Dr Milan Dimitrijević
Brana Filipović

100 GODINA FK BOR

Recenzenti
Ljubomir Mladenović
Dušan Marković

Stručni saradnik
Borko Simončić

Lektor
Jasmina Nikolić

Izdavač
Solaris Media Bor

Urednik izdanja
Dobrila Filipović, profesor

Tehnička podrška
Aleksandar Živulović

Štampa
Sa TCIP Vrnjačka banja

Bor, septembar 2019.
(avgust 2022.,
delimično dopunjeno 3. izdanje)

Uvodna reč

100 GODINA „KRAJ PIRITA"

Bor selo, Bor rudnik i rudarska kolonija, i Bor grad jesu specifični u svom nastanku i razvoju, posebno do 1947. kada je „rudnik" proglašen gradom i u mnogome se razlikuje od tradicionalnih sredina u Srbiji, pa i Evropi. I 2018., na Dan oslobođenja, Bor je, po novim zakonima, umesto dotadašnje opštine, ponovo dobio status grada. Od 1903. godine i otvaranja rudnika bakra i dolaska francuskih koncesionara, Bor se brzo razvija u svakom pogledu, privrednom, društvenm, kulturnom. Francuzi su sve do početka Drugog svetskog rata, 1940. otvarali rudna ležišta, fabrike i postrojenja, gradili stanove i zdanja u svom stilu nezaborvaljajući i sveukupni društveni boljitak koji su videli i u sportu. Najpre i najviše u fudbalu. Oni su prvi na ove prostore doneli fudbalsku loptu i osnovali Sportsko fudbalsko društvo ASB (nazivi su se menjali: BSK, Radnički, RFK Bor, FK Bor, OFK Bor i najzad „Bor 1919."). To je i prva, ne samo sportska i fudbalska, nego i društvena organizacija u Boru. I kasnije, posle rata kad je stigla sloboda, nije se puno promenio ambijent: od razvoja RTB-a zavisio je i uspon FK Bor. Fudbal je imao sve više pobornika, širio se i omasovljavao, tako da je u jednom tenutku, sem Bora i Rudara, bitisalo još 12 klubova. Stiglo se do blizu 40.000 stanovnika, nove ere u razvoju RTB-a sa strateškim partnerom iz Kine, do više od 60 sportskih kolektiva i velelepnim Sportskim centrom, do bogate tradicije i celih 100 godina postojanja FK Bor.

Bilo je više pokušaja da se istorijat FK Bor oblikuje u prigodnu monografiju ili publikaciju za 50, pa 80, tek 92 godine, ali uvek se nalazilo razloga da se stane i neokoveči burna i retka godišnjica – jedan vek, 1919-2019. Da se iskuje medaljon od utrine kod „Simine kafane" i prve lopte do beogradske „Marakane" i evropskih proslavljenih stadiona, od najnižih do saveznih liga i međunarodnih šampionata. Od svih pokušaja da se ovo delo nađe pred čitoacima, zaljubljenicima i poštovaocima fudbala u gradu bakra i širom Srbije, ovaj poslednji pomak prof. dr Milana Dimitrijevića nastao je s predanošću i najdubljim osećanjima. I najvredniji je. Pedantni i studiozni hroničar Bora i sam „dete borskog sporta i fudbala", deset godina je radio na pisanju monografije od blizu 500 stranica spremajući je da 2013. godine ugleda svetlo dana. Uložen je ogorman trud,

požrtvovanje, ispoljena je vatrena ljubav prema gradu i crno-belom dresu, stadionu „kraj pirita", uloženo znanje i iskustvo, danonoćni rad i odricanje. Knjiga nazvana „Devedeset dve godine od osnivanja FK Bor – 1919 – 2012." nije se pojavila, pisac je u međuvrmenu završio svoj životni vek, ostao je dragoceni dokument. Raniji autori koji su godinama sakupljali dokumentaciju i „pravili zabeleške" iz postojećih izvora, iako su bili u obavezi, nisu imali sluha da ostave naslednicima bar deo prikupljenog materijala. Profesor Dimitrijević je to učinio na veliku sreću i korist svima nama danas i ovde u Boru i Srbiji.

Kada sam pre dve godine dobio ukoričenu knjigu od Milinka Živkovića i Dragana Buce Poledice, koji su sa pozicija predsednika i generalnog sekretara FK Bor angažovali profesora Dimitrijevića da konačno sačini kompletan rukopis, nisam ni slutio da će biti teškoća da se publikacija objavi. Jer, stogodišnji jubilej je već bio na vratima. Nailazio sam na nerazumevanje zvaničnika s rečima da njih ne zanima FK Bor jer je „neko drugi postavio upravu"; neko nekome, eto, nije po volji. Preostalo je jedino moguće da se dopišu preostale godine i sačini nova, sažetija priča s oslanjanjem na već „ukoričene" 92 godine i ranije publikacije „Istorija borskog sporta", gde sam i koautor, Almanah FK Bor „Od zone do zone", na listove „Kolektiv", „Borske Novosti", „Timok", „Politika Ekspres", „Sport", „Borba", na portale i društvene mreže. Najviše pažnje posvećeno je razgovorima sa nekadašnjim igračima, trenerima i poznavaocima borskog i srpskog fudbala. Neki od njih se pojavljuju i u ulozi malih vizionara odgovarajući na krucialno pitranje - kako i šta dalje raditi da bi se aktuelna kriza prevazišla i vratio stari sjaj fudbalu u Boru? Preostao je i najnezahvalniji deo, kako toliko breme materijala, zbog finansijske oskudice, smanjiti za polovinu. Tu je ta muka golema. Pregolema. Tek kako predočiti poslednje godine agonije i nehaja, lutanja i posrtanja do iznemoglosti? Hronološki su sabrane sve godine, od prve do stote, s tim što je negde predočeno više podataka i imena, zavisno od procene značaja događaja i dostupnih infromacija. Fotografije su najjača dokumentarna strana ovog porjekta, i zato je *Album uspomena* uvršten s namreom da nadomesti oskudnije iznete detalje i opise. Korice sa brojem 100 i likovima dvojice velikana, Miloša Milutinovića, koji se, njaviše zahvaljujući počecima u Boru, proslavio u svetskim razmerama i Dušana Popovića, rođenom u ovom kraju i sa zavidnim stažom u matičnom klubu, slikovito prikazuju sadržaj knjige. Konstatcija da je stogodišnjak bespomoćan i pred izdisajem nije uzeta kao isključivost, nego je potkrepljena istinom da dolaze neki novi klinci. Oni koji predano, i „kraj pi-

rita" i na Četvrtom kilometru, stvaraju veliki „Mali Bor" nižući, kao nekada, pobede i donoseći trofeje.

Zahvaljujući ogromnoj i sistematizovanoj građi sa obiljem probranih ilustracija profesora Dimitrijevića sve je bilo lakše i mirnije, mada su, neki događaji, silom prilika, bili skrajnuti. Srećom da postoje i dopune izdanja, kao i uvek nepresahla nada u bolja vremena, moguće je da se i ta nepravda ispravi. To podrazumeva i da se eventualni propusti otklone. Ovo je, kako god da bude, zajedničko delo dvojice istinskih prijatelja i hroničara borske i srpske stvarnosti.

Dolaskom u Bor 1980. godine do današnjeg dana bio sam u mogućnosti da po prirodi svog novinarskog posla pratim značajnije sportske događaje i da ih beležim. Utakmice FK Bor u Drugoj ligi uredno i direktno sam prenosio u kultnoj emisiji Radio Beograda „Vreme sporta i razonode" ili sam izveštavao za pojedine dnevne novine, radio i TV stanice, što je pomoglo da još bolje upoznam FK Bor i njegove rivale. I to je bitno i zato je korišćeno i to iskustvo.

Treba shvatiti da je „zlatni Bor" za vek postojanja odigrao hiljade utakmica, da je stotine hiljada gledalaca sa zebnjom ili s radošću pratilo svaki potez svojih ljubimaca, da je više od 1.100 igrača nastupalo za prvi tim, da je na stotine članova uprave, trenera, ekonoma, lekara i ostalih stručnjaka i radnika utkalo svoj trud u dobrobit kluba i da je grad živeo za „svoj Bor" i sa njim zajedno rastao. Danas je neko drugo doba i ne možemo se pohvaliti stanjem u klubu, naprotiv.

Zato je možda vredno spomenuti pismo nekadašnjeg igrača i funkcionera u FK Bor, sportskog doajena Vase Boškovića profesoru Milanu Dimitrijevuću.

„Početkom 1990, kao što vam je poznato, profesore, počela je da se raspada Jugsolavija. FK Bor se nije raspao, ali poslednjih 20 godina je propadao. Po mom mišljenju, još uvek ponire zahvaljujući stranačkom sindromu koji je ovlado ljudima u upravi kluba.Vi, profesore, odlično znate da veliki klub čini samo velika uprava koje u ovom slučaju nema. Zato se bojim da FK Bor može jednog dana da nestane sa fudbalskog terena".

Eto, kao da je maločas, u ovom trenu, pisano.

I za to se ova publikacija, zbog tih i takvih, dragih i plemenitih ljudi, i naročito bogate istorije Bora, - s ponosom i zadovoljstvom - pojavljuje u narodu.

Bor, jula 2019,
Brana Filipović

Iz recenzije

OVO JE KNJIGA O SVIMA NAMA

Prenosimo, iako nije uobičajeno, deo recenzije Ljubomira Mladenovića za pripremljenu monografiju o 92 godine FK Bor koju je ostavio dr Milan Dimitrijević i koja je sastavni deo ove publikacije.

„S obzirom da je raspolagao skromnim i nepregledno rasutim izvorima za pisanje monografije dovijajući se na razne načine, u istraživačkom nastojanju da „premosti" praznine u dokumentarnom materijalu, autor je napisao ne samo infromativnu i obuhvatnu monografiju o jednom fudbalskom kolektivu, već je podario i proživljeno svedočanstvo o proteklim burnim i protivrečnim decenijama. Ova knjiga nije samo hronika koja bi dušu sportskog života izgubila u suvim statističkim izvešajima, ona je i priča o ljudima i vremenima, o uspesima i padovima, o slavi i tragici generacija, ispričana kao kazivanje o sportu, fudbalu, o jendom rudarsko-građanskom klubu.

Pred čitaocima su podaci o takmičarskim rezultatima, setne slike iz života grada i rudnika, likovi poznatih i zaboravljenih građana. Ovo je knjiga o svima nama, o pomenutim i nepomenutim, o svima koji su živeli sa RFK Borom u srcu i željom za srećnijim danima.

Ova monogrfaija je pravi zaliv, ne samo sportskoj i izdavačkoj delatnosti i istoriografiji Bora, već i šire. Ona je doprinos i popularizaciji fudbala i fudbalera i drugih kojima je lopta šansa da dopisuju nove stranice, uz uverenje da će FK Bor u budućnosti izboriti mesto u višim rangovima – jer fudbal se sve manje igra, a više je profesija..."

Ljubomir Mladenović,
januar 2013.

UZBUDLJIVA PRIČA O BORSKOM STOGODIŠNJAKU

Imao je i drugi autor, novinarski doajen i publicista Brana Filipović, i sluha i hrabrosti da se posveti velikoj godišnjici slavljenog i pokatkad zaborvaljanog kluba koji je kroz jednovekovno postojanje prošao uzbudljiv put razvoja. Prihvatio se teškog i odgovornog zadatka i, uz ranije istraživanje profesora Dimitrijevića, ugradi još novih saznanja i emocija u delo koje će služiti generacijama. Na relativno malo prostora nije lako zabaležiti toliko životnih drama, uspona i padova, ambicija i strasti, tek ljubavi i zanosa, sećanja koja, tokom godina, blede. Dolaziće neki novi pisci i hroničari i neće im biti toliko mukotrpno pronalaženje novih relevantnih izvora i sagovornika, jer ova publikacija ostavlja temeljne i proverene činjenice dostupne svakome. Jezgrovito, znalački i popularno je sačinjen dokument od trajne vrednosti.

Od više stotina fotografija i ostalih dokumenata koliko su autori, jedan ranije, drugi kasnije, sakupili i sačuvali neće ostati neiskorišćeno ili zaboravljeno, naći će se gde treba i gde je pravo mesto – u zavičajnim bibliotečkim trezorima. To je još jedan doprinos i još jedna energija koja krasi ovaj poduhvat.

Filipović je, pre ove pubilkacije, predstavio projekat „Sto godina FK Bor i kako dalje" u elektronskim medijima, sažeto štivo koje je dovoljno podsetilo na redak jubilej. Nastavak tog novinarskog zapisa jeste ova obuhvatnija i inspirativnija priča.

Ovo je i najblistaviji poklon u stogodišnjici koja traje; čita se u dahu, i podseća na našu bogatu rudarsku i građansku tradiciju i neizbrisiv trag koji su ostavile generacije mladih i njihovi stariji sportski – i životom iskaljeni – učitelji. Nama rođenim i odraslim u ovim rudarskim prostorima koji se neminovno šire i, silom prilika, potiskuju neke tradicionalne – i sportske još kako – vertikale, ostaje još jedan, na svu sreću, sačuvani „borski grumen".

Dušan Marković,
2. avgust 2019.

Dr Milan Dimitrijević
Brana Filipović

100 godina fk bor

Ova knjiga je na dar velikom jubileju Bora za čije pojavljivanje najveće zasluge, sem autora, imaju Dušan Marković, Jovo Krtinić, Saša Čovikanović, Risto Bošković i Dragan Živković – Dragan Grand

Solaris Media Bor

KAKO JE SVE POČELO

PRVI pisani podaci o o igri sličnoj današnjem fudbalu potiču iz Kine (kakva slučajnost, ili šta li drugo: danas, 2019, prva je godina otkako je kineska državna kompanija Zijin preuzela većinsko vlasništvo nad glavnim jednovekovnim pokroviteljem ovdašnjeg fudbala, RTB-om Bor). U staroj Kini ta igra se zvala cu-či, a igrala se početkom trećeg veka pre naše ere. Stari Grci igrali su ekiskuros, a starorimska igra harpastum ličila je na današnji ragbi.

Prvi pisani dokument o igri sličnoj fudbalu dao je Italijan A. Skaino da Salo u knjizi o igrama loptom „Tratato del đuoko de la pala" izašloj u Veneciji 1555. godine, gde se posebno piše o fudbalu.

Fudbal u savremenom obliku javlja se u Engleskoj u 19. veku u školama u Herou, Vinčesteru i Ragbiju. Odatle se širio kroz ceo svet prolazeći razne faze razvoja. Prvi savez osnovan je 1863. između klubova Londona i Kembridža. Te godine odigrana je prva međunarodna utakmica. Već prve godine u svakom timu bilo je po 11 igrača, osam u napadu, tri u odbrani. Godine 1886. uveden je sudija koji će voditi utakmicu, a 1891. i pravilo da se na golu postavi mreža, uveden je penal sa 11 metara i dvojica linijskih sudija. Pet godina kasnije znalo se i da igra traje tačno 90 minuta. Tek 1925. uređena su pravila o ofsajdu, a 1927. korner se izvodio sa ugla. Tek 1967. pojavljuju se žuti i crveni karton.

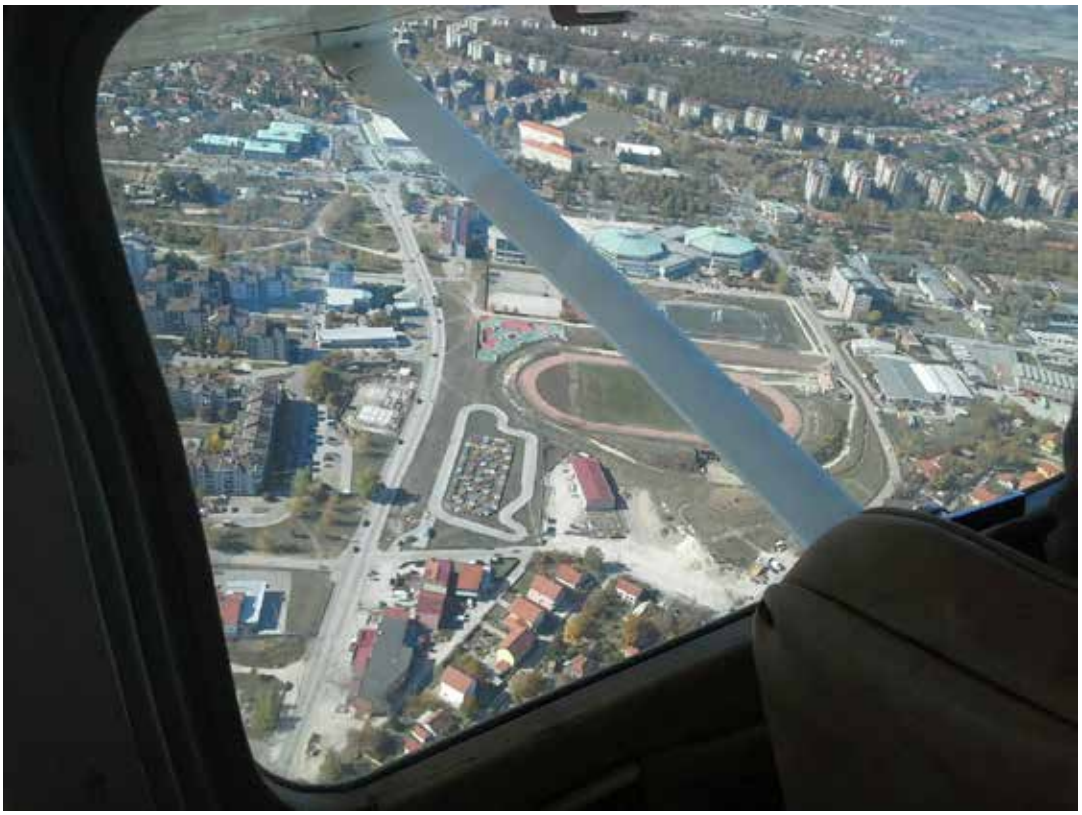
Iz Engleske je 1875. godine fudbal prešao u Holandiju, potom u Dansku, a nekoliko godina kasnije i u srednju Evropu.

Međunarodni fudbalski savez osnovan je u Parizu 1904. (FIFA) sa sedištem u Cirihu. Evropski fudbalski savez (UEFA) formiran je tek 1955. sa sedištem u glavnom gradu Švajcarske, Bernu.

Prvo svetsko prvenstvo održano je 1930. godine u glavnom gradu Urugvaja, Montevideu, gde je učestvovala i Jugoslavija (tek poslednjih godina snimljeni su serija i film po scenariju našeg Knjaževčanina Vladimira Stankovića „Montevideo, Bog te video"). Na toj istorijskoj sceni pojavio se tada i nekadašnji igrač Bora Ivo Stević Kengur sa trenerom Momčilom Đokićem.

Prva fudbalska lopta doneta je u Srbiju, u Beograd, 31. maja 1836. godine. Prvi fudbalski klub osnovan je 1901. u Subotici i zvao se „Bačka". Bor je tu čast, eto, imao samo neku godinu kasnije – 1919.

Bor - avionski snimak

PRVE GODINE U STOGODIŠNJOJ ISTORIJI

Hakija ROVČANIN, veliki fudbalski znalac, centarfor prvoligaškog FK Bor u vreme SFRJ, poznati trenar i fudbalski radnik i funkcioner, šest godina instruktor u FS Srbije i Crne Gore, jedno je od imena sportskog i fudbalskog Bora, grada koji ove, 2019. obeležava 100 godina od osnivanja svog prvog sportskog i fudbalskog kluba. On je i jedan od retkih poznavalaca fudbala u Srbiji i Boru koji beleži istorijat ovog popularnog sporta i prikuplja podatke o generacijama koje su pronosile fudbalsku slavu jugoslovenrskog i srpskog „grada bakra".

-Kada sam prvi put postao trener, 2001. godine, već u prvom susretu sa igračima, pitao sam ih ko je i kada doneo prvu fudbalsku loptu u Bor. Niko nije znao ni tada, a sumnjam da je drugačije i danas iako smo u godini velikog i retkog jubileja. Rekao sam igračima, s puno dostojanstva i ponosa, da su francuski vlasnici Borskog rudnika bakra još 1919. osnovali Frnacusko sportsko društvo ASB (skraćenica od francuskog naziva „Association sportive Bor") koje je sve do 1930. bilo jedino i imalo je 1.800 članova. Prvu loptu doneo je tadašnji francuski reprezentativac Galua – započinje, pomalo nostalgično, kazivanje naš sabesednik, nastavljajući:

-Danas sam srećan što se neko setio da me pita i konusltuje o toj temi, i zato ovu priču mogu da nastavim posle toliko vremena. Eto: u drugoj polovini 1919. kada se ovde „dokotrljala" prva prava lopta, u rudniku su radili i stranci iz Češke, Nemačke, Italije, Mađarske, iz zemalja u kojima se već igrao fudbal. Moguće je, pošto ne postoji dokumentacija o osnivanju FK Bor, da su i oni podučavali naše radnike ovoj igri. Prvi igrači, postoje zapisi, bili su stranci: Galua, Tale, Gise, Moran, braća Beako, Prine, Đovani Balduini. Naši momci su ih posmatrali kako se „loptaju" pa su i oni brzo krenuli njihvim stopama. Stariji prihvataju fudbal kao zabavu. Prvi naši fudbaleri su zanatlije i kalfe i oni se zdušno pridružuju novoosnovanom ASB. Profesor Milan Dimitrijević je u svojim zabaleškama upisao njihova imena. To su: Dimitrije Mita Vučković, Kosta Živano-

vić, braća Laci, Stefan Baj Pišta, Nikola Munćan, Anta Marković, Stanoje Vojinović, Nikola Guranović. Igrališta nije bilo, koristili su se slobodni prostori između građevina.

U Bor ste došli 1976. iz pančevačkog Dinama, pre toga igrali ste za zrenjaninski „Proleter", za „Radnički" iz Kovina i požarevački „Mladi radnik", ali srce vam je, kažete, ostalo na stadionu „kraj pirita".

- Nekada su navijači FK Bor zvali i „Real sa pirita". Bio sam igrač, trener i direktor kluba. U Boru sam dobio sigurnost i prodičnu sreću, ali nikad nisam posustao da se interesujem i kako je nekada bilo, kako se i gde igralo, kako su stasavale generacije, kako se radilo i gradilo. U prostorije kluba navraćao je profesor Milan Dimitrijević – Dimitrika i o svemu smo razgovarali, davali podatke, menjali saznanja i uspomene. Na primer, prvi teren bio je u borskoj čaršiji, na mestu današnje pošte i zgarde suda. Igralo se u gaćama do kolena, dresove su zamenjivale stare košulje, umesto kopački obuvane su ishabane cipele, coklule, opanci. Neki su igrali bosi. Na glavi su bili kačketi ili je kosa pokrivana maramicom. Posle su Francuzi donosili opremu u boji i to se svuda nosilo do potkraj dvadesetih godina. Sve do osnivanja Niškog loptačkog podsaveza 1931. igrale su se samo prijateljske utakmice. (Prva prvenstvena nadmetanja u tadašnjoj Jugoslaviji održana su 1922/23. godine).

Sportsko društvo nije imalo stalne igrače, niti je bilo registracije tih prvih godina?

-Treninzi su bili retki, tim se okupljao istog dana kada je i utakmica igrana.Kasnije se treniralo dva puta nedeljno uglavnom pod kormilom najstarijeg igrača.Ukoliko nije bilo igrača za dva tima, igrala se „viktorija" na jedan gol. Prvo igralište sagrađano je kod „Simine kafane" ili „Veselog rudara", sadašnjeg starog Vatrogasnog doma.Igralište nije građeno po propisima i normativima, tek početkom tridesetih godina teren je ograđen žicom i posut šljunkom kako bi se izbeglo blato. Nije bilo ni ulaznica, igrači su se na poluvremenu, zajedno sa publikom, odmarali na terenu. Zanimljivo je da Francuzi nisu bili zainteresovani za upravljanjem klubom, direktor rudnika je formalno bio i predsednik.Sve je bilo u rukama naših radnika. Za prvog predsednika izabran je Velimir Velja Pešić, poslovođa. Pomogalo mu je nekoliko prijatelja i to po potrebi, kako kad. Počasni predsednik bio je direktor Francuskog društva borsdkih rudnika (FDBR-a), Žozef Kale. Od 1936. do 1940. i izbijanja rata tu počast imao je direktor Borskih rudnika bakra, čuveni Emil Piala.

Interesantno je da klub nije imao finansijskih nedaća?

-Upravo tako. Troškovi utakmica isplaćivani su na blagajni rudnika. Godišnje je odigravano deset do 15 prijateljskih susreta. Igrači su dobijali nagrade i poklone onako kako je to procenjivao glavni gazda. Kada se počelo sa igranjem važnijih utakmica, recimo u kup sistemu, „kupovani" su igrači sa strane i zapošljvani na bolja radna mesta sa dobrom platom i beneficijama činovnika u firmi. Ipak, nije bilo značajnijih rezultata.Igralo se na proslavama i praznicima.

Još tada se začelo sportsko rivalstvo Bora i Zaječara, kako su te „predstave" izgledale?

-Najatraktivniji susreti bili su sa Zaječarcima i „Rudarom" sa Rtnja. Gledalaca – najviše do 300. Bili su to derbiji Timočke Krajine. Ovo rivalstvo je posebno bilo prisutno između 1930. i 1940. godine. Bilo je i „navijačkih vozova", odlazilo se do Zaječara biciklom, pa i peške. Fudbalska lopta je već postala glavna zabava, pa i strast pojedinaca. Fudbal je tridesetih godina, definitivno, osvjio Bor i Borane. Upravo od tih godina imam spisak svih trenera do danas...

DRUGU DECENIJU BORSKOG FUDBALA KRASILI SKROMNOST, BORBENOST I DRUGARSTVO

Osnivanje Niškog loptačkog podsaveza početkom 1931. sa pet područja (župa) – Timočka župa je bila sa sedištem u Zaječaru – imalo je ogrman značaj za ovaj deo Srbije. Bor je te, 1931, prema tadašnjem popisu, imao 4.749 stanovnika. Kasnije se razvijala organizacija na nivou države kako bi 1937. godine „proradila" podsavezna liga. ASB se takmičio u Timočkoj župi, s tim što mu je, u drugoj grupi (razredu), vredan rival bio Borski zanatlijski klub „Omladinac". ASB postao je 1935/36. i 1936/37. prvak Timiočke župe, što je bio i najveći uspeh tih godina.

-ASB je pre prvenstvenih mečeva igrao prijatlejske utakmice, najčešće sa najljućim rivalima – klubovima iz Timočke Krajine, posebno sa rudarskim Rtnjem. Dolazi i do prvih gostovanja u inostranstvu, u Rumuniji i Bugarskoj, gde ASB odnosi pobede sa po 1:0. Borski fudbaleri su od 1935. trijumfovali tri puta u takmičenju „Timočki fudbalski kup Dragomir Dragi Dimitrijević" kada je pobednik trebalo da dobije Zlatni pehar. Ekipa je imala najviše 15 igrača. Generacija 1938 – 1940. bila je najjača u dve decenije postojanja ASB-a, bilo je i reperezetativaca Timočke Krajine. Do 1935. godine klub je bio čvrsto vezan za FDBR,

kansije sa sa razvojem mesta uključuju i naši trgovci, zanatlije, ugostitelji, službenici u državnoj upravi. Vodeće rukovodeće funakcije dobijali su najveći zaljubljenici fudbala, u to vreme izdvajali su se Kosta Popović i Bogoljub Kostić. U podavezu istaicale su se sudije, Slobodan Tomić i Todor Beljavski. Najvatreniji, dugogodišnji navijači bili su: Miloš Buđelan, Đoka Mandin i Cale Ikanović. Zanimljivo je da je ASB poslednju utkamicu pred okupaciju odigrao u Zaječaru sa domaćim „Železničarem" - 1:1. Sve u svemu, ASB je do početka Drugog svetskog rata bio najjači klub u Timočkoj župi, što potvrđuju i vrsni igrači na saveznom nivou, cantarfor Božidar Buda Gojković i drugi centarfor Milan Šilja. Njih dvojica su i prve legende borskog fudbala - kazuje Hakija Rovčanin podsećajući da se najstariji Borani i danas sećaju tih uzbudljivih, zanosnih vremena, prevashodno nezaboravnog Bude Gojkovića (bio i državni šampion u trčanju u dve discipline i sokom u dalj) koji može da se smatra i najvećim sportistom Bora svih vremena (ne umanjijući značaj olimpijske i državne reprezentativke i dvostrukog evropskog šampiona u streljaštvu, Bobane Veličković s početka ovog veka i Petra Mađarevića, padobranca sa državnim i svetskim rekordom iz 1956.).

U sportskim listovima šezdesetih godina nalazi se da je Gojković za 25 godina igranja fudbala u Boru odgigrao 650 utakmica i postigao 1.500 golova. Pred početak rata otišao je u Niš u vojsku, gde ga oficiri uzimaju u tim niške „Pobede" koja je – u nedostižnom rekordu – pobedila domaćeg rivala „Obilić" – 21:0. Buda iz Bora postigao je tada – 14 golova. Bio je najbolji igrač koga je Niš imao između dva rata. Odmah posle oslobođenja vratio se u Bor i na svoje radno mesto – u topionicu. Postaje i glavna karika u borskom fudbalu kome su zauvek ostali zahvalni Miloš Milutinović, Franc Paulinc, Jugoslav Vejić. Nakon smrti, 1992. godine, Bor je u Gojkovićevu čast organizovao tradicionalni turnir „Memorijal Božidara Bude Gojkovića" koji je, nažalost, poslednjih godina, utihnuo.

U grupi fudbalskih veličina tih godina, poniklih u „gradu bakra", izdvajali su se Živan Budimirović, Milorad Gojković Pipi, Steva Kiš – Pišta, Sima Vučetić, Čeda Glavašević, Vasa Vozu i Ljuba Veljković.

Prvo igralište, kod nekadašnjeg Vatrogasnog doma, delo je Francuza, osnivača ASB-a. Tu su, na zemlji posipanoj peskom i šljunkom, igrane sve utakmice, održavani sletovi Sokolskog društva i gradske svetkovine. Igralo se kasnije i na terenu na Četvrtom kilometru. Tek 1. juna 1956. godine, uz radnu akciju 700 omladinaca, počela je izgradnja stadiona FK Bor.

U neobjavljenoj građi, pretočenoj u kjnigu, prof. dr Milana Dimitrijevića „92 godine od osnivanja FK Bor", u odeljku o dve decenija trajanja ASB-a, stoji i zaključak da je sportska i moralna vrednost tog sportskog kolektiva označena skromnošću, borbenošću i drugarstvom. Zapisano je i da je „dvadesetogodišnja prošlost ovog francusko-srpakog kluba, u sportskom smislu, trajno ostala kao primer kako se stvara, čuva i brani sportski ugled zajedničkog rudnika i grada i to u svakoj prilici". Danas smo pred sličnim izazovom i pitanjem: da li će kineski prijetelji znati, hteti i umeti da slede tradiciju i sportski viteški duh nekadašnjih francuskih koncesionara u borskim rudnicima bakra?

Oni su počeli prvi da igraju fudbal u Boru. Prepoznatljivi na fotografiji u drugom redu, kleče sleva: Nikola Guranović, Kosta Živanović, Đovani Balduini; stoje: Nikola Munćan i Anta Marković sa desne na levu stranu (prvi i drugi)

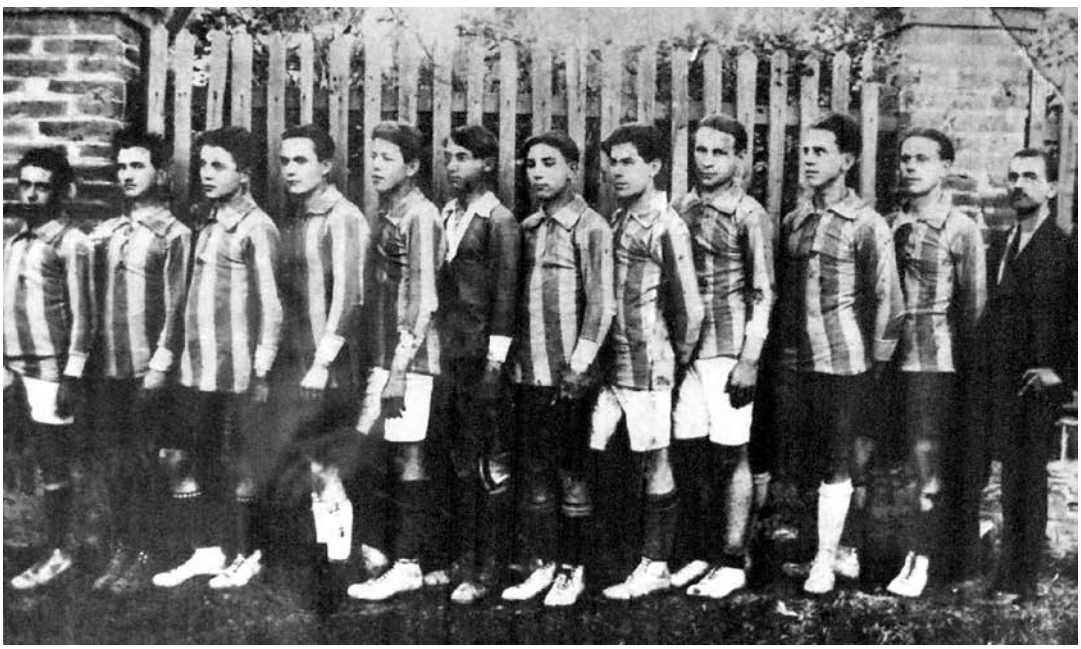

Prvi predsednik FK ASB Velimir Velja Pešić, 1920. godina

Mr Kosta Popović, predsednik kluba 1940. godine (prvi sleva)

U drugoj polovini dvadesetih godina ASB je imao kompletan fudbalski tim u kome su igrali Francuzi, drugi stranci i Borani. Na fotografiji s desna na levo: predsednik kluba Velja Pešić, Kosta Živanović, (šesti) Đovani Balduini, Stanoje Vojinović (osmi) i Anto Marković (dvanaesti)

Tim FK ASB-a početkom 1930. godine. Na fotografiji: Vladimir Vlada Marković, predsednik kluba (stoji drugi sa desne na levu stranu); čuče: Anta Marković drugi, i Milan Šilja, četvrti sa iste strane

Bor iz druge polovine 1935. godine. Ispred direkcije rudnika fudbalsko igralište sa teniskim igralištem i kuglanom

Buda Gojković, prva fudbalska legenda Bora

Milan Šilja, centarfor ASB

Tim ASB-a iz 1939/40. godine: Perica Vučetić (golman), Buda Gojković, Vlada Anđelković, Zdravko Ilić, X, Ljuba Tomić, Voja Begović, Duško Bogdanović, Milutin Radulović, X, Mile Filiferović Džunja. Nedostaju: Steva Vujović, Pavle Božić, Mikilo Sporić i Vasa Voza

KAD IGRAJU „LOGORAŠI" I „SLOBODNJACI"...

Posle okupacije (Nemci su u Bor stigli 14. aprila 1941.) Srbije i Timočke Krajine vispreni Zaječarci obnavljaju takmičenje za Zlatni pehar (dar juvelira D. Dimitrijevića), što u Boru oberučke prihvataju. Od sredine 1941, pod vođstvom apotekara Koste Popovića, Borani se tri naredne godine takmiče pod imenom – BSK (Borski sportski klub). U ASB-u se, prethodno, već 1938, desila smena generacija. Jedan broj igrača odlazi u zaslužnu „penziju", napušta fudbal ili Bor, ali su tu mlađi, telentovani fudbaleri: Buda Gojković, Živan Budimirović, Mata Novaković, Stevan Kiš, golman Ostoja Đukić. Sredinom 1941. godine okupacija donosi neviđene muke i stradanja. U Bor (grad je 1940. imao 13.000 stanovnika, krajem 1941. - 6.770) sa svih strana dolaze hiljade radnika na prindni rad u „logore smrti". I u tim i takvim, katastrofalnim uslovima, posebno od 1942., intereosvanje za fudbal ne prestaje. Naprotiv. Tradiciju ASB-a uspešno nastavlja BSK (osniva se sredinom 1944., predsednik Kosta Popović) sa već poznatim igračima: Duškom Bogdanovićem (nakon rata igrao za FK Bor i FK Topioničar), Stoletom Đukićem, Ljubom Tomićem, Simom Vučetićem, Milom Filiferovićem, Matom Novakovićem, Zdravkom Ilićem, Vojom Begovićem, Ratomirom Radićem, Živanom Budimirovićem, Dimitrijem Nelićem, Stevom Vujovićem, Stevanom Kišom, Ljubom Timerštajnom. Posle su dolazili novi igrači iz podmlatka ili sa strane. Neki su, po oslobođenju, igrali u Prvoj ligi ili su bili reprezentativci: Vladica Stamenković (BSK), Aleksandar Ličanski, Iva Stević Kengur (igrao i na Svetskom prvenstvu), Mile Milence Petrović („Crvena zvezda"), Vaske Vasić (BSK), Edi Hočevar (BSK, „Partizan" i Olimpija, prvi borski fudbaler u državnoj reprezentaciji).

Logori su već bili prepuni, ali Nemci shvataju da je fudbal najpogodniji za koliko toliko zabave. Osnovana je ekipa logoraša u kojoj nastupaju poznate ličnosti: filmski glumac Severin Bjelić, dr Popović iz beogradskog BSK-a, Savić, Pečenčić iz ondašnjeg „1913" (ranije Jugoslavije

i okosnice kasnije „Crvene zvezde"). Utakmice se često igraju, Nemci su, očigledno, voleli fudbal i sa zadovoljstvom organizovali susrete logoraša i „slobodnjaka". Prijateljski mečevi se igraju i sredom, dva puta nedeljno sa ekipama iz Leskovca, Niša, Kruševca. To je nemalo pomoglo kasnijem razvoju ove igre u „gradu bakra".

Radnici rudnika „Jama" početkom 1942. osnivaju Sportski klub „Rudar" na čelu sa Bogosavom Mijatovićem (posle oslobođenja prvim predsednikom mesta Bor) i sekretarom Adolfom Mačekom (po oslobođenju dugo bio direktor broske „Jugobanke")."Rudar" je smatran radničkim, a BSK gradskim, čaršijskim klubom. „Rudar" je nosio bele dresove sa 11 slova – SK RUDAR BOR. Uglavnom su, sem četvorice Borana, u oba tima igrali logoraši iz Srbije. „Rudar" je za nepune tri godine odigrao 61 utkamicu sa klubovima iz Niške i Timočke župe. Derbi mečevi igrani su sa domaćim rivalom BSK-om u vatrenoj atmosferi.

Pojavljuje se, sredinom 1942, prvi podmladak pod rukovodstvom nekadašnjeg igraća ASB-a, Voje Begovića. Ubrzo se osniva i podmladak „Rudara" na čelu sa trenerom Jovanom Dimitrijevićem „Picigajom". Nisu svi nastavili da igraju fudbali, oni najtalentovaniji postali su vremenom prvotimci Bora. To su: Danilo Tirmenštajn, Milorad Fikojević, Ivan Glavnik, Joško Komljenović, Vladimir Ljaskovski, Dušan Kirhner, Bane Stefanović, Franc Pauilnc, Marko Nikolić, Petar Mirčić... U drugoj polovini iste godine osnivaju se ekipe - „Tim logoraša" i „Tim slobodnjaka". Isticali su se glumac Severin Bjelić, golman i poznati pevač Mile Bogdanović, te igrači najpoznatijih predratnih klubova. Oni su najviše igrali sa borskim BSK-om i „Rudarom". Kapitulacijom Italije, septembra 1943, iz te zemlje u radne logore masovno stižu zarobljenici među kojima su i poznati fudbaleri, recimo repreznetativni golam Montija. U svakodnevne susrete uključuju se i „zarobljenici" i tako fudbal postaje glavna zabava u najtežim danima okupacije.

-Osećala se nemaština, igralo se sa ishabanim dresovima i kopačkama. Omladinci su igrali predigru glavnim utakmicama. Sve su to bila naša, borska deca koja su vremenom stasavala u odlične sportiste i prvotimce Bora. Izdvajali su se Vladimir Ljaskovski Volođa, Marko Kiš, Aleksandar Kaličanin, Sava Golubović, Branislav Milenković, Čoče Jovanović, Miša Buđelan, Jova Vejić, te Joško Komljenović, Dušan Kirhner, Franc Paulinc, Ivan Glavnik, Edi Hočevar, Toša Dekandija...- podseća Hakija Rovčanin prelistavajući svoje zabeleške, a na pitanje KAKO DALJE, odgovara:

- Kao nekada stare generacije, složno, borbeno, drugarski i s podrškom celog grada, pa i države. Bor zaslužuje, ne samo zbog tradicije, kvalitetan, pa i vrhunski fudbal.

Posle oslobođenja, 5. oktobra 1944. godine, u Boru se biraju Mesni narodnoslobodilački odbor i prvi organi lokalne vlasti koju, gotovo polovinu, čine nekadašnji igrači i članovi uprave fudbalskih klubova BSK i „Rudar". Sindikati orgnizuju masovni pokret bavaljenja sportom. Bor je najmasovniji u Srbiji s najviše fudbalskih aktiva. Prva utakmica u oslobođenom Boru odigrana je novembra 1944. između omladinaca USAO i Garnizona Narodnooslobodilačke vojske. Omladinci su pobedili 4:0. Istog meseca, od nekdašnjih igrača BSK-a i „Rudara", stvorena je seniorkska ekipa koja pobeđuje tim oficira Jugoslovenske brigade iz Sovjetskog saveza 4:2. Bio je to početak fudbala u Boru u još ratnoj 1944. Već početkom 1945. BSK i „Rudar" se ujedinjuju u jedan klub i postaju FK„Radnički". Prvi predsednik je Bogoljub Mijatović koji je ujedno i prvi predsednik Narodnooslobodilačkog odbora. Krajem jula, osniva se Fiskulturni odbor Sreza borskog. U decembru Odbor zamenjuje Fiskulturno društvo Bor sa izuzetno jakom fudbalskom sekcijom. „Radnički" je odigrao više utakmica sa akcijašima „Crnog vrha 45", sa reprezentacijom Zaječara – 3:3, Moravskog okruga – 2:0, s „Jedinstvom" iz Kragujevca 5:3, repreznetacijom Negotina 6:3...

U zapisima prof. Milana Dimitrijevića, koji se razlikuju od nekih drugih hronika početkom prošlog veka, stoji da je „perosnalni direktor Rundika bakra i topionice Bor, Branislav Piha do 1948. bio predsednik FK Radnički", kao i da krajem 1948. FK Radnički menja ime u Sportsko društvo Bor i postaje član FSJ kao amaterski FK Bor". Prva međunarodna utkamica u Boru odigrana je 14.avgusta 1946. sa Plovdivom iz Bugarske, pobeđuje domaćin 3:2 golovima B. Gojkovića 2 i M. Radenkovića 1.

-Kad vidim da se fudbal igao i u vreme rata, u ondašnjem, logoraškom Boru, a danas se mučimo kako na stadion da dođe 100, 200 gledalaca, gotovo je neverovatno. KAKO DALJE? Naprosto, okrenimo se tradiciji, pogledajmo hrabrije u budućnost, ne moramo u eleitu po svaku cenu, ali bar da se nađemo u nekoj zlatnoj sredini. Zbog dece, onih koji dolaze. To nam je obaveza – kaže prof. dr Vlastimir Trujić koji je početkom 2001. godine, u nezahvalno vreme, bio na čelu uprave.

-Nažalost, sad su neki seoski klubovi organizovaniji od Bora. Najbitniji su novac i pravi ljudi u upravi kojima će struka biti u prvom planu. Podmladak je tu. Publika dolazi sa rezultatima. Krenimo iz početka, spojimo iskustvo i mladost. Nezaboravimo kako se, još s Francuzima, počelo – smatra Milivoje Janošević, predsednik FK Zlot i nekadašnji predsednik Sportskog saveza Bor.

-Moj otac je još s Fancuzima bio jedan od inicijatora za osnivanje prvog fudbalskog kluba početkom prošlog veka. Pošto je bio poslovođa

u flotaciji svakodnevno se sa njima družio i nije mu bilo teško da ih animira za fudbal. Tako se i došlo do predloga da on bude prvi vođa, predsednik kluba. Po našim zakonima to nije mogao da bude stranac, sem ako je imao dovljno državljanstvo. Dogovoreno je da se za počasnog predsednika postavi direktor rudnika Žozef Kale, koga je 1936. zamenio drugi generalni direkotr borskih rudnika, Emil Piala – sećanje je Biljane, ćerke prvog predsednika ASB-a, Velje Pešića.

Aleksandar Ličanski odigrao je sve utakmice za BSK (1941-1945), a igrao je i u Prvoj ligi

Vladica Stamenković (1941-1952.)

Najstabilniji tim FK „Rudara" 1943. godine sa tri Borana i jednim Zaječarcem

Radnici na prinudnom radu u Boru - organizacija TOT (1942- 1944) - „slobodnjaci" - iznad zidanih baraka na „Severu"

Uspomena sa fudbalskog turnira 1943. godine u Boru. Učestvovali su: SK „Pobeda" - Niš, BSK i „Rudar" Bor

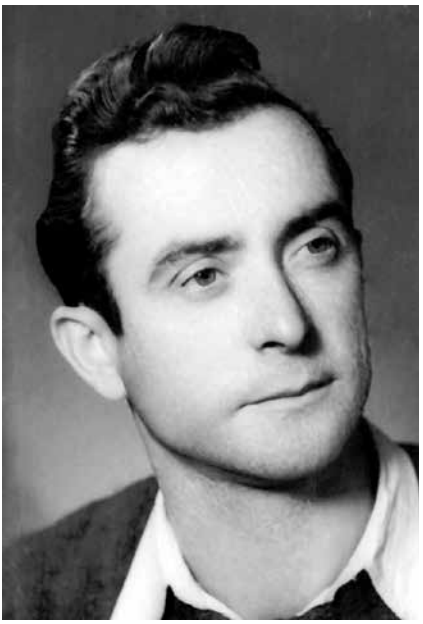

Timovi „Slobodnjaka" i FK „Rudara" 1943. godine na teškom terenu fudbalskog igrališta kod Simine kafane - danas stari Vatrogasni dom

Prof. Milorad Gojković, centarfor i član uprave

Živan Budimirović igrač Bora i „Jedinstva" Zaječar

DIREKTOR DRAGO ČEH SILAZI NA TEREN

I u „Istoriji borskog sporta" (Miroslav Radulović, Bor, jun 2001.) nalazimo da su pre prvog prvenstva istočne Srbije 1946/47. prethodila okružna takmičenja. U 1947. igrano je manje-više loše. Pretrpljen je poraz u Aleksincu od 6:0. Utkamice su često prekidane zbog izgreda, najviše tuča. U članku „Borskog Kolektiva" od 15. septembra 1947. zapisano je da se „Boru zabranjuje dalje učešće u takmičenju i igranje utakmica u dva naredna meseca i to zbog nedoličnog ponašanja navijača i tuča". Nastavljena je borba za bodove u Okružnoj ligi, gde se osvaja prvo mesto.

Drugo prvenstveo, 1947/48. održano je po novoformiranim zonama.

Potkraj 1948. FK „Radnički" dobija novi naziv – Sportsko društvo Bor i postaje član FSJ.

Rezolucija informbiroa pretila je da uništi sport, prvenstveno fudbal. Ipak, 1948. i 1949. u Boru se stvara snažan fudbalski podmladak na čelu sa Milošem Milutinovićem. Nisu zaostajali ni ostali: Rista Ristić, Gaston Balduini, Andreja Slana, Dragan Despotović, Petar Mirčić, Dušan Labud Dimitrijević, Juga Vejić, Andreja Gujaš, Branko i Branislav Milenković, K.Voroncov, Ljubomir Stojković, Anđelko Aca Urbanović, Miroljub Jovanović Rija, Iva Tošić. FK Bor, pod ovim nazivom, igra prvu utakmicu protiv niškog „Želje" na igralištu „Četvrti kilometar" i pobeđuje 3:1. Bor se takmiči u Niško – timočkoj oblasti. Godine 1949, 20. marta, kombinovani tim beogradskog „Partizana" pobedjuje Bor u gostima sa neočekivanih 12:1. Isti sastav „rudara" ubrzo deklasira niški „Dinamo" sa 16:0. Igra se, juna 1950, i uzvratna utakmica sa „Partizanom" – 1:1. Tada dolazi i do čuvene afere i „krađe" Miloša Milutinovića koji u „Partizanu" postaje „marka" za celu Jugoslaviju i dobija nadimak „Plava čigra". Od tog vremena do danas je – legenda o kojoj će se još dugo, dugo prpričavati.

Godine 1950. organizovana je i liga Niško – Timočke oblasti u kojoj je dominirao niški „Željo". Te godine Bor dobija prvog profesionalnog trenera (i igrača), Zorana Stevanovića Skuru. Takmičarske 1951/52. omladinci Bora bili su među osam najboljih ekipa Srbije. Većina su postali prvotimci Bora, drugi su otišli u druge velike klubove. U toj sezoni, u Niškom podsavezu, od osam ekipa Bor je bio treći. U sledećoj sezoni, 1952/53. takmičilo se deset klubova, Bor zauzima četvrtu poziciju. Predsednik kluba bio je Mihajlo Rajko Nikolić. Postavlja se i prvi profesionalni sekretar, Borivoje Golubović Golub, izuzetno zaslužan za dalji razvoj kluba. U to vreme osniva se i FK „Metalac" koji je imao odličnu saradnju sa „starijim bratom", FK Borom. Sedmog jula 1953, na igralištu „Četvrti kilometar", gostuje ekipa Garnizona Titove garde iz Beograda. Taj datum je bio presudan za zuazimanje strategije – ulaska Bora u jugoslovesnku fudbalsku elitu. Sredinom iste godine, na turniru metalaca Jugoslavije u Celju, Bor pobeđuje Smederevo, Trepču, Čelik iz Zenice i osvaja pobednički pehar. Na drugoj strani, borski podmlađeni tim u Niškom fudbalskom podsavezu, „pravi čuda". U jesenjem delu 1953. od 11 odigranih utakmica, šest dobijaju i pet igraju nerešeno, bez i jednog poraza. Bor, na kraju sezone, osvaja prvo mesto i plasira se u Srpsku ligu. Plasman su izborili: Ristić, Fikojević, G. Balduini, M. Gojković, J. Komljenović, Milorad Milutinović, D. Kirhner, Dragoljub Nikolić, Lj. Stojković, Milivoje Mile i Velizar Velja Popović, Jovanović Rija, Paulinc, Stevanović, Antonije Balduimi, A. Slana, Aćimović, Marenić, Matić Muja, Juščak, Zoran Mladenović, Ignjatović, Arnoldo Balduini, Mladenović Aca Puli. Trener Moma Đokić. Te, 1953, „Partizan" gostuje u Boru povodom jubileja rudarstva i pobeđuje 2:1. Važnije od rezultata bio je prvi silazak na teren jednog generalnog direktora RTB-a, bio je to Drago Čeh koji je igračima i trenerima uručio spomen – zahvalnice.

Vrsni stručnjak i poslovni strateg, Slovenac, Drago Čeh, imao je ogromne obaveze u rudniku, ali na uporne nagovore kolega, sve više se zanimao i za fudbal. Za podršku i pomoć proglašen je počasnim članom. Legendarni borski direktor (od 1951. do 1961.) i dobitnik Oktobarske nagrade Bora doživeo je da FK Bor 1968. godine postane prvoligaš, finalista Kupa Jugoslavije, učesnik srednjoevropskog i Balkanskog kupa. Bor je u tim, zlatnim godinama za fudbalski sport, 1968 – 1975. bio poznatiji po rudarskom fudbalskom klubu nego po evropskoj i svetskoj proizbodnji bakra i zlata. Drago Čeh, baš na stogodišnjicu kluba, 4. jula 2019, odlukom Gradskog veća, dobija ulicu u Boru.

Od 1953. utakmice se igraju na Četvrtom kilometru. „Staro igralište" kod starog Vatrogasnog doma, zbog širenja rudnika, premešta se na

teren današnjeg Sportskog centra. Sredinom 1953., na turniru metalaca Jugoslavije u Celju, osvaja se prvo mesto u jakoj konkurenciji. Na kraju sezone Bor je četvrti. U sklopu bolje saradnje sa rivalskim klubom, „Metalcem", dogovreno je da se zajednički uredi igralište na Četvrtom kilometru. Bila je to ledina, poznati „Aerodrom". Poravant je teren i ograđen tarabama, podignute su dve barake za svlačionice.

Ovde ne treba zaobići ni razvoj FK „Metalac" koji se držao mašinskog dela RTB-a (kasnijeg FOD-a). Metalci se takmiče u Timočkoj fudbalskoj zoni, s tim što već u sezoni 1955/56. ulaze u Niški podsavez, gde im je, dve naredne sezone, ljuti protivnik upravo Bor.

-"Metalac" je primer kako su nekada sarađivali privreda i sport. Danas je drugačije, ali je suština slična. Privredni kolektivi, privatni ili državni, nalaze interes da njihovo ime nose klubovi sa tradicijom i zapaženim uspehom. Oni su sve češće i vlasnici klubova. To je i spas za fudbal u manjim mestima, pa i Boru. Tako se, uostalom, radi u svetu. U tom spoju interesa jendih i drugih vidim i odgvor na pitanje – kako dalje, smatra poznati sportski radnik i nekadašnji direktor Sportskog centra „Mladost" u Boru, Milutin Simić.

ULAZAK U SRPSKU LIGU I HET-TRIK GOLMANA RISTIĆA

U takmičarskoj sezoni 1953/54. Bor je tri kola pred kraj prvenstva (jesenji deo bez ijednog poraza) obzbeđeno prvo mesto i - pravo da se, prvi put, nastupi u Srpskoj ligi. Plasman su izborili: golmani: Ristić, Fikojević, Balduini i Guconja, odbrana: Milorad Gojković, Joško Komljenović, Milorad Milutinović, Kirhner, Nikolić, Stojković, Mile i Velja Popović, M. Jovanović Rija, Paulinc, Stevanović i Antonije Balduini, navala: Slana, J. Aćimović, Marenić, Matić, Juščak, Zoran Mladenović, Ignjatović, Arnoldo Balduini, Mladenović – Aca Puli. Trener novog srpskoligaša bio je Moma Đokić. Iako stižu vredna pojačanja, nema nade za opstanak u ligi. Obe ove sezone, 1953/54. i 1954/55, mogu se smatrati „prelaznim". Novi predsednik kluba, Đorđe Pojić Burek, izjavio je „da je samo godina provedena u Srpskoj ligi bruka i da se loše radi". Rađa se ideja da se formira Sportsko društvo Bor. Sem fudbala, na jedno mesto, sjatili su se i rukomet, košarka, stoni i veliki tenis. Bor nastavlja takmičenje u Niškom podsavezu, gde, u prijateljskoj utakmici protiv „Budućnosti" iz Vranja, beleži istorijsku pobedu - 16:2. U Niški podsavez 1955/56. ulazi i drugi borski klub „Metalac" koji se, rame uz rame, nadmeće sa Borom dve naredne sezone. U „Me-

talcu" igraju rezervni igrači i omladinci, kasnije neki od njih i prvotimci Bora, među kojima su i: obojica Balduinija, Stevan Kiš, Muja Matić, Mile Popović „Vrabac", Toma Milenković Funtaš, Anđelko Aca Urbanović, Sreten Lazić Pače, Makarije Tkačenako, Krsta i Ilija Pančić... U prvom susretu gardskih rivala Bor pobeđuje 5:1, ali u kup utakmici „Metalac" se revanšira 3:1. Bor je čekao podsavez i u idućoj 1957. kada je zabalježen neverovatan događaj na utakmici sa Sinđelićem u Nišu. Golman Ristić, iznerviran promašajima svojih napadača, menja dres i sa gol linije kreće – u napad. Bor pobeđuje 6:2, Ristić upisuje het-trik. Novo prvenstveo počinje u septembru sa velikim ambicijama: Bor, iako je dobro igrao, gubi prvi meč u Negotinu sa 4:3 primivši dva gola u poslednjem minutu. Nezaboravan je 17. novembar te, 1957. kada je u Boru pobeđen „Napredak" 10:0. Na kraju ove sezone, u proleće 1958, osvaja se prvo mesto i ulazi u novoosnovanu Nišku zonu (u nekim izveštajima stoji da je osvojeno drugo mesto, ali svejedno – obezbeđen je viši rang). Ovog puta nije održan tradicionalni KUP RTB-a, s tim što je Dan rudara, 6. avgust, obeležen gostovanjem OFK Beograda. Na toj utakmici su igrala tri rođena brata: Miloš Milutinović je nastupao za OFK Beograd, a Milorad i Bora Milutinović za Bor. Za Bor je, nekoliko sezona, izvanredno igrao i Ilija Belić. Bor u kup utakmici u Zaječaru dobija Železničar 10:1, Belić postiže pet golova. Ipak, kriza u klubu je trajala, tavorilo se u „zlatnoj sredini", što nije bio cilj. „Metalac" u sezoni 19958/59. zauzima poslednje, deseto mesto i odlazi u niži rang. U javnosti se pojavljuje sportski radnik sa najdužim dotadašnjim stažom u Fk Bor – Sveta M. Jovanović. On je gotovo ceo radni vek, više od 30 godina, posvetio borskom fudbalu. Na Izbornoj skupštini, 6. februara 1959, za počasnog predsednika izabran je generalni direktor RTB-a, Drago Čeh. Za redovnog predsednika izabran je rudarski poslovođa Ivan Đurić. Osećala se oskudica. Fudbaleri sakupljaju staro topioničko gvožđe i zarađuju za osnovne potrebe kluba. Već u leto stižu pojačanja: Stole Murganović iz Negotina, Nemedi iz Bečeja, Sjekoća i Adžić iz Pančeva, Veljković iz Prokuplja. Od te, 1959. godine FK Bor se preimenuje u – Rudarski fudbalski klub Bor (RFK Bor). Za predsednika kluba izabran je upravnik „Jame" Dimitrije Dimović, a za sekretera bivši igrač, Dragoljub Mrašić. U Niškoj zoni takmičilo se 12 klubova, Bor se zadržao na sedmom mestu sa 19 bodova.To nije bilo dovoljnio, ambicije su, sa stabilizacijom kluba, novim igračima i trenerom Boškom Ralićem iz kruševačkog „Napretka", dosezale do prvog mesta. Tada je u ekipi bilo čak pet golmana. Ipak, Bor je drugi, ne zbog loše igre, nego „Slučaja Glavaški". Zbog davanja netačnih podataka pri prelasku u FK Bor, takmičarska komisija poništava „rudarima" pet utkamica i propisno kažnjava Glavaškog.

Te, 1959. FK Bor proslavlja četiri decenije od osnivanja. Glavna svečanost je 6. avgusta na Dan rudara, najzaslužnijima su dodeljena priznanja. Gostuje prvoligaška „Sloboda" iz Tuzle koja pobeđuje domaćina 5:2, u drugoj utakmici, 7. avgusta, igra nerešeno 2:2 i osvaja pehar RTB-a. Novi Gradski stadion zvanično se otvara 25. oktobra 1959. Tim povodom, pred 8.000 gledalca, gostuje „Crvena zvezda" i u svečanoj atmosferi pobeđuje 3:1. Panić je strelac za domaće, a Rajko Mitić sva tri gola za goste. Klub dobija nove prostorije, ali i naziv „Legija stranaca". Odlazi Boško Ralić i postaje trener beogardske „Crvene zvezde". Igrom slučaja, istog dana, u kup utakmici, Bor pobeđuje BSK iz Bogovine čak 21:0. U borbi za prvaka u Niškoj zoni, s novim trenerom Dragoljubom Nikolićem, Bor je drugi. Ova sezona, 1959/60, pripala je golgeteru Stoletu Murganoviću, novom nasledniku već legendarnog Bude Gojkovića. Nije bilo utakmice gde se u listu strelaca nije upisao Murganović. „Timočaninu" iz Knjaževca dao je svih pet golova (5:1), „Radničkim" iz Leskovca četiri (5:0), Piroćancima i Negotincima od ukupno osam - šest golova.

Bor, kao i ostala dva domaćaa kluba, „Metalac" i „Građevinar", nisu se prijavili za učešće u Kupu Maršala Tita. Nedostajalo je para. Na redovnoj godišnjoj skupštini, 18. februara 1960, za predsednika ponovo je izabran Dimitrije Dimović, dok su potpredsednici: Ljubomir Savić i Todor Toša Naumović (kasnije se preselio u Šabac gde je godinama bio direktor Fabrike odeće „Obnova"). Za novu sezonu dolazi i novi trener, Ilija Rajković i sa njim nekoliko iskusnih igrača: Bušetić, Vaso Bošković, Dragutin Spasojević, Blagojević, ranije i Šutić. Bor, u jesenjm delu Niške zone, završava – prvim mestom. I kraj sezone 1960/61. dočekuje se na pobedničkom postolju i stiče pravo nastupa za kvalifikacije u Drugu ligu sa četiri boda više od drugoplasirane Dubočice. Te, 1961., na Dan mladosti, 25. maja, u Boru gostuje beogradski Partizan sa braćom Borom i Miloradom i, pred 4.000 gledalaca, pobeđuje s 7:4. Lepa, prijateljska utakmica, za nezaborav. Za Dan rudara, 5. i 6. avgusta, na tardicionalnom turniru, u finalu se sastaju Bor i „Timok". Igra se nerešeno, kraj je skoro u mraku, slede penali. Izvedeno je 55 jedanesteraca i tek u 56. pokušaju Zvonko Šutić (ponikao u Negotinu, karijeru završio u Boru) donosi pobedu i pehar domaćinima. Šutić se proslavio; čuveni, najbolji golman Timočke Krajine, Dobrivoje Urošević Mošoruka nije mu odbranio ni jedan penal. Ipak, u nekim izvorima („Istorija borskog sporta") nalazimo da je zbog pomračine upotrebljen „šešir", a više sreće imao je „Timok".

U kvalifikacijama za Drugu saveznu ligu, 1961. Bor nesrećno, u utakmici na penale sa „Slogom" iz Kraljeva, ispada i ostaje u Niškoj zoni. U sezoni 1960/61. vredan pažnje je uspeh podmlatka RFK Bor u Timočkom

podsavezu na čelu sa trenerom Dragoljubom Nikolićem. Nije izgubljena ni jedna utakmica. Gol razlika 27:4. Savladan je i tada nepobedivi „Timok" sa 4:1, i u gostima 2:1 golovima Zorana Golubovića i Ljubomira Veljkovića Njere. Ova generacija poređena je sa vršnjacima Miloša Milutinovića.

-U istoriji borskog fudbala značajna je i izgradnja Gardskog stadiona koji je zvanično otvoren 1959, ali je kompletno završen kasnije, 1960, čak se i 1961. godine radilo na drenaži terena. Radovima su rukovodili Rade Đorđević Ramona i Sveta Lalević. Svečanost je uveličala „Crvena zvezda" koja je pobedila domaćina sa 3:1. Kakva je to samo svečanost bila? Bio je to veliki praznik sporta i ljubavi prema svom gradu - često je, s radošću, borskim novinrima u kultnom kafančetu „Balkanče" (više ne postoji) kazivao bivši fudbaler „Bora" i „Metalca", Toma Milenković zvani Funtaš, jedan iz velike sportske porodice Milenković.(Posle toliko godina, možda i zbog spomenutih golova i nezaboravnog gostovanja „Zvezde", Rajko Mitić, odlukom gradskih vlasti od jula 2019, dobija ulicu u Zlotu). Zašto baš Zlotu, a ne Boru?

- Baš zbog porodice Milenković i ostalih fudbalskih zaljubljenika ne treba da stanemo. Toma Fule nije propuštao ni jednu utakmicu Bora, rado je dolazio u klub na čašicu razgovora, družio se sa sportistima, bio boem i legenda grada. Kiša, sneg i led, vrućina, nisu ga odvajali od Gradskog stadiona. Sa njim je često bio i njegov brat Batko zvani Karabita, jedan od najpozantijih boksera. Nezaboravni su i navijači kao što su i Nenin „Omladinac Vlajko", Zoran Kušlja (bio i u upravi), Pera Jovanović Komunista (prodao po gradu novine „Komunist"), Plaćaš, kasnijih godina i novinar Miško Lazarević, Šćeka, Gaga, Neša, Čkalja ... Naš dug je prema tim ljudima i tako bogatoj tradiciji da ubedimo gradsko rukovodstvo i prvo pronađemo jaku i agilnu upravu – kaže Dušan Popović podsećajući da je za njega, u celoj njegovoj bogatoj igračkoj karijeri, najuspešniji predsednik kluba Nikola Krtinić.

CEO GRAD GRADI NAJLEPŠI STADION U SRBIJI

U knjizi „Bakar i krv" (Miroslav Radulović, Bor, 1988, Borpress) potnako je opisana gradnja Gradskog stadiona. Počelo se 1. juna 1956. Više od 700 omladinaca, svrstanih u radne brigade, uglavnom srednjoškolci, uređivalo je travnati deo terena. Zidari su oko igrališta podizali zid od cigle visok 2,5 metara. Zid je kasnije doziđivan. Kako se prelazilo u više rang tako je raslo i interesovanje za fudbal. I zahtevi fudbalera bili su

sve izraženiji. Nazirao se početak profesionalizma. Te, 1956. neko se setio da štampa blokove ulaznica na kojima je bila maketa budućeg stadiona. Ulaznice su štampane u različitim bojama i različitim vrednostima pa su „kao takve" i prodavane. Nije poznato koliko je prodato „poena" od dinar, dva i pet, ali je sigurno da su Borani složno i jednodušno podržali ovu akciju i doprineli razvoju svog grada. Prva utakmica je odigrana aprila 1957. između lokalnih rivala – Bora i Metalca, osnovanog pet godina ranije. Tribine su bile krcate. Na zapadnoj strani bilo je pet betonskih redova, na istočnoj dva reda. Na sredini „zapada" , ispod beteonskih redova, izgrađen je tunel iz kojeg su igrači direktno izlazili na teren. Takav tunel jedino je još imao Beograd. Rečju, stadion u Boru bio je jedan od najlepših u Srbiji. Sa tri strane povijale su se sadnice jablanova i topola. Na zapadnoj strani nije bilo mesta, smetala je široka saobraćajnica. Na „istoku" su karte bile malo jeftinije pa je i uvek bila puna. Redari su imali manje posla što su dečaci vešto koristili i preskakali ogradu mešajući se sa starijom publikom. Da bi se smanjio broj „upada" i neplatiša, Uprava je više puta nadziđivala „crvenu ogradu". Kada je i za taj „luksuz" nestalo para nekome je sinula ideja da zid, celom dužinom, premaže olajom. U početku je ovaj „izum" bio efikasan, posle se, pod udarom kiše i sunca, olaj topio. Ostajali su samo tragovi.(Godinama kasnije zid je krasilo više parola, a jedna je bila najdugovečnija „Bodovi OVDE ostaju").

Ispod istočne tribine spustala se široka kosina koja se vremenom punila lišćem topola i jablanova. Prizor kao u botaničkoj bašti. Bilo je to skorvito mesto i zato su ga često koristili i zaljubljeni parovi. Koristio ga je, nastavlja Radulović, i najpoznatiji borski strelac u to vreme, Aleksandar Stanojev. Napravio je, u mirnom i tihom ambijentu, improvizovano strelište vredno trenirajući daleko od očiju radoznalaca. I to mu je pomoglo da 1965. godine u Zagrebu postavi jugoslovenski rekord u gađanju vojničkom puškom.

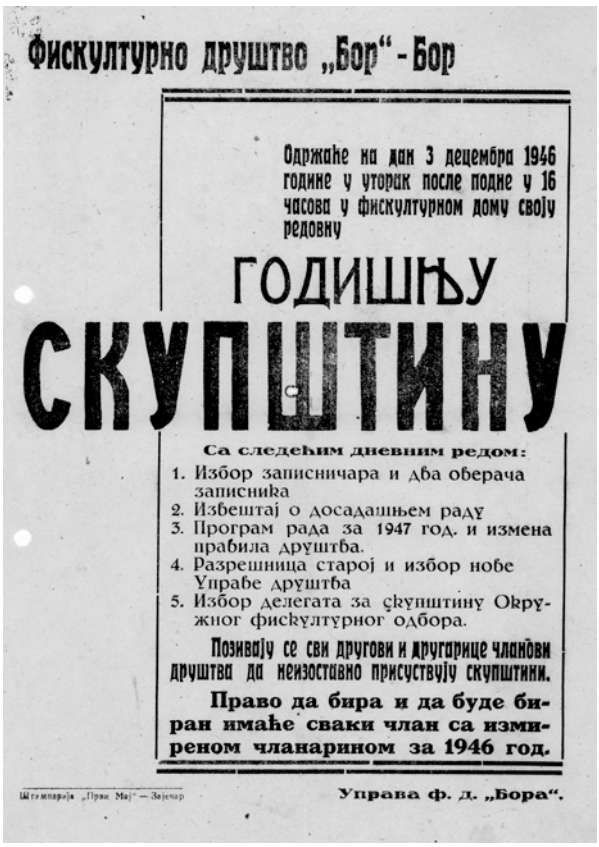
Pre početka jesenjeg dela 1961/62. klub prvi napusta trener Ilija Rajković, a njegovo mesto zauzima Abdulah Gegić, stručnjak zaslužan za stvaranje nove generacije borskih fudbalera. Odlaze vrsni igrači: Glavaški, Spasojević i Belić, ali dolaze izvanredni Mrvoš, Kačar, Pilčević i golman Badnjevac. Novi učitelj, već u statru, dobija obe prijateljske utakmice protiv „Proletera" (današnji „Majdanpek") i to sa 7:2 i 9:1. Ipak, nema mesta zadovoljstvu. Štaviše, na utakmici sa „Hajduk Veljkom" u Negotinu, 22. oktobra 1961., teže je povređen jedan od najboljih odbrambenih igrača, Vasa Bošković. Bio je to i njegov oproštaj od fudablskog terena. Na godišnjoj skupštini februara 1961. za predsednika je ponovo izabran Dimitrije Dimović. Usledile su vredne pobede, pa su i ambicije pora-

sle: na Skupštini kluba u januaru 1962. za predsednika sad se postavlja Aleksandar Šandor Kocić. Odlučno je zacrtan cilj: ulazak u Srpsku, a potom i Drugu saveznu ligu. Stiglo je burno proleće 1962. - 11 utakmiuca, deset pobeda i jedna nerešena utakmica. Gol razlika – 46:5. Fantastično. U Leskovcu je, na primer, savladan Radnički - 8:0, šeast golova postigao je Murganović. Bor ulazi u Srpsku ligu, deo cilja je ostvaren. Uspeh je pripao izvanrednoj ekipi: Zimonjić, Bušetić, Milivojević, Pilčević, Vejić, Mrvoš, Ljumović, Šutić, Kačar, Đergović, Murganović. Pripomogle su i novajlije: golman Sokolčanin, te Videnović, Erić, Ibrašimović, Đorđević, kasnije i Janićijević i Rajzner. Novo takmičenje u Srpskoj ligi počelo je 2. septembra 1962. Kraj jeseni dočekan je na prvoj poziciji. Grad je uzavreo, svako je želeo da pomgone. S ogormnim nestrpljenjem čekalo se proleće 1963. RFK Bor, na kormilu sa novim trenerom, povratnikom u klub, Petrom Puricem, lako pobeđuje protivnike najviše zahvaljujući urnebesnom triju: Murganović – Kačar – Ljumović. Ni komšije iz Zaječara ne posustaju, razlika potkraj prvenstva je samo dva boda. Odlučujuća utakmica žestokih rivala u gradu na Timoku – više od derbija, više od igre – pripada Boranima – 1:0, strelac Kačar. Bor kao prvak B grupe Srpske lige stiče pravo za kvalifikacije u Drugu saveznu ligu sa „Slobodom" iz Užica. Kraj prvenstva dočekan je pozivom četvorici Borana u sastav Omladinske reprezentacije Srbije: Stevanu Komljenoviću, Bori Đorđeviću, Srbislavu Stanojeviću Didiju i Lukovcu. Kasnije se pridružuju i Gradimir Janković, Zoran Angelovski i Novica Kostić.

-Ubeđen sam da Bor i danas ima potencijala za viši rang, mislim na Drugu ligu. Bio sam nekada i predsednik kluba, navijač, drugar sa mnogim igračima. Grad odvaja dosta novca za sport, ali najviše odlazi u Sportski centar, što je i razumljivo. U naše vreme nije bilo tog objekta i fudbal je bio neprikosnoven. Sada je drugačije, ali narod voli FK Bor i to se mora ispoštovati. I najjača kompanija u gradu treba da nađe svoj interes – kaže penzioner i nekadašanji predsednik FK Bor, Jovica Andrejić.

- FK Bor sam zavoleo pored oca Vase koji je u „grad bakra" došao daleke 1961. samo da igra fudbal. Tu je i ostao, tek nakon nesrećne povrede u Negotinu i konačnog odvajanja od „zelenog tepiha" posvetio se radu u klubu. Bila je to za njega velika čast. Igrao je u Nikšiću, gde su ga zapazili vrhunski treneri i preporučili Boru. Kada je „Sutjeska" igrala sa Borom, ili kući ili u gostima, moj Vasa je bio tu da uspostavlja najbliskiju, bratsku saradnju. Ne verujem da je nekada omanuo. Neizmerno je voleo fudbal i – Bor. Govorio je da bez jake uprave nema ni jakog fudbala. I cela naša porodica uvek je bila uz ovaj sport. Uspeh je zaista nemoguć bez odgovarajućih uslova i snažne materijalne podloge. Jer, fudbal nije

више јефтин спорт. Бор може даље, јер имамо и данас примера (као шабачка „Мачва") да се удружи неколико приватних фирми, и уз град и некадашње играче и стручњаке, догура и до Super лиге – каже син великог играча и човека, Васе Бошковића, Ристо Рile Бошковић незаборављајући да напомене како је „његов Васа" годинама с поносом говорио о првим квалификацијама за Другу лигу и невиђеној еуфорији у граду.

Фискултурно друштво „Бор" - Бор

Одржаће на дан 3 децембра 1946 године у уторак после подне у 16 часова у фискултурном дому своју редовну

ГОДИШЊУ

СКУПШТИНУ

Са следећим дневним редом:

1. Избор записничара и два оверача записника
2. Извештај о досадашњем раду
3. Програм рада за 1947 год. и измена правила друштва.
4. Разрешница старој и избор нове Управе друштва
5. Избор делегата за скупштину Окружног фискултурног одбора.

Позивају се сви другови и другарице чланови друштва да неизостављно присуствују скупштини.

Право да бира и да буде биран имаће сваки члан са измереном чланарином за 1946 год.

Штампарија „Први Мај" — Зајечар

Управа ф. д. „Бора".

Prva redovna skupština Fiskulturnog društva „Bor", održana 3. decembra 1946. godine

Bogosav Mijatović, predsednik i potpredsednik Sreskog sportskog odbora Bor

Tim FK „Radnički" iz Bora, sredinom 1945. godine: Ratko Radić, Danilo Tirmenštajn, Vladica Stamenković, X, Ivan Glavnik, Živan Budimirović, Milorad Gojković „Pipi", Sveta M. Jovanović, X. Čuče: Stevan Kiš, V. Ivanović, Mata Novaković, X

Tri najmlađa igrača FK Bora iz 1948., sleva na desno: Dušan Kirhner, Aleksandar Nikolić i Dragoljub Mrašić

Budućnost „Bora" bila je usmerena na ulaganje u mlađe kadrove. Generaciju mladih 1949/50. godine činili su: Miloš Milutinović, Gaston Balduini, D. Simić, Dušan Dimitrijević „Labud", Biba Milenković, Ljubomir Stojković, M. Jovanović „Rija", Andreja Slana, Jugoslav Vejić, Iva Tošić i Branko Milenković

Tim FK Bora iz 1952/53. godine: B. Gojković, M. Fikojević, D. Mrašić, M. Gojković, Joško Komljenović, Franc Paulinc, D. Kirhner, Petar Mirčić, V. Ljaskovski, A. Slana i Boško Ignjatović

Generacija „Metalca" iz 1957. godine. Stoje: Dragutin Dudek (član uprave), Slobodan Todorović, Boža Velić, Fajferić, Arnold Balduini, Žika Đorđević, Anđelko Urbanović, Josif Komljenović, Janićije Tasić (trener). Čuče: Petar Marenić, Dragan Živković, Andraš Gujaš, P. Perović i Perica Pirićanac

Predsednik RFK Bor, Dimitrije Dimović, od marta 1959. godine

Prvi profesionalni trener u FK Bor, Zoran Stevanović Skura - 1950/51.

NAVIJAČI SU I NOĆI PROVODILI NA STADIONU

Predstojali su veliki dani za borski fudbal. Trener Purić sprema tim kao da se odlazi na svetsko prvenstvo, navijači dane i noći provode na stadionu, čekao se Dan D – 16. jun 1963. Bor kod kuće, pred 8.000 gledalaca, dobija užičku „Slobodu" sa 2:0 golovima Murganovića i Zorana Mladenovića. U uzvratnoj utkamici Užičani pobeđuju istim rezultatom, mora da se igra majstorica. Odluka je da se megdan podeli na stadionu JNA u Beogradu. Kakva urnebes, kakav doživljaj. Prvo poluvreme – 2:0 za „rudare". Kraj istorijske utakmice dočekan je rezultatom 4:1. Momak „sa pirita", Nedeljko Pilčević Pilac, postiže dva zlatna gola, jedan, nezaborravni sa 30 metara. I počasni gol za „Slobodu" dao je Boranin, Dragoslav Milivojević Re izuzetnom lepim – autogolom. Niko mu nije zamerio. Jer, konačni cilj je dostignut – Bor je u Drugoj saveznoj ligi. Slava je pripala sjajnoj ekipi: Sokočanin, Ninić, Bušetić, D. Milivojević, Vejić, Mrvoš, Rajzner, Pilčević, Kačar, Murganović, Ljumović.

-Za tu „utakmicu veka" spremali smo se kao nikada. Za sve nas je igranje u Beogradu i na stadionu JNA bilo nešto veličanstveno, kao san. U sklopu treninga razgledlai smo glavni grad, posetili spomenik Neznanom junaku na Avali. Bilo je neke pozitivne treme, jer znali smo da ceo Bor živi za taj dan. I zaista, nakon sjajne pobede, usledio je što brži povratak kući, među svoje najvernije navijače. Mnogi su biciklima, pa i peške pošli prema Crnom vrhu i Žagubici kako bi nas prvi videli. Na Drugom kilometru s nestrpljenjem je čekalo hiljade ljudi. Kada smo stigli nastala je opšta panika – narod nas je na ramenima nosio do hotela „Srbija". Na Trgu oslobđenja, preko puta hotela, ceo grad je na nogama. Slavilo se celu noć do zore. Ceo mesec dana radosti i veselju nije bilo kraja. Možda su to bili i najlepši trenuci u celoj mojoj karijeri – često je voleo da kazuje prijateljima, uvek dostojanstveni gospodin sa stilom,

Nedeljko Pilčević govoreći i kako je „bomba" Murganovića na stadionu JNA bila malo remek delo.

Najvredniji uspeh komentarisan je na razne načine, najviše se govorilo o najzaslužnijim i najkompletnijim fudbalerima poniklim u „gradu bakra". Prepričavale su se majstorije, pa i legende o Volođi Ljaskovskom, Jugoslavu Vejiću Jugi, Dušanu Kirhneru, Francu Paulincu, Milošu Gojkoviću Pipi, Budi Gojkoviću, Milošu Milutinoviću. S dužnom pažnjom spominjani su i sportski radnici, među njima posebno doajen Svetislav M. Jovanović (bio i predsednik kluba) koji se u rukovodstvu nalzio od 1944. do smrti, do 1980.

Najveći uspeh striktno je vezan i za nove osnivače kluba – RTB-e i Opštinu Bor. Oni su, uz opštu podršku radnika i građana poslednju deceniju, obezbedili uslove za nesmatan rad i uprave i takmičenje. U javnosti se, poneti najnovijim podvigom, nametnulo pitanje – koji je idealni tim od 1948. pa do 1963. U nekim zapisima (spominje se dopisnik sportskih listova i ekonomista u RTB-u, Ranko Blagojević) o igračima i mestu u timu sačinjen je spsiak o „nosiocima igre po linijama tima". U prvoj liniji su golmani: Glavaški, Ristić, Marinković, drugi red, uža odbrana: Stamenković, Milićević, Nemedi, Conić, treći red, odbrana i vezni igrači: Kirhner, Stanojević, Vejić, Mirčić, Sjekoća, Jovanović, Kamenjarević, vezni igrači i napad: Slana, Janjić, Aničić, Murganović, Panić, Belić, Vranov, Vučković. Fudbalski stručnjaci nisu krili laskave ocene pripisujući raskošan talenat u jugoslovenskim okvirima Budi i Miloradu Gojkoviću, Ljaskovskom i Milošu Milutinoviću.

-I kasnije, osamdesetih godina, Bor je plenio igrom i privlačio publiku od Kladova do Sokobanje, od Zaječara do Paraćina. Iz moje familije trojica Terzića igralo je za crno-bale, Marko je danas kapiten i trener. Moj sin Predrag Peđa bio je rezerva Goluboviću, tri godine je branio, bio je među najmlađim prvotimcima i golmanima u istoirji ovog kluba. Aca je uglavnom igrao u „Rudaru", ali svi smo bili čvrsto vezani za stadion kod Ž. stanice. Godinama je desetine navijača iz Rgotine odlaazilo u Bor da gleda svoje ljubimce. Kako dalje? Treba se ugledati na staru gardu, na to kako rade najbolji i najveći. I danas ima potencijala, i sad bih da sam mlađi, ako treba i pešice, odlazio da navijam za naše „rudare". I to nešto znači – ističe Miloš Terzić iz Rgotine.

- Moj otac i stric su uvek bili uz FK Bor, pa je razumljivo što sam i ja „dete tog kluba". Bio sam u upravi, generalni sekretar, navijač, sve što je trebalo. Za mene je poseban utsak ostavio neumorni Žmirko Nikolić, igrao je najmanje dve decenije za Bor, verujem da je među trojicom, četvoricom rekordera po broju odigranih utakmica. Golove je davao s

lakoćom, čak i u starijim godinama. Sada živi u svom selu kod Bojnika, pokatkad navrati u Bor. E, takvi kao Žmirko mogu da pokrenu „mašineriju" i da, uz složnu i sposobnu upravu (sa šefom kakav je recimo bio Milinko Živković), vrate stari sjaj – pričao je iskreno, iz srca, Dragan Buca Poledica 4. avgusta 2019. na planinni Stol okupljenim planinarima prisećajući se još nekih detalja:

-Postoji podatak koji sam pronašao na sajtu FK Bor, a to je – da beogradski „Partizan", u zvaničnim utakmicama, nikad nije pobedio – u Boru. Od šest susreta, dve su pobede i četiri nerešena rezultata s gol razlikom 6:3 za domaćine. To je mogao samo snažan tim sa stabilnom upravom. Kako to danas dostići, iskreno, nije lako. Potrebne su godine mukotrpnog rada i zalaganja, odricanja, izdašne finansijske podrške. Kada ovih dana 2019. neko ode na stadion i zaviri u klubske prostorije, neće mu biti prijatno – to sve treba dovesti u red. A za stvaranje velikog tima neohodni su i odgovarajući uslovi.

Na fejsbuk stranici FK Bor (korektno opremljenoj i dobro posećenoj) nalazimo da je Miodrag Nikolić Žmirko, od 1972. do 1992. godine, odigrao za Bor 497 prvenstvenih utakmica u pet različitih rangova i postigao 109 pvenstvenih golova. Po dužini igračkog staža za FK Bor u samom je vrhu: prvi je Buda Gojković sa 25, potom slede Dušan Popović 22, Miodrag Nikolić Žmirko 20, Juga Vejić 20, Slobodan Tomić 18 godina... Popović se izdvaja i po tome što je rođen u Brestovcu kod Bora („borsko dete", kažu Borani), počeo da igra u najmlađim godinama (uspešno igrao i u Prvoj i Drugoj saveznoj ligi) i do kraja karijere nije menjao matični dres.

Jedna od prvih utakmica RFK „Bor" odigrana je na novom Gradskom stadionu 1960. godine

Počasni predsednik kluba Drago Čeh, povodom Dana rudara 1959., uručuje pehar pobedničkoj ekipi, uz prigodan govor

Najbolji među najboljima od 1945 do 1965. godine: Vladimir Ljaskovski - Volođa, Božidar Gojković - Buda i Miloš Milutinović

Tim Bora koji je započeo takmičenje u Drugoj saveznoj ligi (1963.). Stoje: Vejić, Sokočanin, Re, Milivojević, Ninić, Paljković, Bušengić, Mrvoš, kleče: Rajzner, Pilčević, Kačar, Murganović, Ljumović

Tim RFK Bor iz takmičarske 1966/67. Stoje: Živankić, Jovanović, Perišić, Radulović, Paulinc, Ranković; čuče: Milivojević, Petrović, Rajzner, Efremov, Tomić i Pešić (rezervni golman)

Hakija Rovčanin i Ištvan Šorban - golgeteri i uspešni treneri FK Bor

Miloš Terzić

Dragan Buca Poledica

„PLAVA ČIGRA” ZAVRTELA SE U KANU

Nezaobilazan je najčuveniji i najslavniji među tadašnjim veličinama – Miloš Milutinović – „Plava čigra”. Karijeru je započeo u podmlatku Bora sa 15 godina, za prvi tim je zaigrao samo godinu kasnije. Za njega je Stjeapn Bobek rekao: „Tako raskošan talenat ovde još nisam video. On je fudbalski mađioničar”.

Na turniru Evrope u Kanu 1950. godine omladinci Jugoslavije, nakon sjanih pobeda nad vršnjacima Francuske, Severne Irske i Austrije, osvajaju šampionski trofej. Bila je to prva medalja Jugoslavije u omladinskoj konkurenciji u fudbalu. Miloš Milutinović proglašen je najboljim igračem. Naša reprezentacija u njegovom imenu od tada dobija nezamenljivog centarfora, kapitena i golgetera. Nakon turnira u Kanu Miloš se vraća u Bor i sa 16 i po godina postaje zvezda. Posle mnogo peripetija i skandala 1951, umesto u „Zvezdu”, prelazi u „Partizan”, gde je za sedam godina odigrao 198 utakmica i postigao 190 golova postavši najefikasniji „Partizanov” golgeter svih vremena. Godine 1960. Milutinović postaje član slavnog minhenskog Bajerna, a potom iga u Francuskoj. Bio je i naš savezni selektor, trenirao je i najpoznatije klubove u Meksiku, Turskoj i još nekim zemljama, trenirao „Partizan” i „Velež”, odlazio i vraćao se. Pokatkad je navraćao u „svoj Bor” i sastajao se sa starim drugarima iz kluba i Tehničke škole, obilazio tetku po majci Dragu, interesovao se za Basen i grad. Nikad nije zaboravio 1941. godinu kada je kao osmogodišnjak iz Nove Varoši sa braćom došao u Bor. Tu, na poljančetu kod današnjeg Dupleksa, igra za svoju ulicu, kako bi već 1946, osnivanjem podmlatka Bora, iskazao raskošni talenat. Upamćen je i kao iskreni patriota, dobričina, velikan sporta.Umro je u Beogradu 27. januara 2003. u 70. godini života. Ovako, pod nalsovom „Sećanja na Miloša Milutinovića” , u „Beležnici”, Bor, 2016, piše Branislav Milenković Bane, nekadašnji fudbaler i hroničar Bora, završavajući: „Miloš je bio naš najpoznatiji i

najpopularniji sugrađanin – jesmo li mu se dostojno odužili".U jubilarnoj 2019, 4. jula, Gradsko veće Bora prihvatilo je predlog da jedna ulica u obližnjem Brestovcu nosi njegovo ime. U istom mestu ulicu dobija i legendarni Budimir Buda Gojković. Iako je Brestovac najbliži Boru, bilo je, zasigurno, mesta za njih dvojcu i u gradskom ambijentu, tamo gde su i ostavili neizbrisivi trag.

-Aposlutno se slažem da je Miloš trebalo da dobije ulicu u gradu svoje sportske mladosti. Njegov lik je i na ulazu u stadion, ali ova nepravda, može lako da se ispravi – šta ćemo i kako dalje, osnovno je i najaktuelnije pitanje. Ostajem pri stavu – da bez pravih ličnosti u stručnom i rukovodećem timu kluba, nema ni rezultata. Ako dođemo do posvećenih, uglednih i sposobnih ljudi – eto i para i uspeha. Uvek sam, pre svega, za stručnost i znanje.Verujem da će Bor, pre ili kasnije, krenuti putem stare slave – kaže generalni sekretar Saveza sportova grada Bora, Staniša Aksić.

U saveznoj ligi čekale su veće obaveze. Zato je, u startu, ojačan igrači kadar: dovedeno je osam novih fudbalera među kojima i neki iz prvoligaških klubova. Pristigli su i talentovani omladinci.

Uprava menja (ne zna se iz kojih razloga) trenera Purića trenerom Zirojevićem. Nakon prve utkamice u novom društvu i prvog poraza protiv Zemuna stiže borski trener Arunović. Sa njim i prva pobeda – čačanski Borac, 25. avgusta, gubi 2:1. Posle prvenstvene pauze ekipu preuzimaju Boris Marović i Ljaskovski. Oni su se odlično snašli. Predsednik kluba bio je Dragoljub Mrašić koga kasnije zamenjuje Vitomir Jojić. Tokom prvenstva dolazi golman Kika Radunović koji jesenju polusezonu završava kao najbolje ocenjeni domaći igrač. Na kraju jeseni Bor je treći, što je za novajliju uspeh vredan svake pažnje. Ekipa je igrala u sastavu: Kika Radunović, Rajzner, Bušetić, Ilić, Vejić, Dimitrovski, Stojadinović, Kačar, Mitić, Murganović, Spasojević i Pilčević. U proleće, u trećem kolu, 16. marta 1964, posle poreza i jedne nerešene utakmice, gostuje Priština i gubi - 6:1. Na kraju 1963/64. sezone i prvog nastupa u Drugoj ligi Bor je izvanredan – drugi. Uknjiženo je 37, pet bodova manje od prvoplasirane Sutjeske. Murganović je postigao 13, Kačar 10, Spasojević 5, Ljumović 3, a po jedan gol Štula, Bušetić, Mrvoš, Pilčević i Radunović. Svih 15 utakmica odigrali su samo kapiten Juga Vejić i krilni napadač Pava Rajzner.

Ove sezona pamtiće se i po prijateljskim utakmicama Bora sa inostranim klubovima na svom stadionu. Protv grčke Dokse 7:1, Istočnog Berlina 4:0, Benkovski – Vidin (Bugarska) 4:0, CSKA Sofija 1:1.

- Moji roditelji bili su rodbinski vezani sa Pavom Rajznerom. Kao dečak sećam se kada je napuštao porodična slavlja i veselja i odlazio, ne samo na utakmice, nego i treninge. Bor i fudbal za njega su bili sve i sja.

Bio je neizmerno tužan kada je 1973. predao kapitensku traku i oprostio se od aktivnog igranja. Zamenio ga je drugi veteran, Tomić. Kakav zanesenajk, kakva pozitivna energija. Jedino takvi sportisti i ljudi, s toliko posvećenosti mogu da vrate Bor u zdrave fudbalske tokove– odlučan je profesor Žika Rakić.

Trojica braće Milutinovića…

Treneri Boris Marović i Branislav Aćimović su kratko vreme vodili prvi tim Bora, koji je, najčešće, igrao u sastavu: stoje: J. Vejić, B. Marović (trener), Rajzner, K. Radunović, Ninić, Dimitrovski, Ilić; čuče: Sokočanin, Stojadinović, Ljumović, Mitić, Murganović, Spasojević

BOR je MLAD, BOR je VEČIT

Sve od Bude i od Šilje,
do Miloša, Popa, Žmirka i Sileta,
Rađao se "zlatni Bor"
u Srbiji
"Kraj pirita".

I rastao
uz rudare, i boeme,
Uz Borčane, i Borane,
i Jugoslovene.

Nena, Šoki, Pilac, Peki,
skidali su "zvezde s neba",
Bodovi su ostajali OVDE,
uvek kad zatreba.

Sto godina prođe
kao da je juče bilo,
Al Boriša osta
naše "zlatno krilo".

I još "kraj pirita"
odrastaće poletarci,
Fudbalski rudari,
crno-beli znanci.

Bor je mlad,
Bor je večit,
Jer;
"Plava čigra"
Ovde će uvek da igra.

I nek slave,
I Timok i Pek,
Srbijo,
ljubav je to -
Za ceo vek.

Hakija Rovčanin poseduje originalni snimak himne „Pesma RFK Bor" od 12. 7. 1972. godine snimljene u Studiju 5 Radio Beograda u izvođenju Zabavnog orkestra M. Šujice i Vokalnog sastava „Crveni koralji". Stihovi: R. Čukić – S. Jovanović, aranžman D. Kraljić, ton majstor F. Stupilo. Najnoviji stihovi nastali su povodom jednovekovnog jubileja, autor je Brana Filipović.

RADOJIČIĆ I ŽIGANTE ZA PRVU LIGU

U takmičarskoj 1964/65. iz Zemuna dolazi novi trener, Bransilav Aćimović, sporazumno odlaze Pilčević, Vejić i Ljumović, dolaze: Paulinc, Nemanja Radulović, Ninić, Grujić, Gođevac, Gajger. Jesen je promenljiva i završava se na 13. mestu od ukupno 16 klubova. Prolećni deo je u znaku grčevite borbe za opstanak kako bi se na kraju zauzela 14. pozicija. Izboren je opstanak sa „Trepčom" zahvaljujući novoj reorganizaciji lige. Krajem 1964. održana je godišnja skupština na kojoj je za predsednika izabran Ljubomir Ljuba Mladenović. U sezoni 1965/66. angažuju se treneri Đula Pap iz Zaječara i Milivoje Bakovljev. U klub dolaze odlični Valjevvci, Slobodan Tomić i Desimir Ranković, te Efermov iz „Bregalnice", Vučenović, Filatov, kasnije pristiže i Slobodan Perišić Peki iz OFK Beograda. Zanimljivo je, kako piše u pubilkacije „Od zone do zone", da je otac Slobodana Santrača nudio sina da iz valjevskog Metalca pređe u Bor. Kako do tog transfera nije došlo – nema saznanja, ali je Santrač kasnije u OFK Beogradu postao velika, golgeterska zvezda našeg fudbala.

-I Tomić i Ranković bili su perfektni igrači. Dok je Tomić mogao dugo da „vuče" loptu, Ranković je „u stopu" držao najboljeg protivničkog igrača.Tako je poznato da je Džajić s poštovanjem govorio da ga je jedino „Riki" uspešno čuveo bez i jednog jedinog faula – seća se Milorad Spasić Spale, pozanti fudbalski radnik i funkcioner sredinom devedesetih i ranijih godina. Njegov odgovor na pitanje KAKO DALJE, glasi: - Sad je veći profesionalizam nego nekada, mada je i tada novac bio „u igri" (sećam se transfera Šarana kad su date grdne pare, ali, pričalo se, da mu je kupljen i stan u Sarajevu). Nezaboravan je i prelazak Bore Đorđevića u Hajduk, mada je sve bilo dogovoreno sa Partizanom. Bez para ne vredi graditi bilo kakve ambicije, pa i u podsavezu. Naš izlaz u godi-

ni jubileja je – čvrsto vezanje za kompaniju Zijin. Ukoliko bi se oni toga prihvatili, ne bi nam ni beogardski klubovi tako lako stali na crtu. A to je i te kako moguće.

Godina 1965. biće upamćena i po bojkotu petorice prvotimaca. Oni su 20 minuta pred utakmicu sa niškim Železničarem (1:1) odbili da izađu na teren. Bio je to 1. decembar, najvijači su već pristigli. Dnevni list „Sport" izvešatava: „Nikada nvijači Bora nisu mogli da veruju da će njhovi ljubimci odbiti da brane boje svog kluba. Efermov, Radulović, Perišić, Spasojević i Tomić postavili su uslov da se u timu nađe i Kačar koji je, zbog nesportskog života i slabih igara, izostavljen iz tima. Iako je i Paulinc izostao zbog povrede, Uprava kluba nije pogazila svoju odluku. Na teren su izašli igrači iz rezerve i podmlatka. I samo zahvaljujući policiji nije došlo do fizičkog sukoba publike i pobunjenih igrača. Interesantno je da se ovo desilo u Boru, gradu koji svojim fudbalerima stvara najbolje uslove: bogato ih novčano nagrađuje, daje stanove, obzbeđuje školovanje..."

U jesenjem delu 1966. odigrava se nezaboravvna utkamica na stadionu JNA sa „Voždovačkim" pred 10.000 gledalaca. RFK Bor pobeđuje s 2:0. Stole Murganović završava uspešnu karijeru, Kačar se vraća u rodno Smederevo, Bor je na 4.mestu. Za predsednika kluba ponovo je izabran Ljubomir Ljuba Mladenović, za generalnog sekretara postavljen je Svetislav Lalević. Preduzimljivi Lalević je osamdesetih godina mnogo učinio da se izgrade i urede stadioni i igrališta u gradu i selima.U sezoni 1966/67. iz Prištine dolazi novi trener, Radojica Radojčić. Pripreme su na Rtnju, na raspolaganju novom šefu su Efremov, Pešić i Vukadinović, Rajzner, Udić, Petrović, Milivojević, Radulović, Dodić, Bojić, Perišić, Boševski, Jovanović, Stanić, Komljenović, Živankić, Šljivić, Paulinc, Stanojević, Veljković, Petković, Simončić, Đorđević, Spasojević, Tomić, Živanović, Vukadinović.

Osvojen je pobednički pehar na Turniru rudara i metalurga Jugoslavije u Sevojnu. Kraj sezone završen je na 15. mestu od 18 klubova. Te, 1967, na redovnoj skupštini, izabran je novi Upravni odbor na čelu sa rudarskim tehničarem, Zoranom Aleksićem. Prvi put je osnovan Savet igrača. Osvojeno je osmo mesto.

-Čim sam se u Boru upisao u srednju školu dotrčao sam na stadion „kraj pirita". Igrao sam za omladinsku ekipu i spremao se za uskakanje u prvi tim. Na pripremama na Rtnju, 1967. godine, sa trenerom Radojičićem, bio sam u sastavu koji se samo može poželeti. Evo na ftografiji su i Nena Radulović, Perišić, Tomić, Paulinc, Šljivić, Komljenović...Nisam se, igrom sudbine, našao u najjačem timu, ali smo u omladinskom sastavu „čuda pravili". Kasnije sam u borskim i zaječarskim klubovima bio igrač i trener. U to vreme (1978/79. godina), koliko se sećam, Slobodan Peri-

šić prvi je završio Višu trenertsku školu, a nešto kasnije i ja sam diplomirao. Godine 1987. proglašen sam najboljim trenerom u Timočkoj Krajini. U svojoj bogatoj karijeri posebno sam zahvalan počecima u FK Bor, jer da nije bilo te škole – ko zna da li bi se uopšte posvetio fudbalu. I to gotovo ceo život – priča Borko Simončić koji danas, sa svojim fudbalskim uspoenama, živi u rodnoj Rgotini.

-U Bor sam došeo na prpeoruku Radojičića, mada i Šorban ima velike zasluge. U sećanju su, sem fudbala, i neki detalji iz običnog života. Navijači su nas od srca podržavali i kad „ne ide". Ljudi iz uprave i najbliži prijatelji kluba gledlai su nas kao svoju decu. Kako je moguće zaboraviti Milovana Rakovića koji je iz svog džepa davao novac i očinski se ophodio. Od tih trenutaka Bor je bio moj grad i zato sam ovde ostao za sva vremena – priča Hakija Rovčanin nudeći „na uvid" njegov spisak od 38 veterana koji su došli, igrali i ostali da žive u Boru.

U 1968. ulazi se sa četiri godine drugoligaškog iskustva i neodoljivom ambicijom da se dostigne vrh – Prva savezna liga. Klub se pojačava Hajdukovićem iz Obrenovca, Šorbanom iz Subotice, Tomicom Petrovićem iz niškog „Železničar", Dušanom Sopićem iz Maribora. Na kraju jeseni Bor je ubedljivo prvi. Ekipi se iz podmlatka pridružuju: Saša Petković, Dušan Popović, Bojović, Jandrić, Manić. Na treninzima i pripremama okupljalo se navijača kao da su zvanične utakmice. Navijači su, kako se ko snašao, putovali i izvan Bora kako bi bodrili svoje ljubimce. Živelo za fudbal i svoj klub. Kao nikad do tada, a verovatno i do danas kada se navršava ceo jedan vek postojanja. Lepljene su plakate, uručivane su spec. pozivnice, proglasi, štampa i radio su brujali. Jedan poziv izvučen na šapilograf pred utakmicu sa Bačkom najbolja je ilustracija za uzavrelu atmosferu tog vremena (faksimil je u ovoj knjizi).

Konačno se trud isplatio. Proleće 1968. okončano je prvim mestom, ali je i cela takmičarska godina bila izuzetno teška. Igralo se na više frontova. Uspešno se nastupa i u kupu. Eliminišu se niški „Radnički", tuzlanska „Sloboda", novosadska „Vojvodina". Finale državnog kupa je sa „Crvenom zvezdom" kada Beograđani, 22. maja 1968., trijumfuju 7:0 (1:0). Gosti su, pisala je beogardska štampa, sagoreli u želji za dobrim rezultatom. Ipak, sve snage bile su uperene ka Prvoj ligi. Grad je ustao, navijači su opet masovno dolazili na stadion, čak i na treninge. Rezultat odličnog rada, prevashodno izvanrednih stručnjaka Radojčića i pomoćnika Pilčevića, Miodraga Arunovića i Momčila Ilića bio je – čelna pozicija u Drugoj ligi – grupa Istok. To je, opet, značilo – uspon na sam vrh, put u elitu. Dosanjan je san mnogih generacija, ostvaren je najveći uspeh kako do tada tako i danas – u stogodišnjici velikog jubileja.

- Ovde sam se našao 1967. godine pred ulazak u Prvu ligu. Bio sam povrđen u „Zvezdi" i to se odužilo. Ustupljen sam subotičkom"Spartaku" odakle, sticajem okolnosti, stižem u nepoznati rudarski ambijent. Dočekuje me grad pun dima, ali i sekretar kluba Sokolov, profesor Pipi i predsednik Zoran Aleksić. Glavna igra desila se u klubskim prostorijama, u barakama prema bolnici, gde je dogovoren transfer. Nisam mogao da poverujem da su mi odmah ispunjeni svi uslovi. Preostalo je samo da odem u Suboticu po ispisnicu. „Zvezda" se lako odrekla mojih usluga jer sam dugo bolovao, a našli su i pravu zamenu, Vojina Lazarevića. Uselio sam se u stan istog dana. Stigla su još neka izvanredna pojačanja. Posle je sve bilo „već viđeno", postao sam golgeter. Nezaboravna je utakmica u Bratsilavi za evropski kup 1968. u vreme okupacije Čehoslovačke. Izgubili smo s 3:0, ali dva gola su bila neregularna, jedan kad smo Sileta Tomića opasno povređenog iznosili sa terena. Ušao sam kao rezerva zbog povrede, svi igramo „kao ludi" a iznad nas kruže ratni avioni. Kod kuće pobeđuejmo s 2:0, Slovan postaje kup prvak Evrope i prvak sveta. I to je jedina utakmica koju su izgubili od nas. Toliko smo bili uigrani, borbeni, nadahnuti. Toliko nas je Bor tih godina, prvo kao igrače, posle i kao trenere, združio i prihvatio da je cela Srbija zavidela slozi i prijateljstvu „velike četvorke": Radulović, Rajzner, Šorban i Perišić. Danas nema tog jedinstva i žara. Novac je bio i u moje vreme, a tek sad je u prvom planu. Ukoliko se to pitanje reši, eto našeg Bora opet u vrhovima srpskog fudbala – priča Ištvan Šorban tog 26. jula 2019. u borskom kafiću „Romansa", stalno napominjući i svoju trenersku ljubav prema mlađim selekcijama.

Kada se sve sabere iz tog vremna, posebno priznanje pripada upravo igračima, celoj toj, reklo bi se, neponovljivoj generaciji. To su zlatna imena borskog, srpskog i jugoslovenskog fudbala: Jovan Hajduković, Pavao Rajzner, Desimir Ranković, Slobodan Perišić, Nemanja Radulović, Vladimir Petrović, Tomislav Petrović, Dušan Sopić, Ištvan Šorban, Slobodan Tomić, Franc Paulinc, Đorđe Živanović, Dragan Živanović, Stevan Komljenović, Miodrag Udić, Sreten Vuković. Predsednik kluba bio je Zoran Aleksić, lekar, dr Aleksandar Buđelan. Uprava kluba: Ljubomir Mladenović, Zdravko Marinković, Nikola Krtinić, Miodrag Jovanović Rija, Stole Murganović, Jovan Vejić i Ljubisav Dušić. Generalni sekretar, Sreten Sokolov, tehnički sekretar, Sava Jovanović, blagajnik, Blaža Samardžić.

- Tu generaciju krasila je i humanost. Sredinom decembra 1968. prvoligaški Bor u Knjaževcu igra sa repreznetacijom Timočke Krajine u korist postradalih od zemljotresa u Crnoj Gori. Pre ove utakmice, u jesen, Bor se sastaje sa omladinskom reprezentacijom Srbije isto u Knjaževcu. Novi trener, Žigante izvodi najbolji sastav: Hajduković, Vuković,

Udić, Perić, Perišić, Ranković, Radulović, Rajzner, T. Petrović, Sopić, Šorban, Mitrović, Tomić, Pogarčić. Bio je to przanik fudbala – seća se Borko Simončić, te godine provotimac zaječarskog Železničara i član omladinske reprezentacije.

Oni su igrali u Prvoj saveznoj ligi u zlatnim godinama borskog fudbala - igrači iz 1972.

Verni navijači i simpatizeri kluba nisu napuštali Gradski stadion, 1972. godina

Nedeljko Pilčević, odličan igrač, još bolji trener

Istaknuti golman Teofik Sokočanin, ponikao u podmlatku, branio je neprekidno od 1962 do 1967.

Donji deo tabele Druge lige - Istok 1964/65.

r. b.	Timovi	ukup. utak.	dob. utak.	ner. utak.	izg. utak.	gol razlika	osv. bodovi
12.	Pobeda (Prilep)	30	9	9	12	33:58	27
13.	Trepča (T. Mitrov.)	30	9	8	13	48:51	26
14.	RFK „Bor"	30	9	6	15	47:48	24
15.	Mladost (Sm. Pal.)	30	6	6	18	26:57	18
16.	Bregalnica (Štip)	30	4	9	17	25:67	17

FK Bor na pripremama na Rtnju, 1966.

Boriša Bora Đorđević, jedan od najvećih talenata borskog i jugoslovenskog fudbala, reprezentativac

Franc Paulinc, legendarni fudbaler Bora 50. i 60. godina

Dušan Kihner, desni bek FK Bor i FK Majdanpek

Miodrag Arunović, trener i pedagog

Borko Simončić

Prof. Marsel Žigante

Jovica Andrejić

Novica Kostić nastupio je za Bor 1971/72. kada je već bio omladinski reprezentativac Jugoslavije

Risto Rile Bošković

Milorad Spasić

PRVA LIGA – PRVI PROTIVNIK ZAGREB

Prva liga – i prva, velika briga celog grada – kako izaći na kraj sa novim obevezama, kako finansirati skupog prvoligaša? Neko je predložio da RFK bude jedna od radnih jedinica Basena Bor. Ubrzo se cela istočna Srbija sa privrednim kolektivima okreće „jedinom svom prvoligašu u istoriji". Na stadionu je bar polovina navijača iz svih mesta u Timočkoj Krajini. Prvi zadatak je dovođenje novog trenera, mada je Radojičić svoj posao obavio na najprofesionalniji mogući načim. Stiže priznati stručnjak, prof. Marsel Žigante (ostao je u Boru duže od svih očekivanja – 1968-1972.), dugogodišnji uspšeni trener sarajevskog „Železničara". Grad živi za fudbal. Izvučeni su parovi – prvi protivnik je Zagreb.Tih dana „grad bakra" iz temelja pomera nova vest: pošto je „Crvena zvezda" dvostruki pobednik, i u prvenstvu i nacionalnom kupu, neće nastupati u evropskom kup takmičenju, to mesto pripada finalisti našeg kup takmičenja. A to je – RFK Bor koji je prethodno „samleo" pirotski i niški Radnički, tuzlansku Slobodu i novosadsku Vojvodinu. Žreb u Ženevi odlučio je da prvi protivnik bude Union iz Istočnog Berlina. Nemci odustaju, zamena je Slovan iz Bratislave u kojem je izniklo nekoliko reprezentativaca Čehoslovačke. Najpre je, 18. avgusta 1968, usledila prva utakmica u državnom prvnestvu – Zagreb pada „kraj pirita" 2:1. Strelci Sopić i Ranković. Ekipa za istoriju: Hajduković, Milivojević, Ranković, Perišić, Radulović, Rajzner, Sopić. Mitrović (Živanović), Pogarčić, Tomić, Perić. Sledeće nedelje doživljava se poraz od „Partizana", pa nerešeno kod kuće sa niškim Železničarom.

U Bratislavi, prvi put u Evropi, 8. septembra 1968, nikom nije lako. Trema i neiskustvo čine svoje – gubi se s 3:0. Već 4. oktobra u revanšu, pred 6.000 gledalaca, Bor pobeđuje slavni Slovan s 2:0. Kraj jeseni je bolji nego što se nadalo – sredina tabele sa 14 bodova. U Balkanskom

kupu Borani dobijaju protivnike iz Albanije i Rumunije. Univerzitatea iz Krajove gubi u Boru s 2:0, ali je revanš koban – domaćini su bolji – 5:0. Sa Dinamom iz Tirane kod kuće je 2:2, u gostima, pred 30.000 navijača, 4:1 za domaće. Tih dana, u izboru najboljih sportista Bora u 1968, za najboljeg se proglašava Nemanja Radulović. Na 40. skupštini kluba, 11.avgusta 1968, prvoj u prvoligaškom društvu, pred više od 300 članova i gostiju, za predsednika Upravnog odbora bira se Ljubomir Mladenović, za potpredsednike: Zoran Aleksić, Milorad Gojković Pipi i Rudolf Zadro. Dr Aleksandar Buđevac, ortoped, kasnijih godina čuven u celoj zemlji, pa i svetu po specijalnim, efikasnim i bezbolnim operacijama fudbalera i građana, postaje predsenik zdarvstvene komisije. Klupski lekar bio je od 1967. do 1978. godine. Mladenović obećava opstanak u eliti, ali i dogradnju i uređenje stadiona. Obavlejna je potpuna trenaža terena, podignute su montažne tribine za 2.500 i 3.000 gledlaca. Na krovu zgrade izgrađene su telefonske govornice i prostor sa 100 sedišta. U zimu 1969. dolaze pojačanja: Radović i Bubanja iz „Crvene zvezde", Žigante na raspolaganju ima 26 igrača. U prolećnom delu – prvo poraz u Zagrebu, pa nerešeno sa šampionskim „Partizanom" 1:1. Za gostovanje „Zvezde" (1:4) vladalo je nezapamćeno interesovanje, sjatio se rekordni broj gledalaca – 13.000. Sa ukupno 31 bodom, na 13. mestu od 18 klubova, obezbeđen je prvoligaški status. Trebalo je obezbediti i snažniju materijalnu podlogu. Među prvima podrška stiže od sidnikata i direktora kommbinata bakra, Milomira Petkovića Cara i predsednika opštine Bor, Branka Jovanovića.

Dobro se igralo i u narednoj sezoni (1969.) koja je upamćena i po dva jubileja: pola veka postojanja proslavljali su Fudbalski savez Jugoslavije i RFK Bor. Tog, 23. septembra 1969, RFK Bor od FSJ dobija Zlatnu plaketu. Isto priznanje pripalo je i Ljubomiru Mladenoviću, Miloradu Gojkoviću Pipiju, Dragoljubu Mrašiću i Miodragu Arunoviću. Zlatna plaketa dodeljena je i treneru Marselu Žiganteu. Za najboljeg fudbalera Druge lige – Istok proglaešen je Jovan Hajduković. Saša Petković, half Bora, predložen je za mladu reprezentaciju Jugoslavije, a Bora Đorđević odlazi na pripreme sa omladinskom reprezentacijom. U Komisiju klubova Prve savezne lige ulaze i Borani: Zoran Aleksić, Sreten Sokolov i trener Marsel Žigante. Stižu i novajlije: Bratsilav Golubović iz Niša, Dragan Martinović, Rad – Beograd, Gojković – Sokobanja, Mladenović – Knjaževac, S. Nikolić – Petrovac na Mlavi i Ante Eterović. Gostovanje „Crvene zvezde" je pobudilo nezapamćeno intresovanje: rezultat od 2:2 bio je u drugom planu, plenila je igra – bila je to najbolja predstava Bora u Prvoj ligi. „Zvezda" je nastupila u svom nezaboravnom sastavu: Dujković, Đorić, Jeftić, Pavlović, Dojčinovski, Klenkovski (Krivokuća), Karasi (Antoni-

jević), Ostojić, Lazarević, Aćimović i Džajić. U leto 1970. održava se Letnja liga prijateljstva, Bor je poslednji,Vardar prvi. Trener Bora Žigante, nekako tih dana, uz Vujadina Boškova i Rajka Mitića, postaje član Komisije za vrhunski fudbal. Krajem godine u Boru gostuje engleski Norvič siti i pobeđuje s 2:1. U nastavku sezone ne ide kako treba, ali dobija se kup utakmica sa izvanrednom Prištinom u gostima – 2:0 kada se na fudbalskom nebu pojavljuje nova, buduća zverzda – simpatični momak, Boriša Đorđević. On će vremenom postati stalni reprezentativac i inetrancionalac sa završenom karijerom u nemačkom Hamburgu. Za pamćenje je i 22. novembar 1970. kada se sa „Partizanom" u gostima igra nerešeno. Na kraju sezone 1969/ 70. Bor je 14. sa 28 bodova. Ovaj period važan je i po tome što su omladinci, pod vođstvom Nedeljka Pilčevića,"harali" Kvalitetnom ligom podmlatka Srbije. Bila je to najtalentovanija generacija posle svojih vršnjaka iz 1961. godine. Kasnije su to bili izvanredni prvotimci: Stojanovski, Nenad Branković, Novica Kostić, Dušan Popović Pop, Milija Brkić Brka, Tričković, Angelovski, Aleksovski, Janković, Antonijević, Pančić, Vladimirović, Mirošević. Iz prethodne generacija u prvi tim su prekomandovani: Udić, Saša Petković, Voja Bašanac, Bojić, Zoran Manić, Ratko Perić, Marko Komljenović, Pejić, Sreten Veljković. Nemanja Radulović i Vladica Petrović, 6. avgusta, igraju oproštajnu utakmicu protiv OFK Beograda. Radullović, nakon sedam godina i 250 mečeva za Bor, seli se u zaslužnu „penziju", a Petrović nastavlja u Majdanpeku. Žigante na raspolaganju ima 21 igrača, među njima i mladog Dušana Popovića, poniklog u podmlatku Bora. Jedan od najvećih uspeha, iako u teškoj sezoni, jeste pobeda protiv „Partizana" od 2:0. I pored dolaska u tim odličnih nogometaša, Krešića i Vahe, kasnije i Bonačića iz Splita, Bor 1970/71. završava na pretposlednjem mestu. Bio je to kraj u elitnom društvu, ali ne za dugo.

-Ispadanje je bilo neočekivano. Brzo smo reagovali i dogvorili se da se prođe kroz Drugu ligu i ponovo vrati u staro, najjače društvo. Stategija je zauzeta. Na Skupštini kluba, 27. avgusta 1971, za predsednika je izabran Rade Domazetović – sećaćo se, iako pritisnut godinama, Ljuba Mladenović.

U sezoni 1971/72. u Bor iz „Partizana" stiže Negotinac rodom, Ilija Zavišić. Pojačanje je i Novica Kostić koji je bio na prirpemama sa omladinskom reprezentacijom u Grčkoj. RFK Bor tek u poslednjem kolu, zahvaljujući boljoj gol razlici od kruševačkog „Napretka", zauzima prvo mesto i stiče pravo za kvalfikacije u Prvu ligu. Izvanrednim igrama, uz subotički „Spartak", „rudari" ponovo postaju prvoligaši. Te godine gostuje Slavija iz Praga i pobeđuje s 1:0. Selektor Olimpijske reprezentaci-

je Jugoslavije Aleksnadar Tirnanić u nacionalni tim poziva Krešića i Hajdukovića, a potom i Boru Đorđevića. Godine 1971. prvi put se igra pod reflektorima na beogradskoj „Marakani" i gubi od „Zvezde" – 2:0.

Kroz sve ove godine za Bor su igrali mnogi poznati igrači. U Vikipediji posebno su, u rubrici „Poznati bivši igrači", izdvojeni (spisak je poslednji put revidiran 2017.): Miloš i Bora Milutinović, Sergije Krešić, Boriša Đorđević, Ilija Zavišić, Ištvan Šorban, Franc Paulinc, Nemanja Radulović, Slobodan Kačarević, Nebojša Krupniković, Ivica Dragutinović, Ivan Gvozdenović, Aleksandar Krstić, Aleksandar Miljković, Zoran Ducić, Jovan Hajduković, Predrag Bubanja, Dušan Sopić, Desimir Ranković, Slobodan Perišić, Tomislav Petrović, Slobodan Radović, Slobodan Tomić, Zoran Manić, Ljubiša Dalanović, Vojislav Brašanac, Miodtrag Veljković, Aleksndar Saša Petković, Marko Komljenović, Stjepan Vuković, Vladimir Petrović, Zoran Angelovski, Radomir Šaković, Stevan Komljenović, Stanimir Tričković, Petar Bonačić, Dragoljub Šaković, Rasim Ahmetović, Miodrag Nikolić, Dragoljub Potić, Dragan Milojević, Vladeta Nikolić, Gradimir Cvetković, Novica Kostić, Zoran Vuletić, Slobodan Paunovski, Dušan Cvetković, Zoran Jandrić. Ne bi, za verovati je, pogrešili ako bi ovoj nisci „fudbalskih bisera" prirdodali i: Nikolu Trujića, Dragana Ivanova, Pavu Rajznera, Ištvana Šorbana, Nenada Brankovića, Jugoslava Vejića, Budu Gojkovića, Stoleta Murganovića, Hakiju Rovčanina, Vladana Radaču, Miluna Sakića, Miliju Brkića, Murata Šarana, Velka Todorovskog...

-Posebno mi je drago što se u enciklopediji spominje i Milojević Milka, igrač za kojeg i danas tvrdim da je bio vanserisjki talenat. Igračina. To što je voleo život i pokatkad malo opuštanja, to je druga priča. Slažen se sa Rovčaninom i da je možda posle Bore Đorđevića malerozni Bora Krtinić bio najveći talenat, ali on je tek trebao da igra punom snagom. Nažalost, ta nesrećna utakmica sa „Obilićem" i povreda zaustavili su još jednog mogućeg velikana. A zamislimo se samo kakva je bila generacija omladinaca Bora koja je 1991, 1992. i 1994. u finalima Kupa Srbije igrala sa „Crvenom zvezdom", „Partizanom" i niškim „Radničkim". Trener je bio izuzetni strateg Zaviša Milosavljević – priča nekadašnja nada Bora i dugogodišnji trener, Borko Simončić.

-E, ja sam za FK Bor vezana nečim sasvim drugim – čistim emocijama. Kada sam imala 18 godina odlazila sam sa drugaricama na stadion, gledale smo fudbalere i navijale „do besvesti". Nakon jedne utakmice 1972. godine prišao mi je simpatični momak Ilija Zavišić. Odmah se desila ljubav. Zabavljali smo se dve godine, posle sam se udala za njegovog kolegu Zorana Vuletića. Bila sam Zoranov najbolji navijač. Posle svake utakmice odlazili smo u šetnju, pa u kafanu „Rudar", gde su se fud-

baleri hranili. Služila nas je predivna žena, Rosa Pajkić, ne mogu je nikad zaboraviti. U pauzi prvenstva sledio je „medeni mesec" u njegovoj Crnoj Gori, u Bečićima. Živeli smo zajedno 15 godina, imamo dve devojčice. Zoran je igrao i u Nemačkoj. Nemojte, molim vas, zaboraviti da me pozovete na promociju knjige ili proslavu stogodišnjice. Moj ceo život bio je i ostao uz moje najveće ljubavi „kraj pirita". Iako živim u Beogradu, bar trećinu godine provedem u Boru - kazuje, vidno uzbuđena, Spaska, devojačko, Aleksić.

-U julu 1972. igraju se kvalifikacije za Prvu ligu. Upamtio sam kao da je juče bilo: igramo u Crvenki pred 10.000 gledlaca. Urnebes. Njihov proslavljeni golaman Svilar brani za desetku. Pobeđujemo - 3:1. U Boru nas neće gol, jedva 0:0 i opet čudesni Svilar. I opet smo u eliti. Kakav osećaj velikog povratka?- seća se Dušan Popović.

-Bila su to srećna vremena. Zašto se danas ne može daleko, razloga je više, a prvi je – nesloga u gradskoj vlasti i borba za funkcije u klubu. Dalje može da se stigne samo s više volje. Ključevi su u rukama gradskih otaca, i to je svima poznato. Isto kao što je kristalno jasno da više nema starog RTB-a – isključiv je Buca Poledica, nekadašnji dugogodišnji generalni sekretar u FK Bor.

Ivanov i Mijucić su bili i ostali u plejadi najvećih talenata u istoriji borskog i srpskog fudbala

Tim Bora u susretu sa Partizanom u Beogradu. Stoje: Hajduković, Ranković, Perić, Perišić, Radulović, Rajzner. Čuče: Petrović, Sopić, Mitrović, Tomić, Pogarčić

Predsednik i generalni sekretar: Zoran Aleksić i Sreten Sokolov - do ulaska RFK Bor u Prvu saveznu ligu

OD SJAJA DO PONORA

Vratimo se u 1972/73. Prva liga i prvi snažan protivnik – „Sarajevo" (20.avgust 1972.) i sjajna utakmica za „slom živaca" u kojoj „majstori s pirita" novog trenera Sime Vilića slave s 4:1. Ištvan Šorban, posle šest uspšenih godina, 22. avgusta 1972, igra oproštajnu utakmicu sa Arisom (3:1 za Bor) i ostavlja crno-beli dres. U Bor dolaze Šaković iz Podgorice i Miodrag Nikolić Žmirko iz Lebana. U pripremnom periodu sa omladincima Kolumbije igra se 3:3, a sa grčkim ARIS-om - 3:1. Novi trener, Dragutin Spasojević uspeva da obezbedi 15. mesto i sa 28 bodova opstanak u eliti.

-Godina 1973. zanimljiva je i po projektu za novi stadion u Boru čiji je autor čuveni Kosta Popović, pojektant beogradske „Marakanu" i „Partizanovog" stadiona JNA. Pošto pare za izgradnju nisu obezbeđene, projakt je završio u nečijoj fioci za koju se ni danas ne zna.

Kada se postavlja pitanje KAKO DALJE, bez kompletno rekosntruisnog stadiona, ambciozne i znalačke, ugledne uprave i stručnog kadra, ne može se daleko stići. Stadion treba da bude druga kuća i igrača i najvatrenijih navijača. Kad je Bor to mogao da gradi pedesetih, siromašnih, gladnih godina, pa može i sad – ubeđen je Dušan Marković, nekadašnji funkcioner u FK Bor koji i danas pomaže fudbal u rodnom Brestovcu i susednom Zlotu.

- Evo, KAKO DALJE? Uprkos teškoćama zatečenim i u 2019. Bor ima fudbalsku bazu kao retko koji naš grad. U Školi fudbala „Mali Bor", osnovanoj 2013. godine, vredno trenira i takmiči se 150 mališana različitih uzrasta. Nedavno smo na Festivalu „malog" fudbala u Boru, u konkurenciji ekipa iz cele Srbije i Bugarske, sa desetogodišnjacima, zauzeli prvo mesto. Na međunarodnom turniru u Kladovu, 16. juna, izborili smo bronzu protiv „Crvene zvezde", tek prethodnih godina koliko je odličlnih rezultata. Njaveći teret nose roditelji koji izdržavaju školu. Još kad bi se i grad, pa i privreda, zainetersovali, imali bi i ubuduće čime da se ponosimo – uveren je vlasnik „Malog Bora" i nekadašnji fidbaler FK Bor i „Partizana", Dejan Stanković. U avgustu 1973. u Boru reprezentacija Kube gubi 3:0.

U 1973/74. Spasojević napušta Bor, ponovo dolazi Boris Marović. Za njim stižu i poznatiji igrači: Ahmetović, Paunovski, te prvotimac „Morave" iz Ćuprije, Dragan Milojević Milka...U jesenjem delu, nakon pobede nad Vardarom od 1:0, Bor je ponovo domaćin – dolazi dugo očekivani splitski Hajduk. Pred 6.000 gledalaca dopadljiva utakmica sve do 87. minuta kod vođstva Borana od 1:0 kada sudija Nikolić iz Sarajeva prekida meč zbog ulaska publike u teren. Posle pola veka postojanja kluba ovo je bio prvi prekid. Zbog suspenzije terena četiri utakmice igrane su u Zaječaru. Golmana Hajdukovića zamenjuje Dalanović koga pronalazi vispreni Pilčević u negotinskom selu Radujevac. Bor 7. oktobra, nakon više loših igara, pobeđuje „Crvenu zvezdu" s 1:0. Gol je dao Bora Đorđević, a čestitke su stigle i od trenera Beograđana, Miljana Miljanića. Istog meseca, 15. oktobra, između prvenstvenih, odigrana je i prijateljska utakmica sa ekipom ABC – Rio Grande iz Brazila – 0:0. Bila je to i oproštajna igra Pave Rajznera, posle je postao trener pionira. Na opšte iznenađenje, na stadionu JNA, 25. novembra, „pada" „Partizan" rezultatom 3:2. Navijači „Partizana" upadaju u teren, cepaju mreže, lome sedišta, prave haos. Trener Velibor Vasović podnosi ostavku. Bora Đorđević igra za mladu reprezentaciju protiv Grčke, na godišnjoj skupštini umesto RFK odlučeno je da se ime kluba promeni u - FK Bor. Prvi put se osniva Konferencija kluba sa 60 članova, predsednik je Mihajlo Jovanović, radnik flotacije. Izabran je i novi Upravni odbor na čelu sa Milovanom Rakovićem i potpredsednicima: Milivojem Poledicom, Ljubomirom Mladenovićem i Miodragom Jovanovićem Rijom. Bor, nakon mnogo problema, prvenstveno pogođen besparicom, završava na 16. mestu i ostaje u ligi. Te, 1974. igra se protiv Dinama iz Zagreba (2:0) prvi put u direktnom TV prenosu nacionalne televizije.

U poslednjoj prvoligaškoj sezoni, 1974/75. Boru pristupaju Šaran iz Sarajeva, Velko Todorovski iz šabačke „Mačve" i Pavlović iz sarajevskog „Želje". Fudbalsko proleće počinje 2. marta 1975., a već 16. marta, pred 10.000 gledlaca, gostuje „Crvena zvezda" i neočekivano gubi s 2:1. Posle 1:1, u poslednjim sekundama, tek ubačeni rezervni igrač Stevan Komljenović, postiže pobedonosni gol. „Zvezda" ispada u borbi za titulu šampiona. Kakav šok. I danas se prepričeava, više u potaji, da je u tom času rešena prvoligaška sudbina Bora.Vođstvo višestrukog državnog prvaka navodno nije moglo da se pomiri sa porazom koji im tada zaista nije odgovarao. Osveta je, verovalo se, morala brzo da stigne. Porazom od „Veleža" pred svojim navijačima u poslednjem kolu, 29. juna 1975. godine, Bor se oprašta od Prve savezne lige. Od 1975/76. do 1979/80. takmiči se u Drugoj saveznoj i republičkoj ligi kada dolazi i do smene jedne sjajne,

možda i neponovljive generacije. Ovu, poslednju utakmicu u elitniom takmičenju, odigrali su: Dalanović, Ahmetović, Barišić, Ranković, Vuletić, M. Nikolić, Šaran, Šaković (Todorovski), S. Radović, Tomić, B. Đorđević.

Već u sezoni 1976/77. nazirala se smena genracije. Pred kraj drugoligaškog prvenstva, umesto Rajznera, ponovo dolazi trener Radojičić. Bor je na kraju prvenstva šesti. Golman Borana, Sabahudin Vugdalić progalešn je najplemenitijim Jugoslovenom. On je u Švajcarskoj, iz zapaljenog automobila, spsao majku sa dvoje dece. Na tradicionalnom turniru lista „Večer" u Skoplju Bor je pobednik. Februara 1976. ponovo se za predsednika postavlja se Milovan Raković koji na funkciji ostaje do oktobra kada dolazi novi šef, dipl. inž. i jedan od tehničkih rukovodilaca u TIR-u, Nikola Krtinić.

U listu „Sport", 28. oktobra 1977, izveštač iz Mostara sa utakmice Velež – Bor, piše: „FK Bor u Mostaru uživa nepodeljene simpatije. To je iskazano i ovog puta kada je tim rudara odmerio sange sa „Veležom" u osmini finala Kupa. Fudbaleri iz grada bakra igrali su super korektno. Mostarci ih oduvek pamte po fer igri i kada bi se odlučivalo kome od jugoslovesnkih klubova dodeliti trofej fer pleja, to bi sigurno bio Bor. Pamti se da su fudbaleri Bora bili i ostali pravi džentlmeni u kopačkama. Bili su takvi kada su se grčevito bprili za opstanak u Prvoj ligi i kada mnogi klubovi ne prezaju ni od čega da bi se spasili od ispadanja. I ova mlada genracija Bora pokazala je u Mostaru kvalitetan i dopadljiv, maštovit fudbal".

-Nikola je bio strog predsednik, zalagao sa za disciplinu i u svojoj firmi i na stadionu. Brat Bora i ja nismo imali privilegiju da besplatno dobijemo ni po jednu ulaznicu. Govorio je da nije lako održati mesto u saveznom rangu. Brat je nasledio očevu ljubav prema fudbalu, jedno vreme aktivno je igrao, bio je i prvotimac. Te sezone prvi put je pred publikom Dragan Ivanov „Gaće", a Manga Brankvić rezervni golman – pamti advokat Jovo Krtinić.

Sredinom 1977. Bor ispada iz saveznog ranga i seli se u republičku, Srpsku ligu. Na drugoj strani, omladinci postaju vicešampioni Srbije.

Godine 1978. pamti se i po prvoj većoj rekosntrukciji stadiona koja je trajala pola godine i kojom je rukovodio Sveta Lalević, a Borani su bili domaćini – u Boljevcu. Golman Branković, posle 562 minuta, prima prvi gol. Povremeno igraju: Ivanov, Rovčanin, Stefanović, Mrkšić... Na turniru lista „Večer" Bor dobija timove Osogova i Vardara i mađarski Vašaš. U finalu sa drugim mađarskim prvoligašem Diožđerom igra se 0:0, ali gostima pripada trofej zahvaljući boljem izvođenju penala. U poslednjem kolu sezone 1978/79., pred prepunim stadionom, pobeđuje se užička „Sloboda" s 2:1 i osvaja titula koja ponovo obezbeđuje Drugu ligu.

Godine 1979. na Konferenciji klubova Srpske lige, sekretar FK Bor, Božidar Denčić, dobija šampionski pehar. Denčić te godine, za dugogodišnje članstvo u Upravi, iz ruku tadašnjeg predsednika Opštine Bor, Jovana Miloševića, prima Oktobarsku nagradu. (Milošević je i kasnije, sa mesta generalnog direktora RTB-a, poput svog nekadašnjeg kolege, Drage Čeha, izdašno pomagao fudbal i ceo borski sport). I Milošević je, 2019, dobio ulicu u svom rodnom Brestovcu kod Bora. Šest decenija od osnivanja kluba obeleženo 27. decembra 1979. svečanoću (decembar je uzet i kao datum osnivanja kluba 1919.) na kojoj je predsedniku Saveta igrača, Miodragu Nikoliću Žmirku uručen Orden bratstva i jedinstva sa srebrnim vencem. Slobodan Tomić dobija Oktobarsku nagradu Bora za 800 odigranih utakmica. (Tomić se 1983., nakon 18 godina i više od 1.000 utakmica za Bor, oprostio od fudbala). Ova 1978/79. sezona bila je rezultatski najuspešnija u poslednje tri decenije: od 30 utakmica zabeleženo je 19 pobeda, pet nerešenih rezultata i šest poraza, s gol razlikom 57:18. Nastupala su 22 igrača: Branković, Nikolić Jesa, D. Popović, Živaljević, M. Nikolić Žmirko, Tomić, Joka, D. Nikolić, Vitanović, Milojković, Rovčanin, Lj. Mrkšić, Trandafil, Anđelković, Z. Marković, Ristić, Ivanov, Spahija, A. Petković, Stefanović, Jocić, G. Milenković i M. Šćekić.

Tim FK Bora iz 1977. godine. Stoje: Barišić, Radača, Ahmetović, Popović, M. Nikolić i N. Kostić; čuče: Milojević, Vitakić, Tomić, Krtinić, Ranković. Fotografija sa utkamice od 27. marta 1977. godine Bor - Bregalnica 1:1

Jugoslav Vejić, izuzetan talenat, za Bor je igrao celih 20 godina

Dušan Spasojević, igrač i uspešni trener

Vlastimir Trujić, jedno vreme predsednik FK Bor

Faksimil pozivnice navijačima u sezoni 1967/68. da zdušno navijaju u važnoj utakmici protiv Bačke (Bor pobedio i u gostima i kod kuće - 2:1, 2:0)

SPORTISTI!

LJUBITELJI FUTBALA!

Nedeljna utakmica spada u red najvažnijih koje se igraju u jesenjem delu takmičenja. Važnost ovog susreta je u tome, što od ishoda ove utakmice u mnogome zavisi opstanak ovoga kluba u društvu Drugoligaša.

Navijači!

Susret sa Bačkom je od posebnog interesa za naš klub jer je poznato da je to tim koji igra najlepši fudbal u Drugoj saveznoj ligi. Sem toga, kao posebno interesantna stvar se ističe i to, da goste trenira bivši trener Bora Ilija Rajković, kome nisu nepoznati igrači Bora i njihove mogućnosti.

Da li će Bačka da igra ovanzivno?
Da li ćemo videti "bunker" koji Bačka zna i ume da sprovede kada igra na strani?
Da li će Murgašović i Kačar imati snage i umešnosti da slome bunker?
Da li će trener Arunović da nadje rešenje i put ka pobedi?
U kolikoj će meri da se založe igrači Bora u ovako važnom susretu?

Odgovori na postavljena pitanja dobiće se u nedelju u 15,30 časova na stadionu RFK Bor.

Simpatizeri fudbala!

Bodrite svoj tim i pomozite svoje igrače kao što ste to činili u svim važnim i po klub presudnim utakmicama. Pozdravite goste i shvatite odluke sudije kao jedino ispravne na terenu!

RFK BOR

Igrači FK Bora, snimljeni 1975. godine (kada su ispali iz Prve savezne lige), ispod tribine Gradskog stadiona. Očigledno je da su još tada tribine bile neugledne i da je počelo ruiniranje. Stoje: Paulinc, Stanković, Pilčević, Icić, Radulović. Srednji red: Radović, Dalanović, Petković, Vučetić, Ranković, Tomić, V. Nikolić, S. Komljenović, Barišić, Tričković, M. Nikolić, Bonačić, Potić, Kostić, Hajduković. Donji red: Perišić, G. Cvetković, Popović, D. Šaković, Paunovski, R. Šaković, Ahmetović, Đorđević, Milojević i Angelovski

Aktivni igrači FK „Bor"-a 1973 i 1974/75. godine: (gornji red) B. Đorđević, M. Nikolić, S. Tomić, S. Komljenović, R. Šaković, R. Ahmetović, D. Popović, N. Kostić; (srednji red): M. Šaran, A. Petković, D. Vuletić, N. Branković, Pavlović, Lj. Dalanović, Barišić, V. Nikolić; (sede): D. Sopić, D. Ranković, G. Cvetković, D. Milojević, S. Radović, V. Todorovski i D. Šaković

Dragan Šipka odigrao je u sezoni 1976/77. 25 utakmica za FK Bor

Trener Perišić, Neša Bogdanović i dr Božidar Boža Ranković (sleva na desno)

NEVEROVATNO: 2017. JE UGAŠEN PRVI TIM

Od 1979/80. do 1986/87. Bor se takmiči u Drugoj saveznoj ligi (godine 1980. iz Druge lige ispada Majdanpek), a od 1987. do 2001. nadmeće se u republičkoj, međurepubličkoj i Jedinstvenoj drugoj saveznoj ligi. Ovo razdoblje karakteriše „borba za visok plasman u Prvu Srpsku ligu". Stigla je i krizna 87/88., pa takmičenje omaldinaca u Omladinskoj fudbalskoj ligi Srbije, prvo mesto u Međurepubličkoj ligi Istok, uspeh u Jedinstvenoj Drugoj saveznoj ligi, takmičenje u Omladinskoj kvalitetnoj ligi Srbije, prelazak u repuibličku ligu, stvaranje tima za povratak u Drugu saveznu ligu, povratak u Drugu ligu i „buđenje fudbala u gradu bakra"; još jedna bitka za opstanak u Drugoj ligi, prekid fudbala zbog rata, dolazak i drugog drugoligaša 1999., FK„Rudara", te nova kriza i 2000. godina. Najveći dotadašnji pad nekadašnjeg „Reala sa pirita" dolazi u sezoni 2001/2002. kada se prelezi u Timočko-Pomoravsku zonu, kasnije 2004. tone se još dublje – do Timočke zone.

U sezoni 2005/6. Bor ulazi u viši rang, u Srpsku ligu. Krenulo se sa dna ka vrhu, ali, opet se nameće, neizbežno pitanje - KAKO DALJE? Autor publikacije „Od zone do zone", nakon predočenih svih rezultata prvenstvenih, kup i prijateljskih susreta, sastava, tabela i povrmenih kraćih opisa događaja od 1919. do 2006., posebno podseća: „Pre početka štampanja ove knjige (maj 2007.), kada je na čelu FK Bor bio Miodrag Ćirić (Vojislava Aleksića, prvog trenera, nasledio je Nenad Branković), pročelje stadiona u Boru, godinama unazad jednog od najvećih gradskih rugla, zagrlile su gvozdene skele. Ostatke pocrnelog maltera zamenilo je novo lice. Prostorije na stadionu, koje su bile skoro ruinirane i gotovo pretnja za sigurnost korisnika, takođe su renovirane, sinule su novim sjajem. Kao nagoveštaj možda boljih vremena".

Nažalost, već 2009. godine održava se vanredna Skupština na kojoj ostavku podnosi predsednik Skupštine, dr Vlastimir Trujić. Nedugo potom, 2010, u januaru, predsednica Privremenog odbora, Slavica Milojević, na izbornoj skupštini, za predsednika Upravnog odbora predlaže bivšeg golmana Bora, Dejana Stankovića.

U sezoni 2011/12. Bor je u ligi Borskog okruga. Na vanrednoj skupštini za predsednika Upravnog odbora izabran je Milinko Živković. To je pomoglo da se, uz svestrano zalaganje trenera Rajka Mitića i saradnika, Bor nazaustavljivo vrati u Pomoravsko-Timočku zonu. U jesenjem delu Bor je pri vrhu tabele, ali se kasnije, u susretima sa jačim protivnicima, gube utakmice i kući. Jesen se završava na desetoj poziciji. Ni prolećni bilans nije zadovoljavajući: šest pobede i isto toliko poraza sa tri nerešena susreta.

-Isprečila se, početkom 2016, još jedna briga: Gradski stadion je toliko propao da je bilo teško i trenirati i igrati utakmice. I bezbednost gledalca na tribinama nije bila na svom mestu. Odlučeno je da se gotovo ceo objekat gradi iznova uz dodatne sadržaje – izjavili su u klubu. Ipak, ova odluka RTB-a, podržana u opštini, bila je samo sanak pusti.

U Timočko – Pomoravskoj zoni ostaje se 2013. i 2014. godine. U 2015. i 2016. vidan je pomak – izboreno je učešće u Srpskoj ligi Istok. Evo jednog događaja iz 1915. Igraju, 10. novembra, Bor i Moravac Oroion iz Mrštana. U poslednjim seknudama, kod rezulatata 1:1, domaći igrač Nikolić izvodi penal. Gostujući golman brani, sudija poništava pogodak i sledi novi jedanesterac, i opet – odbrana. Da zlo bude gore, Nikolić udara golmana Oriona i dobija crveni karton. Videlo se, još tada, da kola kreću nizbrdo. Pola godine kasnije, 29. maja 2016, u pretposlednjem kolu sezone u Srpskol ligi Istok, Bor gubi kući od „Jedinstva" iz Bošnjaca - 0:4. Slobodan Ranđelović na stranicama Medija centra Bor, izveštavajući sa te utakmice, zaključuje: „Na žalost, Bor će sledeće sezone igrati u nižem rangu (Zona Istok). Trebaće mnog truda i muke da se klub stabilizuje i da se stogodišnjica postojanja (za još dve godine) proslavi u višem rangu. Jer, sem golmana Nešovića, od 17 prijavljenih igrača, svi ostali pripadaju omladinskoj i kadetskoj selekciji"... Ova sezona okončana je sa samo jednom pobedom i jedna je od najgorih u dotadašnjih 98 godina postojanja kluba. U sledećoj, 2017, 22. avgusta, Medija centar objavljuje opširan tekst, tugovanku o sudbini nekadašnjeg prvoligaša s naslovom „Ima li nade?". Naglašava se: „Klub je poslednjih godina prepušten ljudima zalutalim u fudbal. Ovo je godina kad se gasi seniorski pogon. Tačka". U takmičarskim ligama ostaju samo deca. I „Novosti", još 28. februara 2016, objavljuju članak „Bor se povio pod teretom dugova" u kome se najavlju-

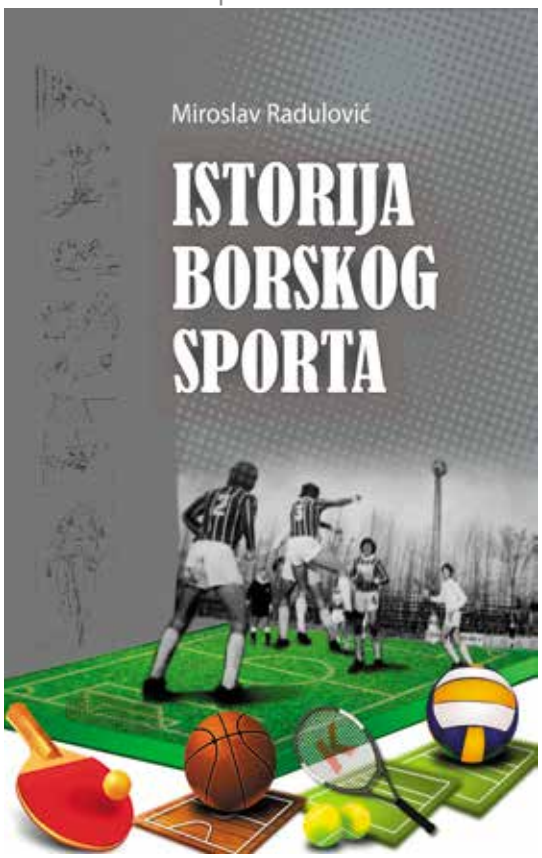
je i gašenja kluba. Stadion je već bio pod ključem. Medija centar pokreće sredinom 2017. seriju napisa o sudbini kluba i „neverovatnim problemima". Pažnju pobuđuje komenar od 22. avgusta „Kuda plovi ovaj brod". Dan posle, 23. avgusta, sledi Pismo roditelja dece koja uporno treniraju na stadionu „kraj pirita" i nižu uspehe, ali je to mala uteha za nepostojanje prvog tima. Javnost se upozorava: „Kada smo u decembru 2015. došli u klub zatekli smo katastrofu. Jedan od čelnika kluba u januaru 2016. predaje ključeve prostorija pred zemenikom predsednika opštine. Opština je, još ranije, zahtevala da joj se vrati 1,4 miliona dinara budžetskih para jer navodno nisu namenski potrošene. Čovek iz rukovodstva kaže da to nije tačno. Ne, nije reč o 1,4, nego o 11,5 miliona dinara duga. Za dve godine rada nismo dobili ni dinar sa strane, a treniralo je i nastupalo u ligama 90 dečaka. Bez prvog tima, pod teretom besparice, ostali smo usamljeni i nemoćni već tokom 2017". Bio je to i povod da se 25. oktobra novinar Miroslav Radulović oglasi člankom naslovljenim „Smrt velikog stogodišnjaka". On je celu priču sažeo u poslendjoj rečenici: „Nelogično je gašenje FK Bor" krivicu svaljujući na lokalnu samoupravu „koja je bila dužna da obezbedi novac i pronađe odgovornu upravu". Tek u oktobru 2018. osniva se Fudbalsko sportsko udruženje „Bor 1919". Za predsednika je izabran Ivan Pešić sa zamenicima: Tefikom Dervišijem i Branislavom Dobromirovićem.

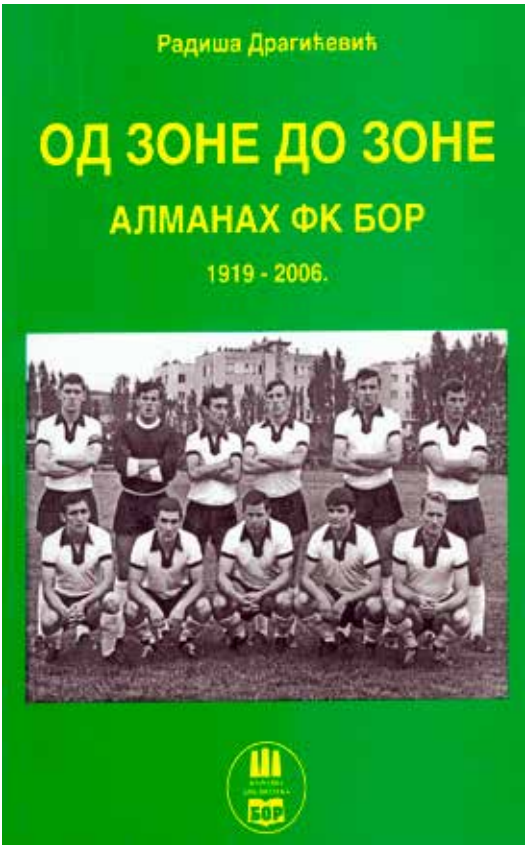
-Cilj je Super liga. Iz godine u godinu preskakaćemo rangove. Tim je konsolidovan i vraćen u takmičanje nakon dve godine. Tu su i mlađe kategorije. Očekujemo podršku i od novog RTB-a i Grada Bora – izjavio je Pešić koji je i delgat iz Timočke Krajine u FSS i od 16. jula 2019. potpredsednik Fudbalskog saveza Regiona istočna Srbija. Ova izjava može se uzeti i kao odgovor na krucijalno pitanje – KAKO DALJE?

Na proleće 2019. „Bor 1919" ubedljivo, pet kola pre kraja sezone, osvaja prvo mesto u nezavidnoj Okružnoj ligi i seli se u zonu Istok u kojoj se takmiče klubovi iz okruga Bor, Zaječar i Pirot. Nova sezona počinje 17. avgusta s aposlutnom neizvesnošću.

Zrnce nade stiglo je 4. jula ove, 2019. kada Gardsko veće odlučuje da se FK Bor, pored dva košarkaška i ženskog rukometnog kluba, proglasi sportskim kolektivom od posebnog interesa za Grad Bor. Ova odluka postaje važeća tek od iduće, 2020. godine.

A dosadašnja sveobuhvatna priča o ostarelom a tako izdržljivom FK Bor, nastavlja se novim, još sadržajnijim poglavljima vezanim za razdoblje 1980. - 2019. godine, a potom i zanimljivim zapisima i infromacijama o godinama, događajima i ljudima koji su obeležili protekle decenije.

Staniša Aksić, dugogodišnji istaknuti sportski radnik i generalni sekretar Saveza sportova Bor, 2019.

OD 1980. – NEMA VIŠE PRVOLIGAŠKE EUFORIJE

„Sedam godina u Drugoj saveznoj ligi – 1979/80 – 1986/87." naslov je s podnaslovom „Još malo pa će biti ceo jedan vek kako Borani i Borčani druguju sa fudbalom" publicističkog odeljka dr Milana Dimitrijevića pripremljenog za štampanje, s tim što je ovde i reč o posebno uzbudljivom periodu razvoja FK Bor od 1980. godine i nadalje.Taj deo istorijata, kroz rezultate, sastave ekipe, tabele i ostale relevantne podatke, detaljno je prikazao i Radiša Dragićević u Almanahu FK Bor 1919 - 2006. „Od zone do zone". I u „Istoriji borskog sporta" Miroslava Radulovića od 1919. do 2001. izneto je niz podataka i zapisa o najvažnijim događajima i ljudima koji se, u istinu, pokatkad kose sa prethodnim izvorima najviše oslanjanim na nedeljnu i dnevnu štampu, kao i lične susrete i razgovore.

Najpre da razjasnimo. Borani su mlađe građanstvo, Borčani su najstariji, oni koji nisu puno marili za pravilnim izgovaranjem reči, jednostavno tako su nazvani u narodu. Nego, šta se dalje zbiva sa našim junakom ove priče, FK Bor? Od kako se preselilo u Drugu ligu nastaje zatišje. Opredeljenja su se kretala u drugom smeru s jasnom porukom: „Okrenuti se sopstvenim snagama... Okrećemo se radu prema sebi, pa dokle se dogura" (dr Zoran Vučković, predsednik kluba). U stavri, sve se vrtelo oko nedostatka para i već surovog profesionalizma. I, nakon dve sezone provedene u Srpskoj ligi, prva drugoligaška bitka odigrala se 19. avgusta 1979. protiv „Sutjeske" u Nikšiću – 2:0 za domaće. Prvi put se u timočkom derbiju, u Drugoj ligi, pred 5.000 gledalaca, sastaju Bor i Majdanpek – 1:1. Iako se igralo osrednje, dobijena su dva velika protivnika: Rad – 2:1 i lider „Galenika" u gostima – 1:0. Jesen se završava na šestom mestu, počinje ambicioznije proleće 1980. sa novalijama, Golubovićem „Jastrebac" Niš i Martinovićem iz Beograda. Prvo pa derbi – Bor – „Sutjeska" i potpuni revanš 3:1. Bor je peti. Fudbalski savez, zbog nekih navodnih

mutnih radnji, proglašava prolećni deo nereguliarnim i sve se završava za „zelenim stolom". I Bor je kažnjen, ali ostaje u ligi.

U 1980. počinje uređenje stadiona na Četvrtom kilometru, Bor dobija prvog saveznog sudiju, Dragana Stamenića. U nastupajućoj sezoni, posle desetog kola, Bor je pri dnu tabele. Bilo je puno promena u sastavu, svih 15 utakmica odigrali su jedino N. Branković i Nikolić Žmirko. Rovčanin je postigao ukupno pet golova. Ne treba zaboraviti da je u tadašnjoj Prvoj međuopštinskoj ligi Bor imao tri predstavnika: „Jamu", „Mladog grafičara" i „Mladost". Nego, šta se zbiva sa FK Bor koji nastavlja u Drugoj ligi – Istok? U polusezoni je u „zlatnoj sredini", zauzima deseto mesto. Najbolja igra pokazana je u Prištini – 0:0. Najbolji strelci: M. Nikolić Žmirko, Vitanović i Rovčanin. Branković i Ivanov postaju članovi amaterske reprtezentacije Jugoslavije i nastupaju i Kalkuti (Indija). Juna 1981, na Izbornoj konferenciji, za predsednika Izvršnog odbora izabran je Andreja Vraneš, a za potpredsednika Stanoje Stefanovića. U Izvršnom odboru su Dušan Marković, Vasilije Bošković, Nikola Krtinić, Milan Dimitrijević, Radan Arsić, Mihajlo Đergović, Ivan Raičković, Zdravko Marinković i Ljubinko Marinović. Sezona 1980/81. završava se na desetom mestu. Tim je uglavnom igrao u ovom sastavu: Branković, Z. Nikolić, D. Popović, Lučić, M. Nikolić Žmirko, D. Nikolić, Joka (Rovčanin), Ivić, Ž. Mitić, (Marković), Ivanov, Vitanović. U sezoni 1981/82. Bor je šesti sa 32 boda. Prvi golgeteri su Vitanović, Ž. Mitić. Branković i Ivanov igraju za reprezentaciju Istočne grupe Druge savezne lige. Povodom 85-godišnjice postojanja FSS, 1982. godine, jubilarne medalje za izuzetan razvoj fudbala dobijaju Jugoslav Vejić, Slobodan Tomić, Slobodan Perišić (u to vreme trener Bora) i fudabslki radnici: Ljuba Mladenović, Miša Đurić i Ivan Raičković. U sezoni 1982/83. stručni štab u prvi tim promoviše izvanredne omladince: J.Nikolića, I. Vladića, D. Mijucića, S. Miloševića, Šijakovića i V. Aleksića. Nekako u to vreme u klub dolazi i lekar, dr Ljubomir Veljković Njera koji, zbog nesebaičnog zlaganja i druželjubivosti, ubrzo stiče popularnost i simpatije celog grada. Osvaja se odlično 4. mesto sa 38 bodova koliko ima i trećeplasirani „Teteks". Pamtiće se, pred 5.000 gledalaca, rudarski derbi „kraji pirita": Bor – Trepča 1:1. Slobodan Tomić završava karijeru posle 1.000 utakmica i 18 godina neprekidnog igranje za Bor. M. Z. Nikolić i Ivanov igraju u amaterskoj reprezentaciji Jugoslavije protiv Tunisa u Tunisu. Pioniri stiču pravo da da se nađu na turniru za osvajanje titule prvaka Srbije. Ovdašnji sport i fudbal gube velikog radnika, predsednika SOFK-e, člana Uprave Bora i „Jame", Svetilsava Đurića – poginuo je u saobraćajnoj nesreći 17. septembra 1982. U sezoni 1983/84. Stanoje Stefanović postaje predsednik, a Andra Vraneš potpredsednik kluba,

Slobodan Perišić je i dalje šef strućnpg štaba. Joka i Rovčanin završavaju igrački karijeru i postaju treneri. U klubu dolazi do velikih promena u igračkom sastavu.U zimskoj pauzi, u D. Milanovcu, igra se utkamica sa Ujedinjenim arapskim emiratima i pobeđuje – 5:0. Trener Toplak u amatersku reprezentaciju Jugsoalvije uzima četiri Boranina: Brankovića, M. Z. Nikolića, Ivanova i Brkića. Bor je na kraju 12. sa 31 bodom, dok „Jama" u Niškoj zoni zauzima sedmo mesto. „Kolektiv" 14. decembra 1983. beleži da su u Međuopštinskoj kvalitetnoj ligi Zaječar pioniri Bora (trener Rajzner) prvi, omladinci su drugi (trener Šorban). U 1984/85. počinje teška fiannsijska kriza, dolazi nekoliko pojačanja među kojima i Dragan Stojanovski „Žaba" iz „Jame". Jesen je završena sa šestoricom igrača na transfer listi (zavladala je nedisciplina), tim je često menjan, a kraj je okončan na 12. mestu sa 34 boda iz 34 kola. „Jama" se izborila za opstanak u Niškoj zoni. Novi predsednik Konferencije je nekadašanji igrač i predsednik Opštinskog suda, Mihajlo Mika Đergović. Klub tokom cele 1984. obeležava 65-godišnjicu od osnivanja, a glavna svečanost je 5. oktobra kada se od FSS dobija specijalna plaketa. Zlatne značke Seveza dobijaju: Čedomir Glavašević, najstariji fudbaler iz predratne generacije, Stevan Kiš Pišta, Sima Vučetić Lujko i Josp Komljenović Joška.

U decembru 1985, nakon lošeg jesenjeg dela prvenstva i ispoljene nedisciplne u timu, održana je Koneferencija kluba, a potom i sednica novog Izvršnog odbora. Za predsednika ponovo se postavlja Stanoje Stefanović. Novi šef Stručnog štaba je trener „Partizana" Milan Damjanović sa pomoćnikom Nedeljkom Pilčevićem. Iz „Partizana" stiže i izvrsni napadač Slobodan Krčmarević. Posle priprema u Poreču Damjanović izjavljuje da će se izboriti opstanak. Ekipa igra dobro, komentarisali su stručnjaci, ali ne postiže golove i pobede. Ipak, izgubljen je drugoligaški status samo zbog jednog boda. Bor se, posle sedam godina, eto, ponovo iz Druge lige vraća u srpskologaško jato. Zanimljivo je da „Majdanpek" osvaja prvo mesto u Prvoj srpskoj ligi i umesto Bora postaje drugoligaš. "Jama" u Niškoj zoni zauzima teću poziciju i seli se u Drugu srpsku ligu. Bor prvi put u republičkoj ligi ima dva predstavnika – FK Bor i FK „Jamu".

Za FK Bor u poslaratnom razdoblju najbolje je bilo posle 1951. godine i osnivanja Rudarsko-topioničarskog basena Bor (RTB-a). „Zlatne godine" su godine najubrzanijeg i najplodnijeg razvoja RTB-a – 1960. do 1980. kada se takmičilo u najvišim rangovima – Prvoj i Drugoj saveznoj ligi. Nije bilo nezadovoljstva ni igranjem u Republičkoj, Međurepublčkoj i Jedinstvenoj Drugoj saveznoj ligi. U tom društvu borilo se nekada sa najjačim klubovima u državi, pa optimizam i ambicije nisu izostaja-

Dr spec. ortopedije Aleksandar Buđevac, bio je klupski lekar od 1964 do 1977. i počasni član FK Bor

Dr spc. Ljubomir Veljković Njera, klupski lekar osamdesestih godina, igrao je u prvom timu podmlatka FK Bor

li. Tako i neuspeli pokušaj sa poznatim reprezentativcem i trenerom Milanom Damnjanovićem i dovođenjem više novih igrača sa strane nije dugo „držao vodu", krenulo se iznova i s oslanjanjem na sopstveni kadar. Na kormilo stručnog štaba postavljen je Nedeljko Pilčević sa pomoćnikom Šorbanom. Na godišnjoj konferenciji, decembra 1986. godine, za predsednika Predsedništva izanran je Milovan Raković, potpredsednici su: Blagoje Spaskovski, Rade Petković i Radisav Prolović. Dr sp. Božidar Ranković postavljen je za klupskog lekara. Na kraju sezone Bor osvaja treće mesto, šabačka „Mačva" je prva. Krčmarević i Ivanov dali su po 12 golova. Ivanov je i klupski rekorder, jer je „Kristalu" u Zaječaru dao četiri gola. Najviše utakmica odigrali su: D. Milojević, Musić, Ivanov, M. Nikolić, potom: Antić, Krčmarević, Stojnovski, B. Golubović, Milačić, Živaljević, Čalov, Branković, Mijucić, Mladenović, Brkić, Arizanović...

Dipl. inž. Nikola Krtinić izabran je za predsednika kluba posle kolektivne ostavke Upravnog odbora 1976. godine

Jovo Krtinić bio je i ostao strastveni navijač, a njegov brat Bora jedan je iz grupe najtalentovanijih igrača i prvotimac Bora

Milivoje Poledica, potpredsednik kluba 1973/74. godine. Došao u Bor kao učenik u privredi 1947.

Inž Milovan Raković, predsednik kluba, izabran 1973/74. godine

Ljubiša Dalanović, legendarni golman Bora i ljubljanske Olimpije

Jovan Hajduković, prvoligaški golman Bora i u sezoni 1967/68. najbolji igrač Druge lige Istok

Nenad Branković, jedan od najpouzdanijih golmana u fudbalskoj istoriji Bora

Slobodan Tomić, odlukom igrača, preuzeo je kapitensku traku od Rajznera. Zasluženo je nosio do kraja fudbalske karijere

BOR U REPUBLIČKOJ, MEĐUREPUBLIČKOJ I JEDINSTVENOJ DRUGOJ LIGI (1987 – 2001.)

U 1987/ 88, iznenadnim odlaskom glavnih igrača, prestaje i ambicija za povratak u viši rang. Jesen je okončana na nezavidnom 15. mestu. Najteže je pao poraz od Zemuna – 9:2. U teškim uslovima tim preuzimaju nekadašnji iskusni igrači, Ištvan Šorban i Hakija Rovčanin. Pionire trenira prof. Zaviša Milosavljević. U toj kriznoj sezoni nastupa čak 38 igrača. Osvojili su 14. mesto, ali se desila reorganizacija i cilj je ostavren – ulazak u Međurepubličku ligu.

Omladinci Bora, krajem juna 1987, osvajaju prvo mesto u Omladinskoj ligi Srbije. Tokom 1988/89. tim je popunjavan novajlijama, tako da je za poslednje dve godine za omladinsku ekipu igralo 50 igrača.

Samo manji broj njih je uspeo i domogao se prvog tima, neki su otišli u druge klubove, pojedini su prestali da igraju. Oni su deo istorije sportskog Bora, podsetimo se samo... Dejana Strainovića, Branislava Mitrovića, Aleksandra Jokismovića, Borka Savića, Časlava Gavrića, Dejana Dulovića, Slađana Trajkovića, Nebojše Trucića, Željka Vladića, Saše Radulovića, Milana Martinovića, Darka Surdulovića, Zvezdana Radenkovića, Zorana Decanovića, Gorana Petkovića, Dragana Sokolova, Ivana Veljkovića, Nenada Crnogorčevića, Slađana Mitića, Dejana Decanovića, Bojana Lekovića, Kadri Aljuša, Saše Krge, Tonija Simonovića, Slađana Stojčića, Milovana Bojovića, Aleksandra Šabanovića, Igora Jocića, Milovana Božovića, Dejana Zdravkovića, Siniše Stanojevića, Saše Nikolića, Gorana Milićevića, Tomislava Cekića, Stanoila Tasića, Saše Spasića, Zorana Stanisavljevića, Kahira Ben Lumumba, Miomira Mldenovića. Povrmeno su u

tim uskakali i: Dragan Terzić, Srđan Tasić, Marko Ranković, Dragan Petković, Zoran Radojević, Vladan Jašarević, Dejan Škoprdić, Nenad Ćosić.

Iznenada stižu promene u sistemu takmičenja međurepubličke lige, a Bor, po plasmanu u Srpkoj ligi, odlazi u Međurepubličko pokrajinsku ligu „Istok" sa 18 klubova iz Makedonije, s Kosova i jugozapadne Srbije. Novi predsednik Dimitrije Đurić i trenerski tandem Šorban - Rovčanin dovodi šest igrača sa strane, početak je bio briljantan. Na kraju se zauzima odlično treće mesto sa 41 bodom i gol razlikom 61:37. FK „Jama" menja ime u FK „Rudar" i u drugoj Srpskoj ligi osigurava desetu poziciju. S puno optimizma očekivala se sezona 1989/90. i ulazak u Jedinstvenu Drugu saveznu lilgu (SFRJ). U prvih sedam kola novi trenerski dvojac Rovčanin – Branković obezbedio je šest pobeda. Prvo mesto na tabeli nije ispuštano do kraja prvenstva.

Iz te sezone jedan događaj zavrđeuje posebnu pažnju. Bio je 10. jun 1990. U Boru gostuje Bregalnica – pobeda domaćina može značiti i ulazak u Drugu ligu. No, potrebno je da vodeći Novi Pazar izgubi u Titovom Velesu od „Borca" kome bodovi nisu bili od važnosti. Makedonci su pobedili 1:0 golom sa bele tačke. Istim rezultatom gubi i Bregalnica „kraj pirita" - Bor je, opet, nakon četiri godine, u saveznom rangu, u Drugoj ligi. Bor 44, Novi Pazar 43 boda. Ovaj uspeh za mnoge bio je ravan trijumfu kada se 1967/68. ušlo u Prvu ligu

ČOLAKOVIĆEVIH 20 UTAKMICA BEZ PORAZA

Savezi rang zahteva profesionalazam, ali sustiže besparice, klub je u dugovima, pojedini igrači traže veliki novac za potpisivanje ugovora. Treneri Rovčanin i Branković imaju 27 igrača na raspolaganju, stadion je delimično renoviran. Predsedništvo je predlagalo i kolektivnu ostavku, pa čak i napuštanje takmičenja. Srećom, pristigli su donatori i dug od milion dinara je vraćen. Jesenji deo počinje 5. avgusta 1991. Gubi se prva utakmica sa „Nepretkom", vidi se da ekipa ne može na magdan sa jačim protivnicima. Predsedništvo podnosi ostavku, Rovčanin odlazi, zamenjuje ga Slobodan Perišić sa Nenadom Brankovićem (oni su gotovo uvek preuzimali ekipu u kriznim situacijama). Odlazi i nekoliko igrača, ali dolaze izavnredni Kristić iz „Crvene zvezde", Čarapić iz Zemuna i Srba Nikolić iz Šibenika. Osvojeni su, u nastavku prvenstva, prvi penal bodovi, što nije pomoglo da se tim stabilizuje. Usledio je štrajk 17 igrača koji traže smenu trenera Perišića. Bura se ne stišava, ipak dolazi do važne

pobede protiv Zagreba – 1:0, tima koji se borio za prvaka lige. Posebno se istakao dugogodišnji klubski lekar, dr Božidar Ranković, koji je, specijalnim metodama, efikasno rešavao mnoge povrede igrača. Kako tako, obezbeđen je opstanak u Drugoj saveznoj ligi. Trener Perišić daje ostavku, postavlja se Šorban. Iz kluba najpre odlazi najbolji igrač, Srba Nikolić. Za njim i odlični Milun Sakić. Ubrzo dolazi novi predsednik, Stojan Stojanović, generalni sekretar je Dragan Poledica, a tehnički sekretar dugogodišnji trener omladinaca i član Uprave „Rudara", Milorad Spasić Spale. Proleće 1992. počinje sa mnogo neizevsnosti. Počinje i secesija pojedinih rapublika, na stadionima je ugrožena bezbednost i igrača i publike. U Boru do 15. kola, do kraja maja, nije bilo ispada, niti je došlo do prekida u takmičenju. Iako s dosta neregulirnosti prvenstvo se završava 7. juna 1992., a Bor stiče pravo da se i sledeće sezone takmiči u Drugoj ligi. Nova prenstvena sezona počinje 23. avgusta 1992. Liga je reorganizovana, more problema se opet nedvilo nad klubom. Osula se uprava, sve se svelo na predsednika Stojanovića, sekretara Radulovića i trenera Šorbana. Neki vredni igrači odlaze, ali su angažovane nove snage, među kojima i Ivica Dragutinović i Nedeljko Drobnjaković iz Prijepolja. Dragutinović je pri dolasku u Bor imao samo 17 godina, kao i Ivan Gvozdenović iz borskog podmlatka. Obojica su kasnije prešla u „Crvenu zvezdu" u kojoj su postali reprezentativci i internacionalci. Ne vredi, Bor sa samo tri osvojena boda je na poslednjem mestu. Trener Šorban podnosi ostavku, nasleđuju ga Milija Brkić i Miodrag Nikolić Žmirko. Videlo se da nema tima za drugoligaško takmičenje. Jesen je završena na pretposlednjem mestu sa 12 bodova. Pripreme za proleće 1993. pod rukovodstvom Budislava Pajića iz Novog Sada počele su 11. januara. Cilj je da se obezbedi opstanak u drugoligaškom taboru. Ništa nije vredelo, sezona se završava na preptoslednjem, 19. mestu sa 25 bodova. Najviše golova postigli su Arizanović 10, Ivanov 5, Rajović 5 i Krupniković 4. Bila je to najslabija (1992/93.) sezona posle 16 godina igranja u Drugoj i međurepubličkoj ligi. Neuspeh je svima teško pao, nastala je apatija i nepoverenje u gradu. Usledilo je preseljenje u Treću republičku, Srpsku ligu. Novo prvenstvio počinje 21. avgusta 1993, sada je trener Slobodan Perišić. Zadatak je odgovoran, najpoznatiji fudbaleri su otišli, stiglo je nekoliko anonimnih i neafirmisanih. Početak kakav se poželeti može: tri susreta i tri pobede. Pred glavnu utakmicu sa „Jedisntvom" iz Paraćina, u saobraćajnoj nesreći u Bugarskoj, život gubi jedan od najperspektivnijih i najomiljnijih igrača iz domaćeg podmlatka, Miodrag Cvetković Cvele.Tugovao je ceo Bor. Jesen je završena na šestom mestu. Igralo se najčešće u sastavu: Stanojev, T. Nikolić, Stajić, Pajkić, Živaljević, Radenković, Simić, Traj-

ković, Arizanović, Stojanovski, Mladneović, Sulejmani, Petrovski, J. Nikolić, N. Petković. Igrači su zapopsleni u radnim organizacijama, imaju odgovarajuće prinadležnosti i nema potrebe za kupovinom sa strane. U prelaznom roku nije doveden ni jedan profesionlac. Klub se potpuno oslonio na sopstvene snage. Nije bilo ni teško, jer su omladinci Bora bili prvi u Kvalitetnoj ligi Srbije, prvi su u Timočkoj regiji bili i pioniri i kadeti. Bor je tada imao i najmanje deset profesionalnih trenera. Sem Bora u Srpkoj ligi je bio „Rudar", kao i pet ekipa u regionalnoj i opštinskim ligama. Bila je to fudbalaska baza za svaku pohvalu. Nažalost, zbog teške povrede karijeru je završio izvanredni napdač Slađan Arizanović. Završetkom prvenstva, u maju 1994, Bor se našao na desetom mestu sa 32 boda. Najbolji golgeteri: Sulejmani, D. Stojanovski, Mladenović, D. Petković i Srđan Arizanović. FK „Rudar" u Timočko – Pomoravskoj zoni, pod rukovodstvom trenera Miodraga Šćekića zauzima peto mesto. Na redovnoj godišnjoj Skupštini zaključeno je da klub poslednjih godina beleži slabe rezultate. Bor zaslužuje najviši rang, kako to ostvariti? Izvšni odbor za mandatara budućeg Upravnog odobra predlaže Mirka Grčića, direktora FOD-a. On predlaže novo stručno rukovodstvo na čelu sa Slobodanom Perišićem. Tokom priprema u Bor dolazi „Partizan" sa trenerom Tumbakovićem i pobeđuje 2:0. Borani ulaze u takmičenje sa najmlađeom ekipom, prosek 20 godina. Sredinom avgusta 1994. počinje nova sezona. Jesen je pokazala da se ovaj tim uspšeno nosi sa iskusnijim ekipama. Bor, podsećanja radi, odličnom igrom pobeđuje u Jagodini s 4:1, tri gola daje izvanredni Nenad Trajković. Na golu je briljirao Stanojev, istakli su se: Petrovski, Zdravković, T. Nikolić, Mladenović, Trucić, Pajkić, Stajić, Petković, Martinović. Jesen se završava na sedmoj poziciji. Povodom 75-godišnjice postojanja kluba, sprovedena je zanimljiva anketa među 200 bivših igrača s pitanjem – ko je u dosadašnjoj istoriji najbolji fudbaler Bora? Prvi je bio Buda Gojković, a potom selde: Milorad Gojković Pipi, Vladimir Ljaskovski, Miloš Milutinović, Bora Đorđević, Dragan Ivanov, Nenad Branković, Miodrag Nikolić Žmirko, Nemanja Radulović, Slobodan Perišić, Slobodan Tomić... Samo posle dve odigrane utakmice dolazi do smene u stručnom timu, odlazi Vladimir Petrović dolazi prof. Zaviša Milosavljević. Na kraju - deveto mesto i sredina tabele. Novo prvenstvo 1995/96. i – nova uprava, novi trener. Predsednik je Mirko Grčić, geenralni sekretar Milorad Spasić Spale, trener Zoran Čolkaović iz Niša. Poznati stručnjak dovodi nekoliko novih igrača i obećava Drugu ligu.

-Želim svestranu saradnju sa svima u gradu, od uprave do publike, privrednika i novinara. Neće biti lako, Bor je sada na „nišanu" mnogim suparnicima. Verujem u igrače i kolege stručnjake. Ulazimo u Drugu

ligu u svakom slučaju. Posebno je važna podrška „sedme sile" – rekao je Čolaković na jednoj od više odlično organizovanih konferencija za medije u restoranu FK „Bor" koji je bio i stecište ljubitela i poznavalaca fudbaslke igre.

Već na startu, 20. avgusta 1995, visoka pobeda protiv „Sloge" iz Despotovca – 4:1. „padaju" i „Timok", „Trajal", „Majdanpek". Ekipa je u sastavu: Stanojev, Zdravković, Momčilović, Stajić, Tešić, Joksić, Petrovski, Pajkić, Mladenović, Perišić, Vasiljević, Aleksić, T. Nikolić. Tričković. I već posle šestog kola – čelna pozicija na tabeli. Za Dan oslobođenja, 3. oktobra, dolazi „Crvena zvezda" i pobeđuje s 5:1. Na toj utakmici od sudijske pištaslje oprašta se Boranin, Isa Jašerević. Kraj jesenje sezone dočekuje se sa 37 bodova koliko ima i galvni rival, pirotski Radnički. Ipak, prekaljeni stručnjak Čolaković daje izjave novinarima da nije slučajnost „20 utakmica bez poraza i sedam na kojima golman Stanojev nije primio gol", i da će se stići Pirońanci i obezbediti drugoligaško društvo. Tako je i bilo.

Dušan Marković i Dragoslav Pavlović, potpredsednici kluba, među prvima se zalažu za novi dugoročan program fudbala u Boru.

CEO GRAD VRI – DOLAZE PIROĆANCI ...

Pripreme počinju 8. januara 1996. Čolakoviću pomažu Miodrag V. Nikolić, Bratslav Golubović i Dragan Ivanov. U klub dolaze Dejan Tričković iz niškog „Radničkog" i Ivan Bešinić iz borskog „Rudara". Pristižu i talentovani omladinci: P. Perišić, S. Petrovski, Marko Mergl, Saša i Igor Janković. Videlo se da se stvara veliki klub, ambicije su rasle – svi su se pitali: da li je ponovo dostižna Prva liga.

-Predsednik Grčić i trener Čolaković imali su izvanrednu podršku u RTB-u Bor u direktoru Ninoslavu Cvetanoviću, što je bilo od presudnog značaja. I pre Cvetanovića, Jovan Milošević, i kao direktor RTB-a i predsednik opštine, uvek je bio od pomoći i podrške. Nego, bila je to naša najuspšenija polusezona poslednjih godina. Od 17 utakmica izgubljena je samo jedna, gol razlika 46:9. Nesrećno smo izgubili od vodećeg pirotskog „Radničkog" s 1:0 na svom terenu u retko viđenom ambinentu pred 6.000 gledalaca. Igrač utakmice bio je golman gostiju Zoran Stojadinović Uške, „borsko dete" iz našeg podmlatka – seća se Milorad Spasić napominjući da je prvi strelac sa 15 golova bio Aco Vasiljević.

-Kakvo je to samo bilo rivalstvo između Bora i pirtoskog „Radničkog" tih devedesetih godina. Trebalo je to osetiti na terenu, jer je nemoguće bilo šta opisati rečima. Na primer, 26. maja 1996., igramo sa Pi-

roćancima više od derbija, dolazi 15, 20 autobusa u Bor, ceo grad vri od navijača. Pobeđuju nas sa 1:0 golom Nenada Jestrovića, kasnije reprezentativca i legende belgijskog Anderlehta. RTS prenosi ceo tok utakmice iako je 3. liga u pitanju, što se nikada do tada nije dogodilo – seća se fudbaler Bora Saša Tešić na fejsbuk stranici FK Bor. Na istoj stranici nalazimo i sećanje Safeta Sulejmana koji oabvešatva o sezoni 1997/98. kada je Bor odigao osam uzastopno neizgubljenih utakmica, „što je rekord prve i druge lige". - Bila su to lepa vremena, nažalost, uskoro će stogodišnjica kluba a mi je i ne spominjemo, čekamo gašenje – zaključuje Sulejman.

Osvaja se te, 1996. drugo mesto iza Piroćanaca i stiče se, nakon tri godine, status drugoligaša – grupa Istok. I FK „Rudar", pod komandom trenera Rajznera, sa 66 bodova osvaja šampionsku titulu u Timočkoj zoni i direktno se kvalifikuje u Srpsku ligu. Uspeh je slavljen do zore na stadionu na Četvrtom kilometru uz pečenog vola, trubače i burad piva.

Pred početak jesenjeg dela prvenstva 1996. uprava je dala do znanja da je u Boru i celoj zemlji teška materijalna situacija, ali da se ne sme posustati. Potrebno je uređenje stadiona i ostalih objekata, kao i strogo zavođenje reda i discipline na svim nivoima.

-Želleli smo da budemo pri vrhu tabele, a da se u proleće nametnemo za Prvu ligu. Angažovali smo nekadšanje iskusne igrače u stručni deo tima, prof. Zavišu Milosavljevića postavili za generalnog sekretara, a Nemanju Radulovića za tehničkog sekretara. U novoj ligi je pet bivših prvoligaša, očekivala se velika borba za svaki bod. Podrška u opštini i RTB-u i dalje je bila na nivou – seća se Dušan Marković napominjući da je kraj jesenje sezone okonačn na sedmom mestu.

Pripreme za početak proleća 1997. održavaju se u Boru i na Dojranskom jezeru. Početak je obećavao, ističe se igrački tendem Zdravković – Perišić. Krajem marta 1997. Bor je šesti, Priština prva. U daljoj bici za bodove Bor pada na desetu poziciju s relanim izgledima da se nađe na dnu tabele. Nešto loše se događa, javnost nije upoznata. Reaguje rukovodstvo kluba 18. aprila 1997. i ekipu, umesto Čolakovića, još jedanput, preuzima Slobodan Perišić. Nastaje grčevita borba za opstanak. Sticajem okolnosti zadržava se drugoligaški status. Iznenađuje „Rudar" u Srpkoj ligi, zauzima drugo mesto sa samo dva boda manje od prvoplaisranog „Napretka". U „Rudaru", doduše, igraju nekadašnji igrači ili „deca" iz fudbalaske škole Bora. Trener Rovčanin imao je standardni tim: Srdić, Šabanović, D.Stojanovski, Ilijevski, Popović, Trucić, Ramadani, J. Nikolić, Trutić, Petković (M.Martinović), Stevanović (Stojadinović). Sredinom juna te, 1997.

na Borskom jezeru održava se Škola za više fudbalske trenere, a narednih desert dana i Škola za najtalentovanije igrače sa područja Borskog okruga.

-Ova uprava četiri godine vodi klub. Izborili smo Drugu ligu, zašto ne bi mogli i najviši rang. Na kromilo ekipe dovodimo trenera „Rada" Milenka Kikovića. Pojačanja stižu, stvaramo novi, prvoligaški tim. Organizacija je profesionalna, sve teče u najboljem redu – pohvalio se Mirko Grčić.

Prvenstvo je počelo 17. avgusta 1997. Sastav se ustalio: Stanojev, Zdravković, Cvetičanin, Tešić, Sokolov, Ignatović, Vulević, (Lazić), Aranđelović, Nikolovski (N.Trajković), N. Janković, (Andrijašević), T. Nikolić. Od preptoslednjeg mesta već u 12. kolu našli su se u vrhu tabele. Polusezona je završena na petoj poziciji, što je bio i cilj. Novi ljudi u rukovodstvu, direktor kluba Zvonko Damnjanović i sekretar Vlada Ignjatović najvljuju obeležavanje godišnjica od ulaska u Prvu ligu i finala Kupa Jugoslavije. Donosi se i odluka o izdavanju monografije kluba koja do danas nije izašla.

Proleće 1998. ne ide prema očekivanjima, najavljivala se duboka kriza. Krenulo se u borbu za bodove, vrh više nije spominjan. Opstanak je obezbeđen tri kola pred kraj pobedama protiv „Zvezdare" i Novog Sada. Fudbalska jesen počćinje 9. avgusta 1998. Trener Kiković podnosi ostavku, dolazi Rovčanin. Igrački kadar se naglo osipa, i domaći i sa strane, zavladala je besparica, nikom nije lako. U javnosti kruže razne priče, bivši treneri Čolaković i Kiković prete tužbama zbog neizmirernih obaveza. Vrhovna fudbalska vlast oduzima Boru šest bodova, kažnajvaju se i funkcioneri Grčić i Ignjatović. Ubrzo su ove odluke poništene. Prolećni deo prvenstva počinje 28. februara 1999. Predsednik Grčić odbacuje sve optužbe i najavljuje bolje dane. Početkom marta, već na startu, vredna pobeda – 5:0 protiv niškog Vinerbrokera. Sezona je verifikovana sa 21. kolom, Bor je 12. od 18 ekipa. Desila se te, 1999. NATO agresija (24. mart – 21. juna), ali, čim se rat stišao, nastavljeno je sa igranjem. Dolazi do reorganizacije u kojoj Bor zadržava istu poziciju, dok se „Rudaru" u Srpskoj ligi pridružuje i FK „Slatina". Šef stručnog štaba je i dalje Vladica Petrović. Predsednik kluba je Dimče Jenjić iz RTB-a, a direktor Mladen Popović. Nova sezona počinje 8. avgusta 1999. Nije pošlo najbolje, posle petog kola – deseto mesto. Iako se na golu pojavljuje talentovani, vrsni golman Dejan Stanković, nema očkivanih bodova. Neki i štrajkuju.Trener Petrović podnosi ostavku, ali suština je u stavu igrača koji su nezadovoljni finansijskim tretmanom. Ekipu preuzima Zaviša Milosavljević i – sve kreće nabolje. Osvojeno je 13. mesto. U decmebru, u 16-stini kupa, „Crvena zvezda" pobeđuje u Boru 3:0. Bor igra u sastavu: Stanković, Pet-

ković, Todorović, Mitrović (Jović), Sokolov, Drobnjak (Vukašinović), Ignjatović, Ivković, Petrovski, Panajotović, Ivanov (Janković).

Umesto da se cela 1999., kako je bilo dogovoreno, proglasi jubilarnom 80-godišnjoicom od osnivcanja FK Bor – zbog nedostaka novca i čestih promena u klubu – pribeglo se ideji agilnog Nemanje Radulovića za organizovanjem susreta veterana „Partizana" i Bora u malom fudbalu. Bio je to spektakl u dvorani Sportskog centra „Mladost" za pamćenje.

Tim FK Bor između 1987. i 1990. godine. Stoje: Nedeljko Pilčević, Mirsad Musić, Milija Brkić, Radiša Antić, Trifunović, Dragan Mijucić, Dušan Popović, Vojo Čalov, M. V. Nikolić, Branko Živaljević, Nenad Branković, Desimir Ranković (član uprave). Čuče: Slobodan Krčmarević, Bratislav Golubović, Dragan Milojević, M. Z. Nikolić, Miodrag Pavlović, Dragan Stojanovski, Dragan Ivanov

Tim Bora koji se početkom 1991. godine borio poslednji put u Drugoj saveznoj ligi SFRJ. Stoje: trener Rovčanin - Golubović, Turusković, G. Nikolić, Pajkić, Trajković, Đurović, trener Branković; kleče: M. Cvetković, Anđelković, Ivanov, M. V. Nikolić, Žikić, J. Nikolić

FUDBALSKA 2000. POČINJE SA DVA DRUGOLIGAŠA – BOROM I „RUDAROM"

Sem što nije dostojno protekla retka godišnjica, nije uvažen ni istorijski uspeh FK „Rudar", plasman u Drugu saveznu ligu. Zbog nedostatka novca (ko zna šta je bio stvrani razlog?) odustalo se od saveznog ranga. Mesto je zauzeo drugoplasirani iz Srpske lige. Neverovatno. Građani su to s negodovanjem i nevericom prihvatili. Zato će takmičarska 1999/2000. ostati upamćena po početku strmoglavog pada fudbala u „gradu bakra" sa nesagledivim posledicama koje se vide i danas, na 100 – godišnjicu velikog jubileja.

Kriza započeta u prethodnoj 1999. može se smatrati i ratnoj godini (sukobi na granici sa osamostaljenim Kosovom i Metohijom) dostigla je vrhunac u 2000. godini. Pomoć nije stizala ni od kuda, pa su predsednik kluba Dimče Jenić i direktor Mladen Popović bili primorani da podnesu opstavke. Klub je bio pred gašenjem. Nova uprava na čelu sa Draganom Žikićem, sekretarom Vladicom Petrovićem i trenrom Draganom Ivanovim, i sa nekoliko bivših igrača, čini ogormne napore da spase što se spasiti može.

Jesenji deo počinje 13. avgusta 2000., a završava se neslavno – na 16. mestu sa 16 bodova. Dolazi do korenitih promena, uostalom kao i u celoj zemlji suočenoj sa revolucionarnim „5. oktobrom". Jovan Manić i Vukoman Vranić, nove demokratske političke ličnosti, preuzimaju klub, ali, već pre prolećnog početka, daju ostavke, nasleđuju ih dr Vlastimir Trujić i sekretar Miodrag Šćekić. Odlazi čak 15 fudbalera, dolazi novih 12 igrača sa starne i iz redova podmlatka.

„I DANAS MI JE SRCE UZ BOR"

-Postao sam predsednik „Rudara" 2000., izuzetno teške godine s puno nemaštine. Neko se setio da moja fabrika treba da pomogne i gradsku „konkurenciju". Ostao sam nekih šest, sedam meseci dok se nisam naljutio na kolege iz uprave koji su, i pored dovoljno novca, kupili u Bugarskoj lošu opremu. Bio sam uvek, i onda, i danas i uz FK Bor. Spale i još neki zaslužni sportski radnici znaju da sam pomagao kad god se moglo. I danas mi je srce uz Bor i stadion „kraj pirita". I moj sin već tri godine trenira u „Malom Boru" i čeka priliku kad dođe vreme da uskoči u ekipu „crno-belih" - kaže vlasnik Fabrike lak žice Dragan Živković – Dragan Grand.

Prolećni deo sezone u 2001. počinje 10. marta. Ređaju se porazi, ispadanje je na pomolu i, nakon pet godina, napuštanje Druge lige.

-FK Bor je i u Prvoj i u Drugoj saveznoj ligi podržavan ne samo od lokalne samouprave, nego i celog grada i regiona. Bio je to kolektiv kakav se samo poželeti može. Kako je pisala štampa, na drugoligaške mečeve dolazilo je prosečno 3.000, na prvoligaške 8.000 gledlaca. Došla su, posle tih blistavih uspona, teška vremena, sledila je sve dublja i dublja kriza. Para nije bilo ni za osnovno održavanje terena, neko je pokrao metalne tribine, zgrada je ruinirana, nema struje i vode. Katastrofa. Ceo grad je o tome naširoko pričao i – čudio se. Najsramnji detalj je kad je trebalo, u novembru 2000. godine, da se odigra utakmica sa seoskim timom iz Kušiljeva. Najavljen je nedolazak i predaja par-forfe. Kušiljevo nije htelo pobedu bez borbe, pa je platilo prevoz i ručak i tako se igralo za bodove – seća se dugogodišnji sportski radnik i smipatizer, Borko Gajić.

Jula 2001. na spisku je samo 12 igrača koji ne primaju plate.Jedini preostali čuvar kuće, Miodrag Šćekić, zakazuje 27. jula 2001. Konferenciju članova i simpatizera na kojoj je on postao predsednik, šef Stručnog štaba Zaviša Milosavljević, a trener Dragan Ivanov. Pala su čvrsta obećanja da će sve krenuti nabolje, što je sportska javnost grada oberučke prihavatila.

Te, 2001/02. u Srpskoj ligi takmičilo se 18 klubova. Na kraju jeseni Bor je, sa skromnim igračkim kadrom, na osmom mestu. Prvak lige je, na kraju sezone, zaječarski „Timok" sa 71, Bor je peti sa 54 boda.

Već naredne, 2002/03. sezone igra se još bolje. Polako se u tim uvode igrači iz sopstvenog podmlatka. Jesen se završava 26. novembra 2002. godine izvanrednim drugim mestom. Na kraju Bor je sedmi sa 61 bodom koliko je uknjižio i Majdanpek na osmoj poziciji, prvak je

„Morava" iz Ćuprije sa 69 bodova. Klub je i dalje grcao u dugovima. U takmičarskoj 2003/04. direktor Branko Živaljević muke muči i sa nedostatkom sredstava i svđama i dugim raspravama među igračima. Jesen je okončana loše, Bor je na 15. mestu, prvi znak da je moguće ispadnje iz lige. U proleće ništa bolje, Bor je među četiri ekipe koje se sele u niži rang, u Timočku zonu. I 2004/05. sezona ne obećava, klub je totalno osiromašio. I dalje je usamljeni Miodrag Šćekić suočen sa neviđenom besparicom i gomilom neplaćenih računa, čak i za struju i vodu. Mnogi veruju da je ovo najveća kriza od osnivanja kluba. Bor u pvoj zonaškoj godini, pod trenerskim nadzorom Veljka Matijaševića, zauzima peto,"Rudar" treće mesto.Utakmice je prosečno pratilo 500 gledalaca. Bio je to i dobar povod da se počne sa sređivanjem kompletnog stanja u klubu, pa je 24. januara 2004, posle više godina, održana Skupština na čijem se čelu našao dr Vlastimir Trujić sa zemenikom Zoranom Perunovićem. Predsednik Upravnog odbora bio je Dragan Kurko, a generalni sekretar, još jedanput, Milorad Spasić Spale.U sezoni 2005/06. ne trenersko mesto dolazi Vojsilav Vojkan Aleksić koji je već imao trenerskog iskustva. Isščekivalo se da on obezbedi Srpsku ligu. Jesen je počela 27. avgusta 2005. i to – plodno, jer su u prvih deset utakmica bodovi izgubljeni samo od domaćeg „Rudara". Tim je igrao u nepromenjenom sastavu: Vladić (Milenković), Đorđević, Atanasijević, Dodić, Miletić, Ćirić (Mančić), Ducić, Milićević, Krstić, Arsović, Trajković. I rezereve: Stamenković, Milenković i Petković.Vraća se samoupouzdanje, na stadion dolazi prosečno 2000 gledalaca. Skupština opštine i Sportski savez Bor pomažu koliko treba. Bor je na kraju sezone 2005/06. prvi sa 73 boda i fantastičnom gol razlikom 103:25.„Rudar" je drugi. Bor je ponovo u Srpskoj ligi.Osvaja se i Kup Borskog okruga. Ipak, finansisjke nedaće ostaju nerešive. Članovi Skupštine kluba nisu se odazivali na poziv. Odlučeno je da osnivači delegiraju novu Skupštinu i da se počne od početka. Od Skupštine opštine Bor, zvaničnog osnicača, zatraženo je da najhitnije razmatra „stanje u klubu", jer odbornici ovo pitanje nisu postavili na dnmevni red čak od 1944. godine. Tako u Skupštinu opštine juna 2005. stiže peticija s naslovom „Zahtev za pružanje podrške", ali opet nema efekta, jer se, i pored žučne rasparve, ništa nije promenilo. Jesenji deo prvenstva završava se u decembru. Zato je 27. januara 2007. zakazana Skupština kluba na kojoj su se pojavile dve, očigledno ispolitizovane, struje. Na kraju je prof. dr Vlastimir Trujić izabran za predsednika, a za potpredsednika Zoran Perunović. Novi predsednik Upravnog odbora je privatni preduzetnik, Miodrag Ćirić. On je već bio poznat kao čovek koji dugo godina pomaže i donira klub.

-Za dve godine u Sprskoj ligi bilo je problema, ali se sve prevazilazilo. Igrači su bili bolji deo cele organizacije i to je bilo dobro. Iz opštine su i dalje stizali signali netrpeljivosti, mada i sama politika vođenja sporta nije bila odgovarajuća.Tranzicioni period nije bio kratak kako se mislilo, ceo društveni život se promenio, što je direktno uticalo i na sport, prevashodno fudbal. Došlo je i do blokade računa, strahovalo se za stečaj. Nekako se isplivalo uz podršku veterana - podseća popularni Miodrag Ćirić Ćira, najpoznatiji broski ugostitelj i bivši predsednik kluba.

U 2007/08. igra se u Pomoravsko – Timočkoj ligi. Klub zbog neisplaćenih obaveza napusta trener Aleksić, zamenjuju ga Miodrag V. Nikolić i Dragan Joka. I Bor i „Rudar" ostaju u ovoj ligi. Negotinski „Hajduk Veljko" kvaluifukuje se za Srpsku ligu Istok. Nesuglasice i politzacija u klubu, opštini, pa i fudbalskim savezima, ne prestaju. Na drugoj strani, Bor i „Rudar" i u 2008/09. sezoni nastavljaju u Pomoravsko – Timočkoj zoni. Tim se osipao, često se menjao, trvenja oko kluba su nastavljena. Ipak, Bor zauzima peto mesto. Godine 2009, 22. oktobra, održava se vanredna Skupština na kojoj prdsednik, dr Vlastimir Trujić, izlaže da je „ i dalje teško stanje i da osnivači ne reaguju". Dejan Stanković predočava razgovor vođen sa generalnim direktorom RTB-a, Blagojem Spaskovskim, koji je obećao podršku „ukoliko se bude radilo po Statutu". Čudio se Spaskovski kako osnivači, ni posle sedam godina krize, nisu delovali po Statutu. Skupština je protekla u napetoj atmosferi, bez očekivanog rezultata. Prihvaćena je ostavka Vlastimira Trujića. Imenovan je Privremeni organ od pet članova. Klub je, očigledno, bio u bezizlaznoj situaciji. Ekipa se nalazila pri dnu tabele. Nije bilo ni reakcije na to da se navršava i retka godišnjica od osnivanja kluba. Nažalost, 11. oktobra, u Beogradu, u 71. godini života, ovaj svet napusta legendarni igrač i predsednik Kluba borskih fudbalskih veterana „Jugolsav Vejić Juga", čiji je i osnivač, Nemanja Nena Radulović. Iz beogradskog Žarkova u Bor je došao da igra fudbal 1964. i tu ostao do poslednjeg daha. Nova Skupština održava se 12. januara 2010. pod rukovodstvom Slavice Milojević. Ona je za predsednika kluba predložila Dejana Stankovića. U novembru 2010. u medijima se pojavljuje napis „Zašto se FK Bor prerseljava u seosku ligu". Klub je suspendovan jer nije izmirio dug prema bivšem treneru Vojkanu Aleksiću i zato će se, odlukom fudbalskih vlasti, naći dva ranga niže. U ovoj, 2009/10. Bor je 11., „Rudar" 15. od 18 klubova. Bor i „Rudar", u istom rangu, 30. maja 2010. igraju svoju poslednju igru: pobeđuje „stariji brat" - 3:2.

Dušan Marković, potpredsednik 1995/96. i dugogodišnji član uprave FK Bor

Dragan Živković, fudbalski radnik i preduzetnik - „desna ruka" borskim sportistima

Upravni odbor kluba sa igračima spremno dočekuju takmičenje u sezoni 1995/96. godine. Stoje: Grčić, S. Petković, Brkić, Pavlović, Urbanović, Čolaković, Zdravković, Stanojev, Tešić, Pajkić, Joksić, T. Nikolić, Trutić, M. V. Nikolić, Golubović, Đurišić, Ivanov, Stajić, Brnzanović, Radulović. Čuče: Spasić, Trajković, Marković, Perišić, Janković, Aleksić, Nikolovski, Tričković, Milić, Vasiljević, D. Petković, Bešinić

OTVORENO PISMO MIKIJA JANOŠEVIĆA

U nastupajućoj, 2010/11. sezoni, pred novim rukovodstvom i trenerima Brkićem i M.V. Nikolićem, ogorman je zadatak – izboriti se za opstanak. Ništa se nije promenilo, igračima godinu dana nije isplaćena hranarina, čak su o svom trošku putovali na gostovanja. Nisu imali ni obrok, neki su od kuće nosili hranu. Ceo teret pao je na Slavicu Milojević. Poslednja utakmica u zoni odigrana je kod kuće protiv Pepeljevca, izgubljena je s 2:1. To je značilo i odlazak u najniži rang – u lokalni, Borski okrug. Protekla je najgora moguća sezona, osvojena su samo 23 boda.

Sezona 2011/12. posve je jedna drugačija priča koju niko u Boru nije očekivao. Niti je mogao da pretpostavi. Izjave predsednice Slavice Milojević i trenera Milije Brkića ulivale su optimizam kako su pred klubom bolji dani i da je ovo samo neslavna epizioda koja će trajati samo do naredne godine. I zaista, mogla je da počne rekonstrukcija stadiona i da se nastavi sa kvalitetnim radom svih selekcija. U dnevnom listu „Pravda", 12. februara 2011, pod naslovom „Bor spreman za Srpsku ligu", piše da je Bor počeo pripreme za nastavak prvenstva u višem rangu - u Pomoravsko – Timočkoj zoni s najmlađom ekipom (prosek 21 godina). Trener Brkić napominje da su se u tim vratili Terzić, Đorđević, Jovanović, Milenković, Živković i Janković. Posle više godina stiže i podrške iz opštine i RTB-a. Dvadesetog septembra 2011. održava se vanredna Skupština koja za predsednika Upravnog odbora bira magistra ekonomije, Milinka Živkovića. Sportski direktor je Dejan Stanković, predsednik Skupštine Vukoman Perić, generalni sekretar Dragan Poledica, tehnički sekretar Nebojša Janošević.Trener prvog tima je Rajko Mitić, nekadašnji izvrsni fudbaler Bora.

-Sve je bilo uništeno, od terena do klubskih prostorija. Malo se ko interesovao, najniži rang u istoriji postojanja je obeshrabrio i najveće zaljubljenike u fudbal. Moramo najpre da rešimo vlasnički status. Na vrhu bi trebalo da bude lokalna samouprava koja će se oslanjati na privredu. Ovo je vanredno stanje i moramo ga najbrže moguće prevzići. Važno je da se ponovo aktivira Udruženje veterana koje je godinama uspešno vodio Nemanja Radulović. Jer, bez sposobnih i iskusnih kadrova nema napretka. Bor ih ima, kako do njih doći, e, to je naš posao da ih pronađemo – govorio je tada, na sastancima Uprave, Milinko Živković.

Upravni odbor, suočen sa teškoćama i neiskusnim, najmlađim timom u ligi (90 odsto prvotimaca je iz sopstvenog podmlatka) odluču-

je da se naziv kluba promeni u Omladinski fudbalski klub Bor, OFK Bor. Ovaj naziv ostao je sve do oktobra 2018. i prve izborne skupštine novoosnovanog Fudbalskog sportskog udruženja „Bor 1919".

U 2012. beleži se učešće na turniru u dalekom Paksitanu od 9. do 15. novembra. Poziv je stigao od nekadašnjeg trenera i potpredsednika Bora, Zaviše Milosavljevića koji je bio na čelu Stručnog štaba reprezentacije Pakistana. Učestvovale su ekipe domaćina, Šri Lanke, Jemena, Mongolije i Srbije. Bor u finalu pobeđuje ekipu iz Jemena s 3.2, a Nikola Jovanović se proglašava najboljim igračem turnira. Nacionalna TV Pakistana je direktno prenosila finale. U 2012/13. sezoni Pomoravsko – Timočke zone, iako u jesenjem delu Bor zauzima deseto mesto, nastavak nije pružao optimizam. Ipak, opstanak je obezbeđen. Opet je začeta ideja o izgradnji novog stadiona. U 2013. Milivoje Miki Janošević šalje otvoreno pismo generalnom direktoru RTB -a Bor i možda na najbolji mogući način odslikava aktuelno fudbalsko vreme.

„Vi ste, gospodne Spaskovki, sa vašim menadžmentom grobari sporta u našoj opštini. Prvenstveno govorim o fudbalu, jer sam predsednik FK Zlot. Zašto ste ukinuli prevoz klubovima? OFK Bor (najnoviji naziv je Omladinski fudbalski klub Bor) je prvi na tabeli Pomoravsko – Timočke zone. FK „Rudar" je pretposlednji i pred raspadanjem. Ni svih šest klubova iz borske opštine u Okružnoj ligi nema prevoz. Oni okupljaju oko 200 članova. Stadion FK Krivelj ste zaorali i uništili pre tri godine. Novi niste napravili iako vam je to obaveza... Za izgradnju klubskih prostorija u Zlotu dali ste četiri miliona dinara nekoj firmi po vašem izboru koja je posao ostavila nazavršen..." Iz RTB-a su razloge našli u lošem poslovanju i nemaštini.

Krajem oktobra te, 2013. novinari IST medije iz Bora zatiču se u ruiniranim prostorijama stadiona „kraj pirita". U izveštaju je stajalo: „Šokirani smo onim što smo videli u klubskim prostorijama – sve je u rasulu i haosu". Trener Rovčanin je još izjavio da su počele i neviđene krađe – pokušalo se čak i sa krađom stativa, ali on očkuje, s obzirom da tu trenira oko 200 dečaka, najhitnije stvaranje boljih uslova.

Godina 2014. dočekana je u višem rangu, u Srpskoj ligi. Šesti oktobar 2014, u 8. kolu igra se sa ekipom Tabana (selo kod Jagodine) 1:1. Gosti vode do poslendjih sekundi, a onda golaman Trailović kreće u napad. Izvodi se slobodan udarac, golman gostiju odbija loptu, golaman Trailović - šalje je u mrežu. Vreme je isteklo, bod ostaje kod kuće. Bor je, pred 300 gledalaca, igrao u sastavu: Trailović, Čovrtanović (Stamenković), Nikolić, Cokić, Živanović, Đoševski, M. Terzić (N. Jovanović), Krstić (I.Terzić), M. Mladenović, S. Jovanović, Mašić.

-Trailoviću sam bio trener, umeo je da izgara na terenu.Tadašnji predsednik kluba Milinko Živković imao je u njemu snažnu ličnost od povrenja i zadatka. Dobio je težak posao u rudniku, vozi tešku mehanizaciju, ali mu to nije smetalo da nastavi i sa fudbalom. Igrao je, nakon brodoloma u „našim vodama", za Rtanj, sada je, 2019., u zaječarskim „Kablovima". Jedan je od mnogih iz poznate borske škole fudbala – kaže Hakija Rovčanin.

Godina 2015. biće upamćena po gostovanju „Crvene Zvezde" kada Petar Orlandić postiže sva četiri gola (4:0) za crveno-bele pred 3.500 gledalaca. Bio je to, pislao je u novinama, veliki dan za fudbal. Bor je istrčao na teren sa pouzdanom ekipom: Trailović, Janković, Nikolić, Cokić, Stanković, Stanojević, M.Terzić, Krstić, Čaurević, Mašić, S. Jovanović. Igrali su i: Nešović, Živanović, Terzić, Stojanovski, Đoševski, Marković, Mladenović, Lazarević, Stanković, Čovrtanović. Beograđani su došli u grad bakra pod vođstvom dugogodišnjeg predsednika Skupštine „Crvene zvezde", Boranina, Svetozara Mijailovića Toze koji se, i na ovaj način, kako je izavio medijima, odužio svom gradu. Vojkan Aleskić, 22. jula, postaje trener „Timočanina". Dvadeset osmog jula tužna vest: u 60. godini života iznenada umire bivši izvanredni igrač Bora, „Partizana" i „Napretka", Novica Kostić. Rođen je 1955. godine u Markovcu, posle završene karijere dugo je živeo u Donjem Zuniču, gde je preminuo i gde je sahranjen. Petog marta preminuo je Pava Rajzner, odigrao je više od 350 utakmica, a 1965. proglašen je najboljim sportistom Bora. Devetog marta, u 87. godini života, preminuo je proslavljeni trener iz najboljih prvoligaških godina Bora, profesor Žigante.

Najbolji strelac protekle sezone sa 17 golova Dejan Mašić 11. avgusta prelazi u „Timočanin" u Knjaževac.

KUD PLOVI OVAJ BROD?

U 2016., iako se igra u Srpskoj ligi, teški dani se nadvijaju nad nekadašnjim provoligašem. U „Novostima" od 28. februare te godine osviće tekst „Bor se povio pod teretom dugova". Stadion je pod ključem, najavljuje se čak i gašenje. U martu – najnovija vest: rukovodstvo je podnelo ostavku. Tim povodom u opštini Bor se održava konferencija za novinare. Predsednik opštine, Živorad Petrović, saopštava da su „nebriga i nemar doveli klub do propasti, ali pokušaćemo da pomognemo jer je reč o kolektivu s bogatom tradicijom". Zato je odobreno i preneto oko 1,5 miliona dinara. Ispostavilo se da je malo šta od tog novca opravda-

Mladen Popović, direktor FK Bor 1998 – 2000.

Milivoje Miki Janošević, nekadašnji predsednik Sportskog saveza Bor, odbornik i predsednik FK Zlot

Fudbal im u srcu i duši: Buca Poledica i dugogodišnji predsednik Opštinskog fudbalskog saveza Bor, Vukoman Perić (snimak iz 2018.)

Slika na terenu pre početka susreta FK Bor - Radnički (Pirot), 27. maj 1996.

no. MUP je preuzeo celokupnu klubsku dokumentaciju... Već 22. avgusta Medija centar Bor objavljuje komenatr Miroslava Radulovića „Kuda plovi ovaj brod" u kome krivicu svaljuje na upravu i opštinsku vlast zaključujući da zatvaranje kapije stadiona „kraj pirita" nema nikakve logike, pogotovu pred veliki jubilej. Sutradan, 23. avgusta, u istom mediju sledi otvoreno pismo roditelja dečaka koji vredno vežbaju i igraju utakmice, ali, šta vredi, kad nema prvog tima...Oni, s tugom i nevericom u bolje dane, pišu: „Kada smo u decembru 2015. došli u klubske prostorije zatekli smo katastrofu... za dve godine ni od koga nismo dobili ni dinar. I u 2017. ulazimo usamljeni i odbačeni, bez prve ekipe..." Ove, 2016, u 83. godini, odlazi zauvek nekadašnji izvanredni borski igrač i trener, Dragutin Spasojević.

U 2017. čeka zona Istok. Već na startu proleća, 14. maja, Slobodan Ranđelović na stranicama Medija centra Bor piše „Nakon suspenzije stadiona FK Bor i napada na sudije – korenite promene". Šta se desilo? Nakon pola sata od završetka utakmice Bor – Bukovik 1:3 i napuštanja službenih prostorija, napadnute su sudije. Deblji kraj izvukao je glavni sudija Stefan Prvulović iz Zaječara i njegov pomoćnik Nemanja Marković iz Sokobanje. Oni su, posle ukazane pomoći u Urgentnom centru u Zaječaru, saslušani u Policijskoj upravi u Boru.

Ove godine u Bor dolazi i čuveni srpski trener i šef Stručnog štaba reprezentacije Vijetnama, Ljupko Petrović. On predvodi ekipu starih asova protiv borskih fudbalera u dvorani Sportskog centra koja se igra u humanitarne svrhe. Popularni Ljupko obećava da će ponovo doći u Bor da organizuje Školu fudbala. Kasnije su isrksli razni nesporazumi i od te ideje nije bilo ništa. Kao i od prvog tima koji se lagano gasi. U nekim elektornskim glasilima objavljena je vest da opština Bor pokušava da od Republike preuzme vlasništvo nad stadionom FK Bor. Na savatovanju za mlade sudije na Borskom jezeru, predsednik sudijske organizacije FSS Bogoljub Stevanović izjavljuje da je obavio razgovore u Boru i Beogradu i da postoje relani izgledi da se u „gradu bakra"već za godinu dana izgradi stadion koji će, prema projketu, ličiti na milanski San Siro. Kapacitet je 5.000 gledlaca, gde bi mogla da trenira i igra i državna reperezentacija. Posle se ispostavilo da su nerešeni imovinsko pravni odnosi i – nikom ništa. U 2018. sledi pauza, pa još jedan pad: zbog napuštanja lige klub se kažnjava najnižim, lokalnim rangom, opštinskom ligom. Znači, moraće, čim se steknu bilo kakvi uslovi, da se krene iz početka. Kakva ironija, kakva blamaža. Na drugoj strani, mediji 4. maja objavljuju da je Boranin Zaviša Milosavljević, zajedno sa Ljubinkom Drulovićem, trener Olimpijske reprezentacije Uzbegistana. Zavišin sin Milan, za to vreme,

uči fudbalu male Kineze u Šangaju. Nakon kraće bolesti, u 71. godini života, umro je poznati sportski radnik, delegat FSS i dugogodišnji generalni sekretar Okružnog fudbalskog saveza, Vukoman Ciga Perić. U oktobru 2018. osniva se Udruženje građana „Bor 1919" koje za predsednika postavlja poznatog sportskog radnika Ivana Pešića sa potpredsednicima: Branislavom Dobromirovićem i Tefikom Dervišijem.

Oni uspevaju da u proleće 2019. FK Bor iz seoske, opštinske lige vrate u Okružnu ligu Bor, ali opet se javljaju stari problemi – nema razumevanja u lokalanoj samoupravi, niti para ni sa jedne strane.

-Žalio sam se i Ministarstvu za sport i Fudbalskom savezu Srbije gde sam delegat iz Timočke Krajine, izabran sam i za potpredsednika Okružnog fudbalskog saveza, ali, izgleda, slaba vajda. Na posledjoj sednici Gradskog veća dobili smo, sa još tri kluba, status „od posebnog inetersa za grad", što u ovoj godini neće značiti i dobijanje neophodog novca. Odluka važi od iduće godine – priča Pešć koji je 16. jula 2019. postavljen i za potpredsednika Fudbalskog saveza Regiona istočne Srbije (FSRIS) čiji je predsednik Novica Tončev.

A u Boru o stogodišnjici FK Bor, koja bi trebalo da se obeleži u septembru ili decembru, kako su nekada tih meseci proslavljani značajni jubileji, niko se od zvaničnika ne oglašava. U javnosti se uveliko govori o početku gradnje stadiona u Zaječaru za 8.000 gledalaca po standardima FIFE. Država ulaže 17, od potrebnih oko 20 miliona evra. Ovo je, vlada mišljenje, više politička potreba nego što je reč o nameri da se, i na taj način, obeleži 100-godišnjica FK „Timok" za koju mnogi smatraju da je sporna.

- Najozbiljnija ideja o gradnji stadiona u Boru, nalik čuvenom San Siru u Milanu, potekla je još 2014. Dobijena je i podrška FSS, ali se stalo zbog nerešenih imovinskih prava – napisao je 15. novembra 2018. na fejsbuk stranici FK Bor gradonačelnik Aleksandar Milikić. Da li je taj „problemčić" mogao da se prevaziđe, pitanje od od posebne važnosti. U Zaječaru, eto, nisu imali takvih teškoća.

Neuporedivo je mirnija atmosfera oko toga ko je, kad i kako započeo fudbalsku magiju u nekadašnjoj rudarskoj koloniji? U poslednje vreme, doduše stidljivo, kruže priče da je napadač „crno-belih" Aca Mladenović, zvani Aca Puli (pojavljuje se u timu u sezoni 1953/54.), dolaskom iz Beograda u „grad bakra" doneo i prvu fudbalsku loptu ukradenu s nekog prigradskog poljančeta. Boranin Radosav Mašić s uzbuđenjem govori o toj „tajni" koju je njemu i mnogim poznanicima često prenosio Aca Puli. Ipak, priča o tome kako su Francuzi, samo posle 15, 16 godina od otvaranja i preuzimanja borskog rudnika, doneli prvi fudbal na ledinu kod „Simine kafane", današnje zgrade starog Vatrogasnog doma, preko puta

generalne direkcije, jeste verodostojnija i zvaničnija. Isto kao i podaci da je od te, početne 1919. do danas u prvom timu nastupalo više od 1.100 fudbalera, tek više od 50 profesionalnih trenera od kojih se, u nekoliko navrata, (razdoblje 1983. - 1996.), najviše zadržao Slobodan Perišić Peki, toliki broj bio je i predsednika kluba i na stotine ostalih funkcionera. U najtežim uslovima, od 2012. godine do sredine 2019, prvi tim su trenirali: Rajko Mitić, Hakija Rovčanin, Ivan Bešinić, Dragan Stojanovski, Marko Terzić. Ova, jubilarna godina, završava se upravo sa igračem i trenerom Markom Terzićem. A u državnoj A reprezentaciji igrali su i igrači ponikli u Boru: Miloš Milutinović, Edi Hočevar (bio je u timu sa Mitićem, Bobekom, Tomaševićem), Bora Đorđević, Moma Đokić (bio je u reprezentaciji i na Prvom svetskom prvenstvu 1930.), Ivan Gvozdenović, Ivica Dragutinović.

Mešoviti tim veterana i mladih fudbalera Bora iz 1998/99. godine. Stoje: Rajzner, Šćekić, Živaljević, Mijucić, Ivanov, Rovčanin, M. Z. Nikolić, A. Petković, M. V. Nikolić i Brkić. Čuče: Golubović, Stojanovski, Marković, Pilčević, Milojević, Joka, Tomić i Ignjatović

Igrači FK Bora između 1993 i 1998. godine sa trenerima Vladicom Petrovićem i Nedeljkom Pilčevićem koji su u pojedinim periodima trenirali i igrače Rudara. Na slici: stoje: Petrovski, T. Nikolić, Pajkić, Trajković, Stojić, Savić, Milenković, Dulkanović, Jovanović. Sede: V. Petrović (trener), Milić, Sulejmani, Petković, Martinović, Stanojev, Mitrović, Stojanovski, Zdravković i trener Nedeljko Pilčević

Dragan Stojanovski i Jovica Nikolić, karijeru završili 2002. u matičnom FK Bor

Miodrag Ćirić, predsednik UO FK Bor 2007-2009.

Zvonko Damnjanović, direktor FK Bor 1997/98.

Saša Petković, Stole Anđelić (najpoznatiji navijač) i Desimir Ranković

Stručni štab i igrači koji su FK Bor uveli u Srpsku ligu. U gornjem redu stoje: Petrović, Šćekić, Ćirić, Stanković, Tričković, Milojković, Lukić, Milićević, Đorđević B i Živaljević. U srednjem redu: trener Aleksić, Miljenković, Dodić, Mančić, M. Đorđević, Miletić, Stamenković, Jovanović, Trajković, Nikolić, Miladinović (trener), Golubović (trener golmana). Sede: Arsić, Živanović, Krstić, Ducić, Veličkovski, Ivanov, Štirbanović, Pavlovski

Delegat Fudbalskog saveza Srbije, Nebojša Šijaković, uručuje pobednički pehar kapitenu OFK Bora Marku Terziću za prvo mesto i ulazak u Pomoravsko- timočku ligu 2011/12. godine

Škola fudbalskog kluba Bor 2011/12.

ZVEZDE I ZVEZDICE

Kroz jednovekovnu istoriju borskog prvog i najomiljenijeg sportskog kluba prošlo je na desetine istinskih zvezda i zvezdica. Blistali su u pojednim sezonama i manje poznati igrači koji se ne mogu nazvati velikanima ili zvezdama fudbala u gradu bakra i Srbiji, ali su zaslužili da budu bar „zvezdice". Pokatakd ove nezvanične titule ne odgovaraju svačijim ukusima i kriterijumima, ali nije ih teško prpeoznati.

Pođimo od onih koji su među prvima visoko podigli lestvicu kvaliteta u ovom, najpopularnijem sportu između rudarskih kopova.To su, pre svih, prve legende borskog fudbala, Milan Šilja i Buda Gojković.

PRVI PEHAR PREPUN GOLOVA

Igra ASB-a zavisila je od njega, kad on igra, igra ceo tim. Bio je centarfor, centralna ličnost, pravi golgeter. Visok, snažna, sa velikim radiujsom kretanja, izvanrednog šuta i osećaja za gol. Plenio je igrom, navijači su ga iskreno voleli. To je Milan Šilja. Pamti se da je samo na dve utakmice sa jakim zaječarskim „Jedinstvom" za timočki pehar postigao – šest golova. U stvari, nije bilo utakmice na kojoj Šilja nije dao gol i to kakav, gol koji je često donosio pobedu njegovom timu. Čim je Bor okupiran 1941. napustio je grad, ali je ostao u sećanju cele Timočke Krajine.

NADMAŠIO I ČUVENOG PELEA

Božidar Buda Gojković, neponovljiva sportska i fudbalska veličina, legenda za sva vremena. Sem što je bio neviđeni talenat i golgeter u fudbalu, bio je i prvak Srbije u trčanju na 100 i 200 metara i skoku u dalj. Izvanredno je igrao i odbojku. Brz, prodoran, snalažljiv, s jakim i preciznim šutem od koga su se golmani pokatkad sklanjali. Sportska štampa u tadašnjoj Jugoslaviji proglasila ga je vanserijskim. U listu „Fudbal"

iz 1961. proglašen je za jednog od najslavnijih fudbalera provincije. Iako je imao mnogo ponuda od prvoligaša, nikad nije napustio Bor. Za 25 godina igranja odigrao je 650 utakmica i postigao 1.500 golova. Taj rekord nije dostigao ni brazilski i svetski kralj fudbala, slavni Pele. I još jedan rekord je začuđujući: igrajući 1943. godine za niški „Pobedu" protiv domaćeg „Obilića" - 21:0, sam je postigao 14 golova.

Evo šta je Miloš Milutinopvić izjavio za svog učitelja Budu Gojkovića: „Buda je za mene ostao nedostižan u fudbalu". Hroničar Niša, Miladin ilić Majstor, napisao je: U „Pobedu" je došao na odsluženje vojnog roka pred početak rata. Bio je sigurno najbolji fudbaler u Nišu između dva svetska rata, sve do oslobođenja...".

Čim se rat završio Buda se vraća u svoj Bor, gde je i započeo prve fudbalske korake. Nastavio je težak posao topioničara. Mnogo je učinio za sport nakon rata (bio je i trener u više sportova, funkcioner u FK Bor, bioi je „sve"), promovisao je i svoje učenike, buduće fudbalske zvezde, Franca Paulinca, Jugoslava Vejića, Vladimira Ljaskovskog, Miloša Milutinovića... Karijeru je završio u 42. godini života i to na mestu golmana u domaćem „Metalcu". Nakon iznenadne smrti, 1992., u Boru je organizovan tunrir „Memorijal Budimira Bude Gojkovića" koji je trajao do pre neku godinu.

PERČIN, LUJKO, PIPI, EDI...

Od fudbaskih veličina iz tog vremena poniklih u Boru neizostavno se spominju i Milorad Gojković Pipi, Budin rođeni brat, Stevan Steva Kiš, Živan Budimirović, Sima Vučetić Lujko, Čedomir Čeda Glavašević, Vasil Vasa Vozu, Ljubomir Ljuba Veljković.

Ostale su zabaležene njihove izjave i – podaci o njima.

-U ASB odigrao sam gotovo sve prvenstvene, kup i prijateljske utakmice. Nikad u karijeri nisam bio povrđen, niti sam nekog od protivnika grublje faulirao. Iz niškog „Omladinca" došao sam u borski „Omladinac" odakle sam brzo prebačen u ASB. Nisam pio, pušio, skitao. Uvek sam upražnjavao zdarv, sportski život... - reči su Čedomira Glavaševića. U RTB-u je proveo ceo radni vek, umro je 1995. u Boru.

-U borski „Omladinac" stigao sam iz pirotskog „Omladinca". Igrali smo lepo, požrtvovano, mladalački. ASB je uzimao najbolje, jer je imao novac, mi smo bili zanatlijski, siromašan klub. U ASB sam igrao samo godinu dana – reči su Ljube Veličkovića.

Volođa Ljaskovski, zvani Rus, celu karijeru „izdržao" je u Boru. Igrao je na više mesta, najviše kao vezista. Bio je i odličan tehničar. Godinu dana bio je u Partizanu i ponovo se vratio „na pirit". Vredan je njegov doprinos i u celokupnom razvoju borskog sporta.

-Šta reći za Simeona Simu Vučetića Lujka? Bio je moj kolega, metalac. Igrao je sa bratom Pericom, golmanom u ASB-u. Bio je brz, jak, izdržljiv. Igao je srcem u svim borskim klubovima. O sebi nije voleo da priča. Govorio je de mu je brat Perica, 1937. sa 16 godina obukao dres ASB-a – sećao se Toma Milenković Funtaš napominjući da je brzo nakon okupacije oteraan u Nemačku iz koje se više nije vraćao. Poslednje godine života proveo je u Americi.

Petar Milosavljević Perčin rođen je 1917. u Despotovcu. Sa 16 godina igrao je za prokupački „Topličanin". Već 1935. nastupa za poznati SK Jugsolavija. Igrao je odlično u susretima sa Čelzijem, mađarskim Ujpešt Dožom i Ferencfarošem. Igrao je i u beogardskom BASK-u.

-U borski logor dovoden sam 1942. i ubrzo zaigrao za tek osnovani „Rudar". Posle oslobođenja nastavio sam u „Radničkom", budućem FK Bor, gde su već igrali braća Gojković, Pipi, Juga, Boško Agenta, Joško Komnenović. Bio sam i trener, član uprave, funkcioner – sećao se Perčin.

-Naizmenično sam igrao i u ASB – Bor i „Jedinstvu" Zaječar, pa sam stalno bio u nperijatnoj situaciji da „svojim klubovima" dajem golove. Deševalo se da mi se „noge odseču" od treme, ali bilo je i trenutaka kao da letim. Rivalstvo Bora i Zaječara počelo je tridesetih godina, Bor je imao jedan, a Zaječar tri kluba: „Timok" je bio u vlasništvu gradskog staleža, „Jedinstvo" su držale zatatlije, a „Železničar" je izdržavala Železnička uprava. Rivalstvo se prenelo i na navijače dva grada – kazivao je Živan Budimirović Bata.

Suparništva je bilo i između BSK-a i „Rudara", ali ne i mržnje. I među igračima i navijačima, klubovima za koje je igrao neustrašivi centarfor Milorad Gojković Pipi.

-Fudbal sam počeo da igram pred Drugi svetski rat, još dok sam bio učenik negotinske Učiteljske škole. Igrao sam za „Hajduk Veljka", a čim je počela okupacija vratio sam se roditeljima u Bor. Za vreme vojnog roka u Ljubljani nastupao sam za „Olimpiju". Ikao se iščekivalo da ću tamo ostati, preovladala je ljubav prema Boru. Igrao sam 18 godina, toliko sam bio i trener, funkcioner, predstavnik u sportskim savezima Srbije i Jugoslavije – govorio je profesor Pipi, kapiten ekipe FK Bor koja je 1953/54. ušla u Srpsku ligu. Bio je skroman, nerado je govorio o sebi i kao velikom fudbaleru i profesoru sa podužom niskom priznanja.

-Dolaskom iz Slovenije kod sestre udate u Bor brzo sam se našao u BSK-u. Oberučke sam prihvaćen, jer im je trebao jak centarfor. BSK je tada bio najbolji tim u jugoistočnoj Srbiji. Posle oslobođenja otišao sam u vojsku i našao se u beogradskom „Partizanu". Postao sam vojno lice i ubrzo oficir. Igraao sam i za reprezentaciju. Fudbal je, rečju, bio moj život i valjda zato su stigli i vrhunski rezultati – sećao se početaka Edi Hočevar, Slovenac koji je prvi borski fudbaler u državnoj reprezerntaciji, pre Miloša Milutinovića.

-Karijeru sam počeo u podmlatku Bora, s nepunih 18 godina. Zaigrao sam za prvi tim. Igrao sam kraće vreme i za „Želju" iz Sarajeva. Kad zatreba i u odbrani u u napadu, najviše kao centarhalf. I uvek požrtvovano, do poslednjag atoma snage. Zato su me i voleli, i novinari i pubilka.Voleo sam da igram glavom i da protivnika „zamaram". Takav sam rođen, šta drugo – sećao se legendarni Jugoslav Juga Vejić, dugogodišnji kapiten Bora.

Dušan Kirhner je zavoleo fudbalsku loptu na poljanama i u ulicama Nove kolonije. Za Bor je prvi put nastupio aprila 1949. protiv niškog Dinama. Sve do 1960. nije napusato svoje stalno mesto desnog beka kada se preselio u Majdanpek. Bio je miran i povučen, u igri borben i vredan.

Franc Paulinc Franja došao je u Bor sa roditeljima s Rtnja. Brzo je napredovao od podmlatka do prvog tima. Izrastao je u odličnog vezistu, pa je kao takav angažovan u prvoligaški Čelik iz Zenice odakle se, kao već iskusan i zreo igrač, vraća u matični klub. Bio je i izvrstan tehničar, brz i spretan, dobar gol igrač.

-U FK Boru sam igrao levo krilo, kad zatreba i levog beka. Fudbal sam zavoleo od malih nogu. U ASB sam došao 1933, a već tri godine kasnije igrao sam za prvi tim. Karijeru sam okončao pedesetih godina u FK „Metalac". Najviše, preko celog dana, „visio" sam na igralištu. I kao igrač, i čaln uprave, pa i gledalac. Bilo je – sve za fudbal – govorio je sve do smrti 1988. godine Stevan Kiš zvani Pišta naglašavajući da je u Bor stigao iz rodne Kikinde kao osmogodišnjak.

-U Bor sam došao 1961. iz NK „Borovo" i odmah sam odigrao sve tri kvalifikacione utakmice za prvi ulazak „rudara" u Drugu saveznu ligu. Uspeli smo, a ja sam u tom rangu odigrao sve utakmice najbolje što se moglo. Bio sam i u stalnoj postavi za kvalifikacije u Prvu ligu, pa za kup i međunarodne nastupe. Doživeo sam i ispadnaje iz elite i ponovne kvalifikacije za Prvu ligu. Bio sam i dugo godina kapiten. U jesen 1973. završio sam igračku karijeru, ali se nisam odvajao od klubskih prostorija i terena. Kapitensku traku ustupio sam Slobodanu Tomiću – seća se Pavao

Rajzner koji je bio prvi trener i Bora i „Rudara" , krajnje privržen i odan „crno-beloj" boji.

Miodrag V. Nikolić Žmirko, rođen 1954. u okolini Bojnika, u Bor dolazi kao kadetski reprezentativac iz FK Radan - Lebane. Debitovao je sa 18 godina na prvoligaškoj utakmici Bor-„Spartak" Subotica. Do 1992. (ravno 20 godina) odigigrao je više od 1000 utakmica za FK Bor i dao više od 100 prvenstvenih golova uglavnom kao odbrambeni igrač. Njegovi golovi postignuti glavom teško će se ikada zaboraviti. Posle kačenja kopački „o klin" posvetio se trenrskom poslu sa mlađim kategorijama.

STOLE, VASA, NENA, PEKI...

U borske fudbalske vedete, s najviše staža u timu i u klubu, sem onih koji su već spomenuti, mogu se još svrstati: Ljubinko Marinković, Stojimir Murganović Stole,Vasilije Vasa Bošković, Luka Panić, Ljubomir Janjić, Ištvan Šorban, Dragutim Spsosjević, igrač i trener, te iz novijeg vremena, Slobodan Perišić, Slobodan Tomić, Desko Ranković, Nedeljko Pilčević, Nemanja Radulović, Saša Petković, Hakija Rovčanin, Milija Brkić, Nenad Branković, braća Nikolić, Dušan Popović Pop, Bratislav Golubović, Rajko Mitić, Branko Živaljević, Dragan Stojanovski „Žaba"... Bilo ih je sigurno još, osvrnućemo se, zasad, na neke od njih.

Ljubinko Marinkocić došao je u Bor 1953. zbog zaposlenja u RTB-u. Školovao se u rodnom Knjaževcu i Novom Sadu. Branio je u Knjaževcu i Kragujevcu. U Boru se prvo priključio „Metalcu". Tek 1956. prelazi u FK Bor gde ostaje do kraja karijere, do 1959.

-Branio sam tada za najbolji timočki klub koga su krasili brobensost, fer plej, drugarstvo, požrtvovanost. Bio sam više puta u upravi, čak i potpredsednik Milovanu Rakoviću. Za Bor me vežu najlepše uspomene – izjavio je Marinković.

Stole Murganović 1959. iz Negotina dolazi u Boru i – postaje legenda. Bio je zadužen za golove. Njegovim putem pošla su još dvojiva vrsnih Ngeotinaca: Šutić i Nikola Mrvoš. Dva puta je dolazio u rodni grad i vraćao se Boru. Pokatakd nije bio u ljbvavi sa upravom, kažnjavali su ga, ali i nosili na ramenima. Pubika je volela „svog Stoleta".

-U Bor dolazim 1961.gde me na autobuskoj stanici dočekuje Bora Golubović. Igrao sam u „Sutjesci", u reprezentaciji Crne Gore, pokazao se u dobrom svetlu, pa me je trener Ilija Rajković preporučio. Debitovao sam protiv „Parizana" pred 4.000 gledlaca. Odigrao sam i kvalifikacije za Drugu ligu, ali, samo pet meseci kasnije, na meču sa „Hajduk Valjkom" u

Negotinu – prelom noge. Nije bilo pomoći i - zdravo fudbalu. Tugovao sam i brinuo. Prešao sam u upravu, bio sam potpredsednik sve do 1980. Bila je to za mene najveća čast – kazivao je Vasa Bošković, fudbalski zanesenjak koji je, po opštiim zapažanjima, dao nemerljiv dopsrinos i fudbalskom i sportskom Boru. On je, zajedno sa Nenom Radulovićem, 2004. bio osnivač Udruženja veterana borskog fudbala „Jugoslav Vejić Juga" koje se danas, posle njihovig odlaska, gotovo i ne spominje.

A među doaenima ima mesta i za dvojicu fudbalskoh džentmena, Luku Panića i Ljubomira Janjića Janju. Janjić je došao iz Niša, Luka iz Beograda i oboijica su okončali karijeru u gradu bakra. Za njih se znalo da su u napadu odliačn tandem, u odbrani – neprelazni bedem.Oni su na terenu, na poslu, u gradu važili za korektne i druželjibive ljude i zato su stekli simpatije i mnoga prijatelstva. Prozvali su ih: „Džentlmeni u kopačkama".

I tek Nemanja Radulović Nena, rođeni Banjalučanin, obreo se u beogradskom Žarkovu, u Prvoj beogardskoj ligi. Bio je kapiten, centarfor, veliki šeret i dobričina. U Bor je stigao 1964. Izuzetan, borben igrač, trener, tehnički direktor, „majka za sve". Igrao je do 1972. Bio je od reči i dela, odgovoran i odan, vredan, snalažljiv, čovek – fenomen. U Boru je živeo i radio punih 45 godina. Nosilac je više sportskih i ostalih društvenih prizananja. Udruženje veterana godinama je negovao i držao „pod konac". Utisak je da je trebalo da dobije ulicu u Boru, isto kao i Slobodan Perišić, Slobodan Tomić... Nikad nije kasno.

Bilo je u toj, kao i u prethodnim i narednim generacijama, još sjajnih borskih fudbalera, ali nije ih lako sve šire predstaviti. Na primer, već daleke 1957, u susretu komšija Bora i „Metalca" pojavilo se ukupno 30 igrača od kojih je 23. borske dece. Bitno je spomenuti da je u to vreme na čelu Bora bio Svetislav Sveta Jovanović koji je u upravi ostao sve do kraja života, 1980. godine.

Slobodan Perišić nije mogao da nosi prefiks „borsko dete", ali je, dolaskom u Bor 1965. iz OFK Beograda kao zreo igrač, bio je više „dete bakra" od mnogih rođenih u Boru. Čim je zaigrao u prvom timu nije ispuštao svoje mesto do kraja karijere. Bio je glavni igrač, trener, šef stručnog štaba, rukovodilac, prvi s diplomom profesionalnog trenera u Timočkoj Krajini. U sezoni 1975/76. postaje šef Stručnog štaba Bora umesto Radojice Radojčića kada je i „pukla parola": „Kada je teško, tu je Perišić". On je čak osam puta vadio „kestenje iz vatre".

Stojimir Stole Murganović

Nemanja Radulović, centar-half, u dresu FK „Žarkova" 1960. godine, pre dolaska u Bor

Ljubomir Janjić „Janja", levo krilo

Vasilije Vasa Bošković
- 1961 - 2012. -

Nerazdvojni od studentskih dana, čelično ih vezala ljubav prema Boru: Milan Dimitrijević Dimitrika i Ljuba Mladenović

Milinko Živković, zamenik generalnog direktora RTB-a Bor, izabran je za predsednika kluba 2011.

Svetislav Lalović, dugogodišnji član uprave (sdesna na levo), do njega bivši igrač Bora, Zoran Mladenović

Trener za sva vremena: Abdulah Duce Gegić

Božidarka Nikolić Žana, knjigovođa Radne zajednice FK Bor, radila u klubu neprekidno od 1978 do 2010. godine kada je preminula u Čikagu

BOR SE MOŽE DIČITI SVOJIM TRENERIMA

Uprava FK Bor imala je česte muke sa trenerima sa strane koji su bili priznati i potrebni, ali su, zavisno od uslova, lako prelazili iz kluba u klub. Od svih njih najduže se zadržao Marsel Žigante, gotovo šest godina (1968-1973.), ostali su povremeno dolazili i odlazili: Purić, Spasojević, Boris Marović, Radojčić, Rajković, Gegić...Čim je odlučeno da se pomogne obrazovanju domaćih stručnjaka, učinjen je veliki zaokret – već iz prve i druge generacija oni preuzimaju prvu ekipu i posvećuju se mlađim selekcijama. Postižu se odlični rezultati. Godišnje je kroz Školu fudbala FK Bor prosečno prolazilo 200 do 300 mlađih i starijih kategorija. Tako je, na primer, u sezoni 2012/2013. Miodrag Z. Nikolić Jesa izveo dve grupe izvanrednih pionira i omladinaca. Tu je i Milorad Arunović koji je sredinom pedesetih iz Kragujevca došao u Bor. Igrao je dve godine, a onda se, zbog povrede, „preselio" u trenere i pedagoge. Izveo je genracije omladinaca koji su, u najvećem broju, završavali u prvom timu. Najuspšeniji period je između 1961. i 1964. godine. Napredovao je Arunović i do prvog trenera. U sezoni 1963/64. (Druga liga Istok) zamenjuje „odsutnog" Zirojevića, posle dolazi Marović, pa za kratko Branislav Aćimović koji demonstrativno odlazi iz kluba. Bez mnogo oklevanja opet se „iz podmaltka" na kormilo seniora vraća Arunović. U klubu je bio sve do odlaska iz Bora u rodni kraj 2004. godine. Još bolje rezultate, poslednjih godina, postiže „Mali Bor" (osnovan 2013.) na Četvrtom kilometru sa 150 mališana i to najviše zahvaljujući trenerima Mitiću, Goluboviću, ranije Šorbanu, Tričkoviću, Stankoviću, Goluboviću.

Evo Božidara Bude Gojkovića, igračke legende i među prvim ameterskim trenerima u Boru. Za sebe je kao trenera gvorio da je samouk. Nisu tako mislili Miloš Milutinović, Ljaskovski, Paulinc, Petar Mirčić, Andreja Slana, Borko Ignjatović, kao i cela generacija podmlatka iz Tehničke i Industrijske škole. Smatrao je da je trenerski posao teži od igračkog. I uvek je verovao da je najbolje da se krene od „malih nogu", pogotovu oni koji imaju odgovarajuće predispozicije.

-Naučiti fudbal je isto teško kao malom detetu da prohoda- samouvereno je objašnjavao Gojković.

Uprava kluba je, prvenstveno za savezna takmičenja, angažovala proverene stručnjake. Jedna od njih bio je i Abdulah Duce Gegić (1961 – 1962/63.). Kao trener dokazivao se i u Beogradu, Novom Sadu, K. Mitrovici, Sarajevu. Pokazao se kao dostojan trener državne reperznetacije.

Mnogo je značio i za fudbal u Turskoj. Bio je i profesor, vrsni poliglota, istraživač u fudbalu. Bor se, neko je napisao, može „dičiti svojim trenerom Gegićem". Umro je u rodnom Novom Pazaru.

Dragutim Spasojević je posebna priča. Trenirao je najviše prvoligaških i drugoligaških ekipa u zemlji, a imao je i burnu fudbalsku karijeru. Rođen je u Nikšiću 1934., gde je na vreme diplomirao na DIF-u. Posle „Sutjeske" nastavio je da igra u Boru. Bio je sjajn u half liniji sa Jugom Vejićem. Prvo je trenirao Prištinu, pa je 1972. preuzeo Bor. Posle se još dva puta vraćao da trenira Bor. Dug je niz timova prve i druge lige koje je uspešno trenirao. U stare dane vratio se u rodni Nikšić.

U plejadi najpoznatijih stručnjaka, učitelja fudbala koji potiču iz borskih klubova ili su „borska deca", jedno ime je nadmašilo lokalne okvire i danas je u inostranstvu na važnim pozicijama. Najpre u „duetu" sa Dujkovićem, sada sa Drulovićem, uspšeno tenira državne i olimpijske reprezentacije i šampionske klubove širom sveta. To je nekadašnji igrač podmlatka, trener omladinaca i prvog tima, ali i funkcioner u FK Bor, sportski i prosvetni radnik, profesor fizičke kulture, Zaviša Viško Milosavljević. I njegov sin Milan, profesor fizičke kultrue, krenuo je očevim stopama – trenira malde u Kini.

Zaviša je rođen 1961. i prve korake nparvio je na terenima u Boru, gde se, nakon završenih studija, podjednako uspšeno dokazuje i u školi i na stadionu. Profesionalni trener je od 1986. godine vodeći FK Bor, Mogren iz Budve, Dinamo Pančevo, Ozren Sokobanja, Poreč Donji Milanovac, Rtanj, Slatinu, Zmaj Zemnun, Timok Zaječar. Sa PRO licencom bio je trener državnih reprezentacija Pakistana (2011-2013.) i Lesota (2007-2009.), prvaka Ruande APR i trostrukog prvaka Kirgistana Dorodoj (2014-2016.) i od nedavno Olimpijske reprezentacije Uzbekistana. U Kini je trenirao FC Yanji. Bio je prvi trener ukupno u 17 klubova u zemlji i inostranstvu. U FK Bor je vodio oimladince i prvi tim od 1986. do 2002., bio član Stručnog štaba FS Jugoslavije za malde. Dokazao se i kao trener mladih reprezerntativaca Srbije do 16 i 19 godina.

-Zalažem se za školovane, obrazovane trenere. U Srbiji ima odlilčnih trenera nekadašnjih igrača, ali se, u većini, oseća i nedostatak škole. Danas su neophodne savremene metode rada sa mladim fudbalerima, pedagoški pristup, opšta kultura, znanje jezika. Verujem da ću sa kolegom Drulovićem uspeti da Uzbekistanu obezbedim učešće na Olimpijadi – kvalifikacije počinju u januaru iduće godine. Za mene je, ipak, Bor najlepši i najdržai, to je moja kuća. Vraćam se po obavljenom poslu, videćemo kako će sve dalje da traje. Moramo, već jednom, krenuti uzlaznom linijom – kaže Milosavljević dajući do znanja da je „njegov Milan"

odradio trenrski zadatak u Šangaju i da je već, sa UEFA B licencom, na stadionu FK Bor.

-Želim da se usavršavam i da pomognem svom gradu, počeo sam da treniram kadete. Siguran sam u povratak Bora bar u Srpsku ligu, jer za to postoje uslovi, prevashodno kadrovski. Ukoliko za dve godine ne rešimo nedaće u klubu, ostaćemo - i bez podmlatka. Tad bi tek bilo krjanje loše. Iskreno verujem u bolje dane – ističe junior Milosavljević.

BOŽIN, LJUBA, DR BUĐEVAC, DR NJERA...

Božin Jovanović bio je generalni direktor moćnog RTB-a Bor (1965-1975.) kad je fudbal u gradu bakra cvetao.Važio je za najuspešnijeg direktora kombinata bakra koji je u njegovo vreme imao fabrike u četiri jugo-republike i zapošljavao 23.000 radnika. Bilo je to „zlatno doba borskog rudarstva". Iako se nije razumeo u fudbal, nije ni propuštao da se interesuje za najpopularniji sport u svom gradu, zemlji i svetu. Nikako mu nije bilo jasno kako to da Bor bude u Prvoj, a Majdanpek i negotinski „Hajduk Veljko" daleko ispod. Tako je jednog dana pozvao predsednika FK Bor, profesora Ljubu Mladenovića da porazgovaraju o toj borkosj „fudbalskoj magiji".

-Posotji li mogućnost da se nekako i fudbal organizuje kao RTB-e i da se Negotin i Majdanpek uključe u više rangove – pitao je Božin.

-Ne postoji, administracija tu ne pomaže.

-Onda ćemo drugačije: Bor će dobiti zadatak da sarađuje sa klubovima gde imamo basenske kolektive u Timočkoj Krajini. Valjda će se iz tog posla izroditi dobar rezultat?- odsečno će Božin.

Brzo se krenulo najpre u razmenu igrača – Bor je davao svoj potencijal dokazanih igrača Negotincima i Majdanpečanima, a oni su, kad se moglo, najbolje pojedince ustupali jedinom timočkom prvoligašu. Tako su iz Bora u Majdanpek stigli i: Šorban, Radović, Hajduković, Vladica Petrović, Grahovac... Majdanpek i „Hajduk Valjko" tek tada su se domogli Druge i republičke lige.

Dr spec. Aleksandar Buđevac, rođeni Kragujevčanin, u Bor dolazi 1967. posle stažiranjau u Podgorcu kod Boljevca i Zaječara i postaje prvi spec. oprtoped u Opštoj bolnici. Voleo je fudbal, pa je bio i član Uprave OFK Beograda. Tu ljubav prenao je i u Bor, gde postaje prvi klubski lekar u novom prvoligašu. Brzo se pročuo po specijalnim metodama lečenja i građana i fudbalera. Tako Bor postaje poznat širom zemlje i po dr Bu-

đevcu i njegovim sposobnostima. Proslavio se po pionirskom polsu u to doba - ugradnji veštačkog kuka. Nije zaostajao ni u operaciji meniskusa kod fudbalera, kao i lečenju koštanih i mišićnih oboljenja. Bor postaje centar za pomoć povređenim fudbalerima u celoj Jugoslaviji. Dr Buđevac, na vrhuncu slave, operiše najpozantije igrače: Holcera, Stepanovića, Šarana, Grudu i još stotine sprotista iz zemlje i inostranstva. Imao je čast da leči i sportiste afričkih zemalja u Kuvajtu o čemu je naširoko pisala svetska štampa.U klubu je radio do 1978. godine.Uspšeno ga je zamenio dr spec. ortopedije Dušan Perović.

Doprinos razvoju FK Bor od 1961. do 1970. dao je i spec. medicine rada Petar Stojanović. Nije zaostajao ni dr spec. Aleksandar Karabašević (1976 – 1987.) koji je lečio igrače u svim kategorijama, pa i u drugim klubovima. Isticao se po odgvornosti i danonoćnom radu u Zdravstvenom centru. Umro je 2010. u Boru, u svom rodnom gradu.

Dr spec. Božidar Boža Ranković došao je u klub 1987. Lečeći igrače tu je ostao do penzije. Zalagao se svim srcem i pomagao svakom ko je zatražio pomoć. Upamćen je kao vredan i odgovoran lekar i u svojoj rodnoj Rgotini.

Dr spec. Ljubomir Veljković Njera postaje klubski lekar 1982. i godinama služi profesiji i fudbalu koji je iskreno voleo još iz najmlađih dana. Bio je prvotimac u izvanrednoj ekipi podmlatka FK Bor. I u poznijim godinama, sa svojim velikim drugarom i vedetom borskog fudbala, Sašom Petkovićem, nije propuštao da odgleda ni jednu utkamicu. Njihovo druženje i prijateljstvo, iskovano na stadionu „kraj pirita", i danas, 2019, traje i, zasigurno, nikad mu neće biti kraja.

Bilo je još lekara koji su pomagali i savesno lečili igrače poslednje dve decenije i ranije. Jedan od te mlađe garde je i Nišlija, dr Zoran Nikolić, omiljen i u ordinaciji u Domu zdravlja i na stadionu, gde god se pojavi.

Posle ispadanja iz Prve lige 1970/71. trener Spasojević i član uprave, Milija Grujičić, ekoniomista u RTB-u, dogovore se da angažuju psihologa kako bi se pomoglo u ostvarenju cilja – povratka u elitu. Tako dolaze i prvi psihlozi: Kosta Jevremović i Desimir Radovanović, obojica ljubitelji fidbala. Kasnije je pomagao i Blagoje Popović. Ispostavilo se da su sva trojica došli u pravi čas.

Svetislav Lalević Lale je 33 godine bio rukovodilac u Topionici bakra i isto toliko godina u fudbalu i borskom sportu. Još kao učenik Rudarsko – metalurške škole 1950. učestvuje u radu uprave, a pet godina kansije postaje i član Predsedništva FK Bor.Već 1956. organizuje radne brigade da zajedno sa mađarskim radnicima iz Novog Sada grade Gradski stadion. Godine 1987. je predsednik Opštinskog fudbalskog saveza,

1989. izabran je za predsednika Skupštine FK Bor. Bio je tih godina i potpredsednik Fudbalskog saveza Regiona istone Srbije. Godine 1980. učestvuje u gradnji stadiona sa atletskom stazom na Četvrtom kilometru, pa je graditelj terena u Brestovcu, na Borskom jezeru, na Savači, Oštrelju, Slatini, u Omladinskom kampu Karataš u Kladovu, rukovodi rekonstrukcijom Gradskog stadiona u Boru 1976. i 1978. Umro je sa niskom priznanja u svom rodnom Boru 2008. godine.

Među najzaslužnijim sportskim radnicima su i Radomir Đorđević Ramona, Svetislav Đurić, Sreten Lazić Pače, Andra Dragošanović, Dušan Slavković Plećaš, Stanoje Stefanović, Vojislav Petrović Sore, Djorđe Pojić, Rajko Laban, Radan Arsić, Dragoslav Pavlović, Ljiljana Lalović, Aleskandar Aca Urbanović, Dušan Nakić, Dragan Buca Poledica, dr Slobodan Kitanović, Nikola Živković, Aca Zlatković, Mile Petrović Bosanac, Zoran Stojić, Senta Stojković, Velibor Petrović, Borivoje Bora Stojadinović, Boško Aleksić, Obrenko Petrović, Novica Petrović, Nebojša Janošević, Arso Kljajević, Zoran Raković, Mirko Grčić, i u novije vreme Miloš Luković, Milinko Živković, Dobrica Đurić, Dragan Žikić, Staniša Aksić, dr Goran Bogdanović, Darko Mihajlović, Milorad Filipović, Boban Todorović...

-O svim spomenutim i nespomenutim veličinama (nemoguće je sve spomenuti), od igrača do trenera i sportskih radnika, lekara, navijača i sponzora, trebalo je čuvati dokumentaciju. Viliki klubovi ostavljaju u vitrinama svaku zastavicu, pa i najmanji trofej, odličje, zahvalnice, plakete, ambleme, manji to ne čine – tako je i sa našim Borom. U vitrinama sam 2012. zatekao samo pet, šest pehara – govorio je Milinko Živković.

A jedna od borskih fudbalskih veličina je i savezni i internacionalni sudija Nebojša Šijaković. Ponikao je u FK Bor, nastavio karijeru u „Teteksu" iz Tetova i zaječarskom „Timoku" i na kraju u FK „Jama". Brzo je napredovao. U Prvoj ligi sudio je 31 utakmicu, 20. puta bio je četvrti sudija. Od 2007. je kontrolor suđenja u Drugoj ligi kako bi samo godinu kansije bio i kontrolor – posmatrač na utakmicama Super lige Srbije. Od 2012. je u stalnoj ispitnoj komisiji FSS za polaganje za sudiju prve i druge kategorije. UEFA 2005. godine stavlja Šijakvića na listu međunarodnih sudija. Godinama je predsednik Udurženja fudbalskih sudija Borskog okruga.I danas je u Boru i vezan je za fudbal, njegovu veliku ljubav. Otac Aleksandar Aca Šijak, strastveni šahista, godinama nije propuštao da gleda i manje važne utkamice FK Bor.

Božin Jovanović, višegodišnji direktor RTB-a - velika podrška FK Bor

Jova Milošević, dugogodišnji direktor RTB-a i predsednik opštine Bor uvek je bio uz borske sportiste

Zaviša Milosavljević, borski stručnjak, zvanično postaje trener Olimpijske reprezentacije Uzbekistana, 2018.

Uspešan trener podmlatka RFK Bor, Dragoljub Nikolić, sezona 1960/61.

Dr Čeda Knežević i Zdravko Marinković, potpredsednici i Nikola Krtinić, predsednik FK Bor na ispraćaju dugogodišnjeg člana uprave dr Aleksandra Buđevca, 1978.

Dejan Stanković, nekadašnji golman Bora i „Partizana", danas vlasnik udruženja „Mali Bor", koje okuplja više od 150 dečaka svih uzrasta, koji vredno treniraju na stadionu „Četvrti kilometar"

Ekipa dvanaestogodišnjaka „Malog Bora" niže uspehe u ligi svojih vršnjaka u Srbiji, snimak sa „Kupa Đerdapa" iz 2019.

DECENIJE VERNOSTI DUŠANA POPOVIĆA

Ako bi tražili najvernijeg i najprivrženijeg igrača crno-belom dresu, još i rođenom u borskoj sredini (1953. godine), onda je to sigurno Dušan Popović iz obližnjeg Brestovca (ne računajući nenadmašnog i u međunarodnim relacijama Budu Gojkovića sa 25 godina igranja u Boru i 1.500 golova, s tim što nije rođeni Boranin). Godinama se fudbalski kalio i odrastao igrajući u Prvoj i Drugoj saveznoj ligi. Pođimo redom. U sezoni 1972/73. Bor se dosotojanstveno vraća u prvoligaški tabor i dovodi pojačanja: D.Šakovića iz Titograda (Podgorica) i M. Nikolića Žmirka iz Lebana. U novinama je pisalo: „Stručni štab ozbiljno računa i na poleterce Novicu Kostića i Dušana Popovića. Boriša Đorđević se već izborio za prvi tim". U jesen 1972. Bor igra sa „Partizanom" 1:1, sastav je za sva vremena, među sjajnim Hajdukovićem, Šakovićem, Bonačićem, Zavišićem, Komljenovićem, Borom Đorđevićem je i – Dušan Popović. Godinu kasnije izveštači nastavlju:"Afirmisali su se budući prvotimci: Dalanović, Ahmetović, Novica Kostić, Milojević, R.Šaković, Dušan Popović... Tada je sa igračima „iz omladinskog tima", N. Brankovićem i D. Popovićem, sklopljen prvi profesionalni ugovor. I tako počinje bogata, jedinstvena karijera skromnog, ali borbenog i uvek pouzdanog beka i centarhalfa, kad zatreba i napadača, i iznad svih sportksih vrlina, sjajnog čoveka, Dušana Popovića.

-U jesen 1974. igramo sa neustrašivim „Hajdukom" pred prepunim gledalištem, slegla se cela istočna Srbija. Iako smo ubedljivo bolji, ne vredi – 0:0. U novinskim izveštajima pisalo je da sam „u džep" stavio slavnog Slavišu Žungula. Splićani su tada harali jugo-ligom, a kako i ne bi kad su imali idealn tim: Mešković, Džoni, Rožić, Boljat, Mijač, Buljan, Žungul, Mužinić, Kurtela, Jerković, Šurjak... Eh, da nije bilo te povrede noge možda bih i više igrao od 22 godine. Operisao me je čuveni profesor Isidor Papo. Pogledajte, jedan sam od retkih koji se oporavio samo posle dva meseca. O tome je naširoko pisala naša i inostrana štampa – govori tiho i nenametljivo Popović podsećajući da ga je po „borskom stažu" posle 1945. godine možda jedino nadmašio M. Nikolić Žmirko. Ali, popularni Žmirko je i jedan od stotine fudbalera koji su stigli sa raznih strana na „piritnu podlogu". Malo je njih ostalo ovde poput braće Gojković i još nekih velikana iz ranijeg vremena, a kasnije Rovčanina, Šorbana, Tomića, Rajznera, Rankovića, Perišića, Nene Radulovića... Dule je čistokrvni Boranin, bio i ostao „svoj na svome". Mogao je da se otisne u fudbalsku

pečalbu, da iz Prve lige bira gde će da nastavi karijeru. Posle opširnih članaka u najtiražnijim sportskim listovima tadašenje velike jugo-države o njegovim igrama, neverovatno brzom postopercionom oporavku i psihofizičkim sposbnostima, bio je meta mnogih klubova. Nije se dvoumio, nije bilo tih para zbog kojih bi se otisnuo u beli svet - ostao je u „svom Boru i kod svoje kuće". Pokazuje požutele stranice novina i prestižni nedeljnik iz sedamdesetih „Tempo" i tekstove o njegovim najboljim igrama i sposobnostima. I danas je tu, srećan što će se ovekovečiti samo jednaput dočekana godišnjica „zlatnog Bora". I što je deo i najlepša strana tako vrednog i retkog jubileja. Nije zadovoljan što je pre 15 godina došao na stadion da gleda utakmicu sa nekim inostranim klubom, redar ga nije pustio jer „nije imao ulaznicu". Od tada više nije dolazio na stadion. Kakva ironija naših naravi? Uprkos svemu, veličine ostaju – veličine.

Dušan Popović je 22 godine igrao za Bor, najviše u Prvoj i Drugoj saveznoj ligi pokazujući talenat, snagu, disciplinu. Jedan je od retkih fudbalera rođenih u Boru koji je ostao do kraja karijere privržen rodnom gradu i matičnom klubu. Na fotografijama - Popović iz mlađih dana i danas, sredinom 2019., u starijim godinama

U jakom društvu: Milutin Šoškić, Stole Anđelić, Radović i Milan Galić (sleva na desno)

503 YUGO VOLIMO TE!
STOLE IZ BORA

Zanimanje navijač

I prekjuče, na polu-praznom Stadionu Crvene zvezde, bila je prisutna i vidljiva poznata parola „Jugo, volimo te — Stole iz Bora".

Iza nje je, kao i uvek, bio Stojan Anđelić, mladić iz Bora, najveći navijač sarajevskog Železničara i, naravno, reprezentacije koju prati gde god može. Stoleta svi znaju i vole zbog skromnosti, srdačnosti i beskrajne ljubavi prema fudbalu. Zato reprezentativcima nije bilo nimalo teško da stanu uz Stoleta i njegovu poznatu parolu, tim pre što ti momci više nego često nose dres „Juge" za koju mnogi od nas, poput Stoleta iz Bora, (još uvek) i te kako navijaju.

Prvi navijač Balkana, Stole Anđelić sa fudbalskim velikanima: Nenadom Bjekovićem, Ilijom Petkovićem i Draganom Džajićem (sleva na desno)

STOLE IZ BORA

STOLE IZ BORA je Stole Anđelić, rođen 1955. godine, najveći fudbalski navijač na Balkanu, koji je, još kao dečak, gledajući prvoligaški Bor i „svoje bakarne ljubimce", postao najverniji zaljubljenik u sarajevski „Železničar" na čelu sa virtouznim Ivicom Osimom.Ta utakmica između „Želje" i Bora preokrenula je ceo život mališanu sa borske kaldrme.

-"Željo" je, uz Bor, moja najveća ljubav. Godinama sam odlazio na Grbavicu sa trasparentom „Željo", volimo te – Stole iz Bora". Decenijama sam na utakmicama reprezentacije Jugoslavije širio ogromnu parolu „Jugo, volim te – Stole iz Bora". Stizao sam da navijam i do Japana, bio u Bariju kad je „Zvezda" osvojila Kup šampiona. Pratio sam momke sa Grbavice iz bitke u bitku. Celo Sarajevo i Bosna su me zavoleli kao najmiljeg, i onda i danas sam tamo rado viđen – s oduševljenjem govori Stole pokazujući dres dobijen od izuzetnog Refika Šabanadžovića. Dobio je i besplatnu ulaznicu za sve „Željine" utakmice narednih deset godina.

Sprijateljio se „Stole iz Bora" i sa Ivicom Osimom (smatra ga najvećim gospodinom, igračem i najboljim trenrom na prostorima bivše Jugsdoalvije), Josipom Katalinskim, golmanom Radovićem, Smajilovićem, Baždarevićem.

- Sasatajali smo se u bifeu Tuborg u Sarajevu i, zajedno sa igračima, kovali planove o novim pobedama. Nezaboravni su to dani i prisni su to susreti. Kada se „Juga" raspala nastala je ogorman pauza, trebalo je da prođe 21 godina i da se tek 2012. ponovo nađem na Grbavici. Bila je to euforija oduševljenja. Svi bosanski mediji su pisali o mom povratku u „bazu" najvatrenijih. Dočekan sam, verujte, kao heroj – podseća sagovornik i s puno emocija opisuje kako su igrači i uprava „Želje", pre više godina, svakodnevno zvali i nudili mu pomoć u lečenju. Njegovo geslo je: „Grubosti i nasilja na sportskim terenima ne sme da bude, fudbal je za dušu i emocije, za kovanje prijateljstva i dobrote".

I prošle, 2018, kada je ženska rukometna ekipa iz Zavidovića igrala evro-kup u Boru, novinari iz BiH prvo su pitali gde je Stole, kako je sa zdravljem, hoće li doći da ih vidi?

Iako narušenog zdravlja dotrčao je u Sportski centar na prvi poziv. I tada se videlo koliko je fudbalski Bor zbližio ceo sport i, po mnogo čemu, dva bliska naroda. I koliko je jedan običan Boranin, „navijač po zanimanju" kako su pisale najveće novine, obišao ceo svet i upoznao legendarne sportske i ostale javne ličnosti zahvaljujući i tome što je baš iz grada fudbala – iz rudarskog Bora.

FK BOR PROTIV OSNIVANJA ŽENSKOG FK

Malo je poznato da je strastveni šahista Rajko Laban bio osnivač „glavne konkurencije" FK Bor – Ženskog fudbalskog kluba. On je 1985. godine u MZ „Centar" pokrenuo inijativu da se osnuje ženska fudbalska ekipa kojoj je dato ime „Mladost" i koja – nije imala razumevanja u muškoj Upravi FK Bor.

-Sem braće Đergovića, Mike i Nikole, svi su bili protiv da se „ženama omogući korišćenje terena na stadionu FK Bor". Požalio sam se komitetu partije i naišao na razumevanje. Kada je sve „leglo", brzo otrčim do stadiona i pitam koliko ulaznica da odštampamo za prvu utakmicu sa čuvenim niškim „Mašincem". Oni kažu da je dovoljno 500, jer i njima ne dođe više navijača. Odštampamo 5000 i, gle čuda, prodamo 4.000 karata. Prvi put se na našem fudbalskom stadionu našlo najmanje 1000 žena. Spaktakl „boli glava". Gošće su pobedile s 5:1, ali su nam, da se ne zna, pozjamile i tri njihove fudbalerke kako bi sve bilo interesntnije. Trener Ljuba Bogdanović nije bio zadovoljan igrom, ali je „probijen led". Igrali smo jednu sezonu. Nezaboravn je i entuzijazam Suzane Bogdanović iz Krivelja koja je peške iz sela dolazila na treninge – pričao je novinarima Laban uz obavezan dodatak da je „muški šovinizam" dolazio dotle da su devojke, jedno vreme, većinu treninga imale čak na Borskom jezeru.

Predsednik kluba Stanimir Jović teška srca, ali dostojanstveno, bez buke, morao je da"proglasi" kraj jedne lepe i zanimljive sportske družine.

PORODIČNI PORTRETI

Od prvih početaka fudbala u Boru nastajale su fudbalske pordice koje su imale poseban značaj u razvoju ovog sporta. U prvoj porodičnoj generaciji (1920-1930.) spominju se familije Baj, Marković, Balduini i Nenadovići. Fudbalsku tradiciju nastavljali su sinovi, unuci, braća, zetovi... Vojislava Begovića, Simeuna Vučetića Lujka, Radomira Jovanovića Čočeta, Stefana Kiša Pište, Božidara Bude Gojkovića, te omladinci iz Bor sela između dva rata: Mata Novaković i brat mu Vukašin, Zdravko Ilić i Dragoljub Trailović, potom: Josip Joška Komljenović, Ostoja Đukić, Radomir Petković Rate, Dragoljub Nikolić, Čedomir Glavašević, braća Popović, braća Vejić, braća Timerštajn, braća Milutinović, braća Milenković, braća Fikojević, braća Pančić. Kasnije se, nakon 1945, uvodi profesiona-

lizam i dolazi do ubrazne fluktuacije, odlaska i dolaska igrača i laganog nestajanja „porodičnih portreta igrača", mada su, primerice, Perišić, Ivanov i još neki poznati igrači imali dostojne naslednike na stadionu „kraj pirita" ili u nekom drugom sportu, prvenstveno rukometu. Poznati borski trener, profesor Zaviša Milosavljević, i svog naslednika, sina Milana, uputio je u trenerske vode. Milan je 2018. do sredine 2019. učio u Šangaju najmlađe Kineze fudbalskim veštinama, a danas je na stadionu FK Bor, gde trenira omladince iz svog rodnog grada.

Milan Milosavljević na treningu na stadionu u Šangaju

Dragan Žikić, predsednik kluba u teškim vremenima - 1999/2000.

Zoran Kušljugić, dugogodišnji član uprave i najvatreniji navijač

Vladimir Vladica Petrović, standardni bek, ustupljen je jedno vreme FK Majdanpek

Uvek zajedno, sleva: Nikolić Žmirko, Živaljević, Stole navijač, Efremov, Šorban, Golubović, Petković i Ranković

ZANIMLJIVOSTI SA STAROG IGRALIŠTA

Na starom fudbalskom igralištu „ASB", kod direkcije Rudarsko-topioničarskog basena, odigravane su utakmice i održavani razni skupovi građana, od 1928. do 1951. godine. Za to vreme dešavali su se različiti događaji i doživljavale razne prilike i neprilike koje nisu zapisivane već prenošene od generacije do generacije.

Zabeležene su samo neke zanimljivosti. Evo ih...

POBEĐUJU - UZ POMOĆ DIMA

Klub je od nepokretne imovine posedovao peskovit teren, delimično pokriven travom. Nalazio se ispod topioničkog dimnjaka, pa je stalno, nekad više - nekad manje, bio pokriven dimom (sumpordioksidom), koji je uništavao vegetaciju i smetao pri disanju. Teško se disalo kad gusti dim pokrije teren, kada se spusti na zemlju. Nije se znalo ni za merenja zagađenja.

Gostujućeg timovi, kad god bi izgubili susret, pravdali bi se: „Kada Borčani (Borani) hoće da dobiju utakmicu puste dim koji nas poguši a oni, naviknuti, lako postižu golove".

SANDUČE UMESTO MOBILNOG

Na igralištu nije bilo kancelarije ni posebne prostorije za svlačionicu. Igrači su obično sa sobom nosili kući fudbalsku opremu. Za dolazak na igralište presvlačili su se kod kuće i bez skidanja opreme. Po završetku utakmice vraćali su se s opremom ponovo kući. Tek 1939. godine dobili su malu prostoriju za ekonomat, u Siminoj kafani - danas Stari vatrogasni dom.

Komunikacija između uprave, igrača i drugih lica nije održavana telefonom, nego usmeno, preko kurira, pismeno i preko sandučeta. Na zgradi knjižare Save Brocića, u čaršiji, bilo je postavljeno drveno sanduče sa katancem iznad koga je pisalo ASB. U ovom „pomoćnom sredstvu" stavljala su se obaveštenja fudbalerima i članovima uprave.

Takva komunikacija održavana je i za vreme okupacije, s tom razlikom što su dodata još dva sandučeta za potrebe FK Rudar i drugih aktiva sa oznakom obaveštenje, dok je naslov ASB promenjen u - FK BSK.

NAJOBIČNIJA ŽICA - GOLGETER

Teren igrališta bio je ograđen debljom žicom. Sredinom terena, dijagonalom zapad - istok, protezala se putanja koju su koristili radnici kao kraći put dolaska i odlaska sa posla.Na jugoistočnoj strani terena od Simine kafane do stana direktora borskih rudnika, nešto više od ulične visine, bila je postavljena metalna žica - provodnik. Ona nije smetala nikome, pa se na nju i zaboravilo. Na jednoj utakmici u tom pravcu, domaći igrač visoko uputi loptu prema protivničkom golu koja udari u žicu i padne na zemlju. Iz blizine domaći igrač prihvati palu loptu i uputi je u gol, i to - pobedonosni. Nastala je rasprava, jer je sudija dosudio gol. Da slučaj bude zamršeniji, utakmica je igrana između dva timočka rivala Bora i „Jedinstva" iz Zaječara. Gosti su se žalili tvrdeći da pobedonosni gol nije regularan. Žalba nije uvažena, a u odgovoru je napisano: „Da se u ovakvim slučajevima odluka donosi kao da je lopta udarila sudiju i odbije se od njega, igra se nastavlja a ne prekida. Sudija je na terenu „kao vazduh".

Navijači „Jedinstva" su svom rivalu u Boru pripisali još jedan trač, kako su Borčani sada počeli, umesto fabričkog dima, da postavljaju žicu kao prepreku. Samo da pobede.

GOLMAN „BRANI" SA PREČKE

Za igrače je bilo zamorno da odigraju utakmicu pod uslovima koje smo opisali. Već na poluvremenu bili su umorni pošto nije bilo svlačionice. Odmor je bio na terenu, u jednoj polovini domaći, a u drugoj gosti sa gledaocima i navijačima koji su se na terenu slobodno kretali svih 15 minuta (koliko je trajao odmor na poluvremenu).

Za osveženje domaći klub je svakom igraču davao po pola isečenog limuna. Nije bilo vode za umivanje i rashlađivanje. Neki treneri ili

vođe puta zabranjivaali su pijenje vode umornim igračima.Na poluvremenu nije bilo zamene,

Inače, tokom utakmice nije bilo stroge discipline. Dešavalo se da igrač izađe sa terena pa se vratii bez dozvole sudije. Priča se da je golman ASB, Barudžija, bio veoma „elastičan" igrač - kada nije bio dovoljno zaposlen šetkao se po terenu. Dešavalo se da se on popne i na prečku gola, posmatra utakmicu, a kada se protivnici previše približe skakao je sa prečke kao „divlja mačka".

SEDIŠTA OD - KAMENJA

Posetioci i navijači imali su probleme za izbor mesta sa koga će pratiti utakmicu. Po obodu itrališta nisu bile postavljene klupe ili drugi višlji predmeti. Jedino je moglo da se stoji u jednom do dva reda na neravnoj stazi. Zbog toga su posmatrači bili u stalnom kretanju tražeći pogodan položaj. Najviše je posetilaca bilo na istočnoj i zapadnoj strani. Iza gola, na severnoj i južnoj stran, bilo je malo prostora za gledaoce i te strane su popunjavala deca.

Za pojedine posmatrače bio je problem dugo stajanje, pa su sa sobom nosili hoklice, stolice ili pravili sedišta od kamenja. Osim prostora za sedenje nije bilo ni ulične vodoinstalacije za pijaću vodu. Pumpe su bile udaljene od igrališta. Zbog toga su pojedinci nosili flaše sa vodom ili na igralištu kupovali skupe klakere i kabeze. U okolini igrališta nije bio izgrađen mokri čvor, pa su neki imali i „taj problem".

„MUZIKA TUŠ" ZA SVAKI GOL

Igrači, pre početka utakmice, okupljali se se oko trenera ili kapitena tima. Na teren domaći i gostujući tim nisu zajedno izlazili predvođeni sudijama, već iz uglova, tj. od korner zastavice. Na centru bi se sastali svi učesnici. Stajali bi u dva reda i okrenuti jedni prema drugima, gde im je sudija prenosio pojedine opaske. Zatim su se okrenuli prema zapadnoj strani uz sportski pozdrav (tri puta ZDRAVO). Time je ceremonijal bio završen. Utakmica je mogla da počne na znak glavnog sudije. Ukoliko je utakmica bila značajna za domaći tim, ponekad je angažovana pleh-muzika, koja je pratila igru tihim tonom kako bi kod datog gola tri puta udarila tuš.

GDE JE FUDBAL - NEMA VAŠARA

Na starom fudbalskom igralištu uvek se nešto dešavalo. Francusko društvo borskih rudnika na ovom terenu proslavljalo je, na sportski način, svoj državni praznik, 14. juli, uz učešće radnika i građana. Opština je na ovom terenu sazivala zborove i dogovore meštana. Sokolsko društvo je održavalo sokolske sletove i druge priredbe. Pošto je igralište bilo u svojini FDBR-a, korisnici su morali da imaju dozvolu vlasnika. Osim toga, svaki skup ljudi, pa i fudbalska utakmica, morala je biti prijavljena Odeljenju sreske ispostave u Boru.

Postoji informacija da su opštinski organi u Boru tražili od Francuza dozvolu da im se na igralištu omogući organizovanje letnjeg i jesenjeg vašara. Vlasnici nisu dozvolili promenu namene, tj. - vašar.

OBELEŽAVALI IGRALIŠTE - MLEKOM

Fudbalska utakmica je, kao i danas, trajala dva puta po 45 minuta. Međutim, pripreme su trajale znatno duže. Pre svakog susreta trebalo je teren očistiti i obeležiti - okrečiti. Pod krečenjem ili farbanjem igrališta podrazumevalo se "obeležavanje" mlekom (mleko u prahu) ili krečom. Za ovaj posao angažovana je posebna grupa ljudi, a što je za njih bilo opterećenje jer su to morali da rade pre svake utakmice.

Osim toga, utakmice nisu bile besplatne. Za naplatu karata trebalo je postaviti na ulazu četiri blagajne i dežurne u igralištu, zatim mreže, zastavice i druge oznake. Za obavljanje ovih poslova trebao je odgovarajući alat, a koji je, kao i druge stvari, prebacivan kolicima iz grada.

O svemu je trebalo voditi računa, jer pre početka susreta, glavni sudija i delegat su pregledali ispravnost terena.

MREŽA OD – ČELIČNE ŽICE

Andra Dragošanović ispričao je kako je na igralištu kod starog Vatrogasnog doma na prvim postavljenim stativama bila okačena mreža, ali ne od kanapa, nego – čelične žice.

-Nije bilo konopaca za pravu mrežu, pa su se neki od članova uparve dosetili i, bez po muke, u rudniku pronašli mrežastu čeličnu žicu. Bio sam radoznali dečak i stajao blizu gostujućeg gola kada je šutirao čuveni Buda Gojković. Lopta se odbila od stative i pogodila me pravo u glavu. Pao sam kao pokošen, brzo su me odneli u bolnicu kako bi lekari ukazali pomoć. Možete samo zamisliti kakav je to bio snažan šut – i da-

nas se pita Dragošanović podsećajući da ni on ni njegovi drugari više nisu stajali blizu stativa.

LJUTI BOJ KAFEDŽIJA I ZANATLIJA

Da bi se posetioci zabavljali pre početka glavne igre, klubovi su uvodili zanimljive nastupe pojedinih sportista, artista, duvača na trubi. Bili su to kratki nastupi pojedinaca i nisu imali mnogo veze sa fudbalom. U Boru su povremeno u program uvodil ove „umetnike", obično za državne i verske praznike.

Predigre su odigravane obično sat pre glavne utakmice, tako su pre rata organizovane predigre između fudbalera stare i nove kolonije, amatera rudnika i topionice, zanatlija i trgovaca.Kafedžije i zanatlije bili su najljući protivnici.

DIREKTOR BOŽIN PRVI „UVODI" TRI BODA

Ovo je anegdota iz vremena kada je generalni direktor RTB-a bio Božin Jovanović (1965 - 1975.) Iz kombinata u Zenici pozovu Božina da urgira za dva boda, za pobedu Čeliku, a ovaj, potpuno neupućen, odgovara: „Čujte, kad je toliko zapelo, biće ne dva, nego tri boda. Posle neku godinu ispostavilo se da je Božin vizionarski predvideo da pobeda u fudbalu vredi - baš tri boda.

Na prijemu kod Božina povodom ulaska u Prvu ligu domaćin upita goste - zašto igra 11, a ne 12, 13 ili osam igrača, i niko ne zna odgovor. Onda Božin objasni kako je „ponešto naučio i o fudbalu" i - očita im lekciju.

Pogled na fudbalsko igralište 1940. godine: teren, publiku i igrače. U sredini u tamnom dresu je Živan Budimirović, desno krilo ASB. Izvan, iza publike, vidi se stan direktora FDBR, zgrada dugo poznata po nazivu „Stari komitet"

VIDOVITE LEGENDE – RAMONA I ČEH...

Drago Čeh, generalni direktor RTB Bor predaje Miodragu Gojkoviću, kapitenu FK Bor, nagradu za osvojeno prvo mesto na tradicionalnom šestoavgustovskom turniru u Boru

Legendarni direktor RTB -a Bor od 1951. do 1961., Drago Čeh, kasnije i dobitnik Oktobarske nagrade Bora, nije se posebno zanimao za fudbal. Da zavoli fudbalsku igru i RFK Bor dosta je učinio Radomir Rade Đorđević, zvani Rade Ramona, poznati upravnik „Jame" i član uprave borskog kluba (1937. do 1988. - na obe dužnosti, nesvakidašnji primer). Ramona se seća:

- Svakodnevno sam bio sa Čehom u poslovnom kontaktu. Jedanput me iznenada zapitao: - Rade, vidiš li ti da Bor napreduje na bakru, bićemo najveći proizvođaći u Evropi, pa i grad bi, samim tim, morao da napreduje. Da se pročuje i uzdigne. Kako to da izvedemo? - upitao je onako strog a pravičan, do krajnih granica posvećen svom poslu i rudniku.

- Da pokušamo sa fudbalom – rekoh uzbuđeno misleći na veće donacije koje je jedino kombinat mogao da obezbedi.

- Klimuno je glavom u znak odobravanja, i to je bio presudan trenutak.

Posle, više službeno i sve češće dolazi na utakmice, organizuje značajna takmičenja, podiže u svakom pogledu i rudnik i grad. I fudbal je rastao zajedno sa gradom i rudnikom. Umeo je legendarni Slovenac uvek da nagradi uspeh i zalaganje. Kao takv postao je i počasni član, a kasnije i predsednik RFK Bor. Posebno se zalagao da sport, prvvenstve-

no fudbal uveliča 6. avgust, Dan rudara i susrete na tradicionalnim „bakarijadama". Takav, prilježan i naporan rad u klubu doprineo je i najvećim uspesima. „Rudari" 1968. postaju prvoligaši, potom finalisti našeg kupa i učesnici Balkanskog i Srednjoevropskog kupa. Ovi, najsvetliji rezultati traju do 1975. godine. U to vreme Bor je u svetu bio poznatiji po fudbalu nego u proizvodnji najkvalitetnijeg bakra i zlata.

-Nakon više godina – priseća se Đorđević - odmah na početku našeg susreta upita starog prijatelja da li se seća kako smo uzdigli fudbal u Boru. U trenu je odgvorio: - „Pa, Ramona, bili smo vidoviti i znali smo šta radimo, ali nismo znali šta čemo uraditi".

Tim FK Bora iz 1952/53 godine: B. Gojković, M. Fikojević, D. Mrašić, M. Gojković, Joško Komljenović, Franc Paulinc, D. Kirhner, Petar Mirčić, V. Ljaskovski, A. Slana i Boško Ignjatović

Teče 2019. jubilarna godina i okončava se lagano ceo jedan vek tako starog a tako mladog slavljenika kojeg nezasluženo ostvaljamo gotovo usamljenog s neizvesnom budućnošću i životnom egzistencijom. Ubeđeni da će se naći rešenje i krenuti ka boljim danima i da je ovo samo prvih 100 godina, ostavljamo generacijama koje dolaze da budno prate životni put „Bora 1919" i verno čuvaju od nezaborava tradicionalne vrednosti i istoriju svog grada i svog naroda.

NOVI POČETAK 2022., NOVI PREPOROD „BORA 1919“

Na Skupštini *FK Bor 1919.*, održanoj početkom jula 2022. godine, izabran je novi Upravni odbor s idejom da se prekine sa tavorenjem i krene put stare slave i uspeha. Ne samo rezultatskih nego i celovitog napretka fudbalskog sporta u gradu bakra. Grad Bor je, uz novu vlast, podržao incijativu entuzijasta i dokazanih fudbalskih radnika. Predsednik Upravnog odbora je Dragan Janošević, potpredsednici su Ivan Pešić i Boban Milojković. Članovi Uprave su: dipl. inž. Dušan Marković, dr Vlastimir Trujić, Miodrag Kokelić i Nebojša Šijaković. Sportski direktor je Dušan Marković, generalni sekretar Marina Bojković, direktor stadiona Tefik Derviši.

Uprava kluba za šefa stručnog štaba postavila je Bogišu Stojiljkovića Soću, višeg trenera fudbala sa UEFA „A“ licencom. Pomoćni treneri su: Dragan Ivanović i Marko Terzić.

- Cilj je da se već naredne sezone iz zone Istok pređe u Srpsku ligu. Podrška Grada je obezbeđena, preostaje da ostvarimo sve najneophodnije uslove. Dušan Marković i njegova firma „MD“ sačiniće eleborat o idejnom rešenju novog stadiona ili ćemo pokušati sa rekonstrukcijom svih postojećih objekata. Trenutno imamo 180 igrača u svim kategorijama. Nastavićemo da širimo igračku bazu od najmlađih, s tim što nikome nećemo naplaćivati uobičajenu članarinu. Očekujemo i saradnju sa ostalim klubovima u zemlji, kao i sa kompanijom Zijin – izjavio je Dragan Janošević.

Posle potpisivanja Sporazuma o saradnji sa „Zvezdom“: Svetozar Mijajilović, Dragan Janošević, Vladimir Petrović Pižon, Dragan Džajić i Dušan Marković (sleva)

Novi Upravni odbor na čelu sa Draganom Janoševićem na prvoj sednici

Ubrzo, 12. jula, u Beogradu je potpisan Sporazum o dugoročnoj saradnji sa FK „Crvena zvezda".

- To opredeljenje omogućiće podizanje profesionalne Škole fudbala po standardima UEFE i FIFE, nabavku najsavremenijih rekvizita, kvalitetniji stručni rad svih selekcija. Dogovoreno je i gostovanje prvog tima našeg šampiona 6. avgusta, na Dan rudara. Bor će, nesumnjivo je, biti baza talenata za „Zvezdu", što je najbolji način za napredovanje naših igrača – rekao je Dušan Marković, sportski strateg Borana.

Ovo je, smatraju sportski stručnjaci, novi početak nekada slavnog FK Bor, s opštom željom da to bude i novi preporod fudbala na ovim prostorima. Uslovi se već u startu stvaraju, ambicije na putu ka vrhu nisu male, interesovanje mladih je, čini se, veće nego ikad ranije. Preporod i još jedan, novi početak je pred mnogobrojim simpatizerima i srpskom javnošću. Grad Bor to zaslužuje.

Evo, pre svega, i zašto. BBS, 19. januara 2020. godine, objavljuje članak „Srbija, fudbal i istorija: Najstariji klubovi - od ledine do trofeja", podsećajući da je reč o „priči o najstarijima, onima koji su odoleli zubu vremena, preživljavali ratove i revolucije, opstajali u monarhijama i republici, kapitalizmu i socijalizmu, i danas, sa manje ili više uspeha, igraju fudbal u 21. veku u Srbiji. Autor, Nemanja Mitrović, napominje da „ekspanzija fudbala u Srbiji počinje nakon Prvog svetskog rata" i da se „ na zapadu Srbije 1919. osnivaju FK Loznica i FK Mačva – Šabac, dok se na krajnjem istoku zemlje formiraju klubovi „Hajduk Veljko" - Negotin, Timok – Zaječar i Bor". Nesumnjivo je da je od ova tri timočka „starca", u proteklom veku, najuspešniji FK Bor.

Album

„crno belih”

uspomena

Tim FK ASB-a početkom 1930. godine. Na fotografiji Vladimir Vlada Marković, predsednik kluba (stoji drugi s desne na levu stranu) , a čuče Anta Marković , drugi i Milan Šilja, četvrti sa iste strane

Tim ASB-a sredinom 1930. godine: Sporić, Čeda Glavašević, Jože Molnar, Voja Begović, Milan Šilja, Ljuba Tomić, Mihajlo Radulović „Ribarac" , stoje s leva na desno, kleče braća Italijani Dulfii, Kardi i golman Kozlov

Tim ASB-a iz 1939/40 godine: Perica Vučetić (golman), Buda Gojković, Vlada Anđelković, Zdravko Ilić, X, Ljuba Tomić, Voja Begović, Duško Bogdanović, Milutin Radulović, X, Mile Filiferović Džunja. Nedostaju: Steva Vujović, Pavle Božić, Mikilo Sporić i Vasa Voza

Tim amatera društveno-političkih radnika. Stoje, s'leva na desno: Velja Veljković, Bora Stojčić, Rajko Nikolić, Đorđe Pojić „Burek", Nikola Nikolić, Boža Denčić, X. Čuče: X, Rajko Đoković, Ljuba Mladenović i Vasa Krstić (šestorica sa slike su kasnije bili predsednici FK Bora)

Tim iz čaršije. Stoje. Mile Šljivovica, Cale Ikanović, Vlajko Kasapin, Vita Abadžija, Pera Zlatković, Tika Krstić, Jova, šofer. Kleče: Turčin, Dača Sajdžija, Sava Murat, Mimi kelner

Neoficijelni fudbalski tim BSK - Bor u drugoj polovini 1941. godine odigrao je prvu utakmicu. U uniformi je Slobodan Timić, fudbalski sudija i činovnik policijske ispostave

Tim „Rudara" na improvizovanom igralištu „Četvrti kilometar": Adolf Maček, X, „Muti" Stamenković, Franc Maček, Mića Stefanović, Jovan Predić, „Talke", pevač Popović, Živan Budimirović, Aca „Njupa", M. Gojković „Pipi", „Perčin", H i Ljuba Tomić

Stoje: Pera Šolajević, X, X, Voja Begović, trener Danilo Tirmeštajn, Nikola Petrović, Sveta Jovanović, Nenad Dunić, sa naočarima Miša Buđelac, Marko Kiš, Sava Golubović, Milan Dimitrijević, Aca Rus, Vladimir Ljaskovski „Volođa", Vlada Stamenković. Čuče: Mile Filiferović „Džunja", „Muti" Stamenković, Edi Hočevar; iznad: Toša Dekandija, H, H, Ivan Glavnik, Milorad Frikojević, Beli, Stole Đukić „Gladni", Ruski i Pišta - Stefan Kiš

Poslednji snimak FK Rudara. Stoje: H, Franc Maček, Petar Milosavljević, Adolf Maček, H, Muti Stamenković, Milan Popović, Mića Stefanović, Milorad Gojković, Milan Marić. Čuče: Aca „Njupa", Žika Dojčinović „Žuti", Jovan Predić, Sima Vučetić „Lujko", X

Tim FK „Radnički" Bor 1946/47. godine: Ostoja Đukić, Duško Bogdanović, Petar Milisavljević, Steva Vujović, Stevan Matić, Šandor Kocić, Stevan Kiš „Pišta", Ljuba Tomić, Milorad Gojković „Pipi", Mića Stefanović, Mile Jovanović

Tim FK Bor iz 1954/55. godine: Milorad Gojković, Aleksandar Guconja, Ljuba Stojković, Milorad Milutinović, Joca Aćimović, Arnoldo Balduini, Dušan Kihner, Slana, Rančigaj, Cvetko Matić „Muja", Dragoljub Nikolić i trener Moša Đoki

Fudbalsko igralište na Četvrtom kilometru početkom pedesetih godina

Dolazak članova uprave i igrača na staro fudbalsko igralište; sa desne strane: Rade Đorđević „Ramona", Bora Golubović „Golub", Milorad Gojković „Pipi", Sveta Dimitrijević (ekonom), Milorad Fikojević, Ljuba Lapadatović, Jugoslav Vejić i Milorad Milutinović

Generacija „Metalca" iz 1957. godine. Stoje: Dudek Dragutin (član uprave), Slobodan Todorović, Boža Velić, Fajferić, Arnold Balduini, Žika Đorđević, Anđelko Urbanović, Josif Komljenović, Janićije Tasić (trener). Čuče: Petar Marenić, Dragan Živković, Andraš Gujaš, P. Perović i Perica Pirićanac

Početak izgradnje fudbalskog stadiona ispod zgrade Doma učenika u privredi, sagrađenoj 1948. godine

Zvonko Šutić, daroviti fudbaler, kao kadet iz FK Hajduk Veljka (Negotin) pristupio FK Bor-u, gde je nastavio fudbalsku karijeru i koji je smatrao za matični klub. Veoma radan, intelektualac, razvio se u darovitog veznog igrača, mnogo je napredovao u Boru. Bio je primer po radnim navikama i disciplini. Karijeru je završio u Boru.

Radosav Bušetić, odbrambeni igrač, došao iz kragujevačkog Radničkog. Igrao je u Boru oko 18 godina. Krupan, čvrst i borben, ali, ne i grub. U Boru je formirao porodicu i ostao do penzionisanja i smrti.

Podmladak RFK Bor, prvak Timočkog podsaveza 1959/60. Stoje: Voja Stamenković, Sreten Soleša, Miodrag Veljković, Simeon Lekovski, Ljubomir Veljković „Njera", Vladimir Đukić, Nakić, Dušan Stojanović „Didi", Aleksandar Zlatković; kleče: Laza Stojanović, Milosav Živković „Suki", Mici Dimitrijević, Gradimir Petrović, Todor Nikolić „Toške"

Prvo kolektivno putovanje autobusom igrača i članova uprave kluba preko Crnog vrha na zvaničnu utakmicu u Požarevac. Autobus je bio u svojini RTB-a 1950. godine. U sredini grupe putnika Biško Miljković, agent, a na izlazu autobusa Volođa i Tasić

Tim „Bora" koji je 2. 9. 1962. godine savladao „Borac" iz Uroševca. Stoje: Sokočanin, Šutić, Nemedi, Bušetić, Milivojević „Re", B. Milojević, Aničić, Janićijević, Bora Golubović (sekretar kluba); čuče: fizioterapeut Vasa, Murganović, Rajzner, Mrvoš, Pilčević, Kačar i Zimonjić - na igralištu „Borca"

Pobednici u kvalifikacijama za ulazak u Drugu saveznu ligu Jugoslavije, ekspedicija RFK Bor posetila spomenik Neznanom junaku na Avali, jul 1963.

Sedmog jula 1953. godine u Boru je gostovao fudbalski tim garnizona Titove garde - Beograd. Na igralištu Četvrti kilometar odigrao je utakmicu sa FK Bor. Na fotografiji: direktor Borskih rudnika Drago Čeh predaje poklon oficiru ekipe Garnizona. Desno: Petar Milosavljević „Pertčin", član uprave i kapiten Božidar Buda Gojković. Tada je započeta prva investiciona faza RTB-a i strategija FK Bor za ulazak u savezni rang takmičenja

Miloš Milutinović je 18. 7. 1966. godine posetio igrače svog matičnog kluba prilikom odigravanja prijateljske međunarodne utakmice Bor - Polonija (Varšava) 1:2 (1:1). Na slici: Rajzner, Efremov, Milojević „Re", Radulović, Milutinović, Perišić, Ranković (stoje); Grujić, Tomić, Spasojević, Paulinc i Živankić (čuče)

Finalna kup utakmica između Crvene zvezde i Bora odigrana je 22. maja 1968. godine na stadionu Marakana u Beogradu. Na snimku: beli dres (9) Šorban i Radulović (Bor), a prugasti Dojčinovski (5), Đorić (2), Pavlović (4) i na golu Dujković (1)

Bora Đorđević na centaršut Radovića postiže gol protiv Čelika u Boru (3:3), Bor, ipak, napušta Prvu saveznu ligu 27. juna 1971.

Igrači Železničara (Sarajevo) i Bora na utakmici u Sarajevu 17. 11. 1974 godine (2:2). Bor je igrao u sastavu: Paunovski, Šaković Đ., Đorđević, Radović, Petković, Nikolić V., Komljenović S., Ahmetović, H, Dalanović, Tomić

Omladinci Bora na pripremama u fudbalskoj školi na Savači. Stoje s desna na levo: trener Šorban, Mitrovski, Stojković, M. Mladenović, V. Igov, G. Stanić, D. Vasilić, S. Anđelković, G. Rilak, T. Nikolić, S. Poledica i Lj. Stamenković. Čuče, s desna na levo: B. Stojadinović, D. Decanović, Sokolov, A. Arizanović, Z. Decanović, S. Radulović, H, Vladić i Stojanović

Timovi Bora i Crvene zvezde pre susreta na Gradskom stadionu, 3. oktobra 1995. godine (1:5). Tom prilikom fudbalski sudija višeg ranga iz Bora, Isa Jašarević, posle trideset godina, oprostio se od aktivnog suđenja i posvetio vaspitavanju i obrazovanju mlađih kadrova. Jašarević stoji prvi s' desna na levo

Igrači, stručni štab i uprava kluba FK Rudar izborili su se takmičarske 1999/2000. za drugoligaški status

Табела Прве савезне лиге 1970/71. године

р.б.	клубови	одиг. утакм.	доб. утакм.	нер. утакм.	изг. утакм.	гол разлика	осв. бодови
1.	Хајдук	34	18	13	3	61:31	49
2.	Железничар	34	18	9	7	59:33	45
3.	Динамо	34	17	9	8	55:32	43
4.	ОФК Београд	34	15	8	11	54:44	38
5.	Партизан	34	14	10	10	44:34	38
6.	Црвена звезда	34	14	8	12	62:46	36
7.	Олимпија	34	13	10	11	47:35	36
8.	Вележ	34	14	8	12	42:38	36
9.	Челик	34	14	8	12	35:32	36
10.	Слобода	34	9	14	11	23:29	32
11.	Раднички Ниш	34	11	9	14	37:44	31
12.	Сарајево	34	9	11	14	42:51	29
13.	Марибор	34	9	11	14	33:48	29
14.	Борац	34	9	11	14	47:66	29
15.	Војводина	34	9	10	15	38:43	28
16.	Раднички Кг	34	9	10	15	29:50	28
17.	Бор	34	9	8	17	43:66	26
18.	Црвенка	34	8	7	19	28:58	23

Табела Прве савезне лиге 1972/73. године

р.б.	клубови	одиг. утакм.	доб. утакм.	нер. утакм.	изг. утакм.	колич. голова	осв. бодови
1.	Црвена звезда	34	21	10	3	71:27	52
2.	Вележ	34	17	12	5	49:28	46
3.	ОФК Београд	34	16	13	5	52:31	45
4.	Партизан	34	16	11	7	50:37	43
5.	Железничар	34	18	6	10	59:41	42
6.	Слобода	34	8	18	8	34:32	34
7.	Сарајево	34	12	10	12	48:50	34
8.	Динамо	34	11	11	12	39:47	33
9.	Хајдук	34	14	3	17	50:50	31
10.	Вардар	34	10	11	13	35:49	31
11.	Раднички	34	10	10	14	38:49	31
12.	Борац	34	9	11	14	30:26	29
13.	Војводина	34	10	9	15	39:46	29
14.	Челик	34	9	10	15	27:44	28
15.	Бор	34	9	10	15	36:57	28
16.	Олимпија	34	9	8	17	35:43	26
17.	Спартак	34	8	10	16	37:48	26
18.	Сутјеска	34	9	7	18	32:49	25

Plasman i rezultati RFK „Bora" u prvoj godini takmičenja u Drugoj saveznoj ligi 1963/64. godine - grupa Istok

	Naziv kluba	odig. utak.	dob. utak.	ner. utak.	izg. utak.	gol razl.	br. bod.	rez. jes. deo	rez. prol. deo
1	Sutjeska (Nikšić)	30	19	4	7	62:38	42	1:0	1:1
2	RFK (Bor)	30	14	9	7	46:33	37	-	-
3	Radnički (Beograd)	30	13	9	8	60:44	35	0:3	1:1
4	Pobeda (Prilep)	30	13	7	10	46:40	33	2:3	0:0
5	Trepča (T. Mitr.)	30	13	6	11	52:45	32	0:2	2:0
6	Železničar (Niš)	30	13	6	11	44:40	32	2:0	0:0
7	Budućnost (Titograd)	30	12	7	11	46:35	31	1:0	1:0
8	Borac (Čačak)	30	11	9	10	41:32	31	2:1	0:1
9	Bačka (B. Palanka)	30	12	7	11	39:49	31	1:0	1:1
10	Srem (S. Mitr.)	30	11	8	11	38:40	30	4:0	1:1
11	Proleter (Zrenjanin)	30	10	9	11	53:42	29	1:2	1:2
12	Spartak (Subotica)	30	13	3	14	40:34	29	4:0	0:1
13	Priština	30	12	4	14	37:41	28	1:2	6:1
14	Jedinstvo (Zemun)	30	10	7	13	51:58	27	1:2	3:3
15	OFK Subotica	30	7	3	20	32:70	17	3:2	3:3
16	Radnički (Sombor)	30	4	8	18	42:80	16	1:0	2:1

Plasman i rezultati RFK „Bor" posle treće godine takmičenja u Drugoj saveznoj ligi (1965/66) - Istočna grupa

r. b.	Naziv kluba	odig. utak.	dob. utak.	ner. utak.	izg. utak.	gol razl.	br. bod.	rez. jes. deo	rez. prol. deo
1	Sutjeska (Nikšić)	34	16	10	8	70:45	42	2:2	2:1
2	Proleter (Zrenjanin)	34	16	10	8	61:39	42	2:0	1:2
3	Pobeda (Prilep)	34	17	7	10	59:49	41	2:1	0:3
4	**RFK (Bor)**	**34**	**16**	**6**	**12**	**48:39**	**38**	-	-
5	Radnički (Sombor)	34	15	7	12	57:54	37	1:5	1:0
6	Voždovački (Bgd)	34	15	7	12	49:54	37	2:0	3:0
7	Spartak (Subotica)	34	15	6	13	50:46	36	1:0	0:1
8	Trepča (K. Mitrovica)	34	13	10	11	57:53	36	0:0	2:5
9	Budućnost (Titograd)	34	13	8	13	45:37	34	0:1	4:0
10	Priština	34	12	10	12	49:48	34	0:2	1:0
11	Železničar (Niš)	34	12	9	13	50:51	33	1:1	2:3
12	Sloboda (T. Užice)	34	11	13	10	42:33	32	1:1	1:0
13	Bačka (B. Palanka)	34	10	10	14	43:49	30	3:1	0:1
14	Lovćen (Cetinje)	34	11	8	15	42:66	30	0:0	2:0
15	Borac (Čačak)	34	8	13	13	33:42	29	5:0	3:1
16	Sloga (Kraljevo)	34	10	12	12	48:48	28	1:2	1:1
17	Srem (S. Mitrovica)	34	10	7	17	43:56	27	1:0	0:3
18	Novi Sad	34	7	5	22	45:82	19	3:0	0:2

Mlade snage iz sredine sedamdesetih posle utakmice u Zaječaru sa Timokom. U ovom timu su i Kurko, Milenković, Živaljević, Veljković, Krtinić, Gusković, Lukić, Ivanov…

Podmladak Bora iz sedamdesetih godina - grupa igrača posle utakmice u Beogradu sa OFK Beogradom. U prvom planu, sdesna: Bora Krtinić (drugi), Gusković i Nebojša Mijatović

Tim Bora pre početka prolećneg dela prvenstva, takmičarske 1996/97. godine (2. marta 1997.). Stoje: Čolaković, Zdravković, Trutić, Petrovski, Milenković, Tešić, Stajić, Ivanov, Đurišić, Golubović. Čuče: Brnzanović, Momčilović, Tripković, Nikolovski, Joksić, Vasiljević

Sa humanitarne utakmice FK Bor - FK Rudar (1:3) pod geslom „Fudbalom protiv bombi". Stoje sleva na desno: Šijaković (sudija), Trucić, Trutić, Nacković, Stanković, Janković, Sokolov, Tešić, Sakić, Ignjatović, Trutić, D. Stajić, Abusara Ilić, Sokola, X, i Milutinović. Čuče: Stojanović, Nikolovski, Janković, Jovanović, Dinić, Purković, Ristić, Anđelković, Matejić (Bor - beli, Rudar - tamni dresovi)

Ovaj tim OFK Bor takmičarske 2011/12. godine izborio se za povratak u Pomoravsko - timočku zonu. Sleva na desno: Rajko Mitić, trener; Radovanović, Stamenković Jovanović, Nikolić, Balašević, Janković, kapiten Terzić, M. Milenović, Mitrović, H, Stanišić, Stanković, Mladenović, Mašić, Stanković M., M. Lazarević, Stojanović, Đoševski, Cokić i Terzić. Krajnje desno stoji direktor kluba Dejan Stanković, a u sredini je pionir Milan Stanković

I u 2015. godini igralo se u Srpskoj ligi

U prvom kolu Srpske lige sredinom marta 2016. Bor i Radan - Lebane igrali su 0:0

Nikola Trailović, golman FK Bor iz 2014. umeo je da daje i golove

Nikola Trujić uspešno igrao u Boru, u „Partizanu" i više inostranih klubova

Profi navijač Stole Anđelić i danas, 2019. druži se sa fudbalerima. U poseti Dušanu Popoviću u Brestovcu

Ilustracija Miloša Milutinovića i danas je na ulazu u stadion FK Bor i svedoči o neprolaznosti jedne fudbalske i sportske gromade koja je proslavila i Bor i Srbiju.

IZVORI

Istorija borskog sporta, 2003.
Almanah FK Bor 1919 - 2006.
Kolektiv
Borske novosti
Borski problem
Nedeljnik Timočke
Timok
Sport
Sportski žurnal
Politika
Novosti
Media centar Bor
Solaris media Bor
Boro30
Ist media
Facebook stranica FK Bor
Ekspres Politika
Tempo

Fotografije:

Milan Dimitrijević
Brana Filipović
Milorad Spasić
Borko Simončić
Dušan Popović
Hakija Rovčanin
Facebook stranica FK Bor
Megatrend - Beograd
Nemanja Filipović
Media centar Bor
Slobodan Ranđelović

SADRŽAJ

Uvodna reč....3
100 GODINA „KRAJ PIRITA"....3
Iz recenzije....6
OVO JE KNJIGA O SVIMA NAMA....6
UZBUDLJIVA PRIČA O BORSKOM STOGODIŠNJAKU....7
KAKO JE SVE POČELO....9
PRVE GODINE U STOGODIŠNJOJ ISTORIJI....11
DRUGU DECENIJU BORSKOG FUDBALA KRASILI SKROMNOST, BORBENOST I DRUGARSTVO....13
KAD IGRAJU „LOGORAŠI" i „SLOBODNJACI"....19
DIREKTOR DRAGO ČEH SILAZI NA TEREN....25
ULAZAK U SRPSKU LIGU I HET-TRIK GOLMANA RISTIĆA....27
CEO GRAD GRADI NAJLEPŠI STADION U SRBIJI....30
NAVIJAČI SU I NOĆI PROVODILI NA STADIONU....37
„PLAVA ČIGRA" ZAVRTELA SE U KANU....43
RADOJIČIĆ I ŽIGANTE ZA PRVU LIGU....47
PRVA LIGA – PRVI PROTIVNIK ZAGREB....55
OD SJAJA DO PONORA....61
NEVEROVATNO: 2017. JE UGAŠEN PRVI TIM....69
OD 1980. – NEMA VIŠE PRVOLIGAŠKE EUFORIJE....73
BOR U REPUBLIČKOJ, MEĐUREPUBLIČKOJ I JEDINSTVENOJ DRUGOJ LIGI (1987 – 2001.)....79
ČOLAKOVIĆEVIH 20 UTAKMICA BEZ PORAZA....80
CEO GRAD VRI – DOLAZE PIROĆANCI....83
FUDBALSKA 2000. POČINJE SA DVA DRUGOLIGAŠA – BOROM I „RUDAROM"....87
„I DANAS MI JE SRCE UZ BOR"....88
OTVORENO PISMO MIKIJA JANOŠEVIĆA....92
KUD PLOVI OVAJ BROD?....94
ZVEZDE I ZVEZDICE....101
PRVI PEHAR PREPUN GOLOVA....101
NADMAŠIO I ČUVENOG PELEA....101
PERČIN, LUJKO, PIPI, EDI....102
STOLE, VASA, NENA, PEKI....105
BOR SE MOŽE DIČITI SVOJIM TRENERIMA....109
BOŽIN, LJUBA, dr BUĐEVAC, dr NJERA....111

DECENIJE VERNOSTI DUŠANA POPOVIĆA 116
STOLE IZ BORA 119
FK BOR PROTIV OSNIVANJA ŽENSKOG FK 120
PORODIČNI PORTRETI 120
Zanimljivosti sa starog igrališta 123
POBEĐUJU - UZ POMOĆ DIMA 123
SANDUČE UMESTO MOBILNOG 123
NAJOBIČNIJA ŽICA - GOLGETER 124
GOLMAN „BRANI" SA PREČKE 124
SEDIŠTA OD - KAMENJA 125
„MUZIKA TUŠ" ZA SVAKI GOL 125
GDE JE FUDBAL - NEMA VAŠARA 126
OBELEŽAVALI IGRALIŠTE - MLEKOM 126
MREŽA OD – ČELIČNE ŽICE 126
LJUTI BOJ KAFEDŽIJA I ZANATLIJA 127
DIREKTOR BOŽIN PRVI „UVODI" TRI BODA 127
VIDOVITE LEGENDE – RAMONA I ČEH... 128
NOVI POČETAK 2022., NOVI PREPOROD „BORA 1919" 131
Album 133
Izvori 156

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

796.332:061.2(497.11)"1945/2019"
796.332(497.11)"1919/2019"

ДИМИТРИЈЕВИЋ, Милан, 1929-2014
100 godina FK Bor : 1919-2019 / Milan Dimitrijević, Brana Filipović. - Bor : Solaris Media, 2019. (Vrnjačka Banja : SaTCIP). - 152 str. : ilustr. ; 25 cm

Tiraž 200. - Bibliografija: str. 129.

ISBN 978-86-920799-1-7

1. Филиповић, Брана, 1950- [autor]

a) Фудбалски клуб Бор -- 1945-2019 b) Фудбал -- Бор -- 1919-2019

COBISS.SR-ID 279005452